

TC
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİMDE PSİKOLOJİK HİZMETLER BİLİM DALI
(EĞİTİM PSİKOLOJİSİ PROGRAMI)

ERGENLERİN ROMANTİK İLİŞKİLERİNİ BAŞLATMA,
SÜRDÜRME VE BİTİRME NEDENLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇİĞDEM GÜLDEN

Ankara

Ağustos, 2011

TC
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİMDE PSİKOLOJİK HİZMETLER BİLİM DALI
(EĞİTİM PSİKOLOJİSİ PROGRAMI)

ERGENLERİN ROMANTİK İLİŞKİLERİNİ BAŞLATMA,
SÜRDÜRME VE BİTİRME NEDENLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇİĞDEM GÜLDEN

Danışman: Doç. Dr. Müge ARTAR

Ankara

Ağustos, 2011

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼'ne,

Bu alışma j¼rimiz tarafından Eğitimde Psikolojik Hizmetler (Eğitim Psikolojisi)
Anabilim Dalında Y¼KSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan.....(İmza)
Doç. Dr. M¼ge ARTAR (Danışman)

¼ye ..... (imza)
Prof. Dr. Figen ÇOK

¼ye.....(imza)
Prof. Dr. Veli DUYAN

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen ¼đretim ¼yelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../2011

Prof. Dr. Nejla KURUL
Enstit¼ M¼d¼r¼

TEŞEKKÜR

Bu çalışma birçok kişinin katkısı ile gerçekleşmiştir. Öncelikle, ilgiyle ve inanılmaz keyif alarak çalıştığım bir konu üzerinde çalışma fırsatı sunan, yapıcı eleştirileriyle konuya farklı açılardan bakmamı sağlayan, tüm yoğunluğuna karşın bana vakit ayıran değerli danışmanım Doç. Dr. Müge ARTAR' a çok teşekkür ederim.

Çalışmam esnasında, yardımını ve değerli görüşlerini benden esirgemeyen, beni motive eden, destekleyen Sayın hocam Prof. Dr. Veli DUYAN' a teşekkürü bir borç bilirim. Yüksek Lisans Eğitimimi tamamladığım, öğrencisi olmaktan gurur duyduğum, başta güler yüzü ve yol göstericiliğiyle yanımızda olan Prof. Dr. Figen ÇOK olmak üzere, Ankara Üniversitesi Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı'nın değerli hocalarına katkılarından dolayı teşekkürlerimi sunmaktan onur duyarım. Onlardan çok şey öğrendim ve öğrenmeye devam edeceğim.

Çalışmamın veri toplama aşamasında beni yalnız bırakmayan, Nilgün, Habibe, Arzu, Hicran, Sibel, Muharrem ve Mustafa Hocama tezimdeki katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Bu süreçte, karşılaştığım zorluklar karşısında benimle üzülen, desteklerini benden esirgemeyen, daima yanımda olan arkadaşlarım Elif, Tuğba, Zeynep'e ve tabi ki güzel dilekleri, içtenlikleri ve sevgileriyle yüzümü güldüren öğrencilerime yürekten teşekkürler.

Bugünlere gelmemi sağlayan, benim için ellerinden gelenin her zaman daha fazlasını yapmaya çalışan, kızları olmaktan gurur duyduğum anneme ve babama ne kadar teşekkür etsem az. Her zaman olduğu gibi bu süreçte de hep yanımdaydılar. Verdikleri moral, motivasyon, destek ve sınırsız sevginin yanı sıra veri toplama aşamasında bile benimlediler. Varlıklarından güç aldığım, gönülleri benimle olan canım ablam Fidan ve anket formlarının çoğaltılması başta olmak üzere hiçbir yardımını benden esirgemeyen canım kardeşim Mesut'a sonsuz teşekkürler. İyi ki varsınız...

ÖZET

ERGENLERİN ROMANTİK İLİŞKİLERİNİ BAŞLATMA, SÜRDÜRME VE BİTİRME NEDENLERİNİN İNCELENMESİ

Gülden, Çiğdem

**Yüksek Lisans, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı/ Eğitim
Psikolojisi Programı**

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Müge ARTAR

Ağustos, 2011, 124+ xii Sayfa

Bu çalışma, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, nicel yaklaşım ve nitel yaklaşımın bileşimini içeren karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda, çalışma grubunu Ankara İli sınırlarında yer alan çeşitli dershanelere devam eden 16-17 ve 18 yaşlarında 359 ergen oluşturmaktayken; araştırmanın nitel boyutunda, çalışma grubunu 16 ergen oluşturmaktadır.

Araştırmanın nicel boyutunda, ergenlere romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 16 programında çözümlenmiştir. Ergenlerin bugüne kadar yaşadıkları romantik ilişki sayısı, ilk romantik ilişki yaşama yaşları, bugüne kadar yaşadıkları en uzun romantik ilişki sürelerinin cinsiyete ve yaşa göre farklılık gösterip göstermediği t- testi, tek yönlü varyans analizi ve ki-kare testleriyle test edilirken, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerinin frekans ve

yüzde dağılımları verilmiş ve cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı t-testi ile test edilmiştir.

Araştırmanın nitel boyutunda, araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu kullanılarak, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerinin neler olduğu ergenlerle yapılan görüşmelerle ayrıntılı bir biçimde resmedilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir.

Araştırma bulguları, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma ve sürdürme nedenleri olarak, duygusal yakınlık, romantik eşlerinin kişilik özellikleri, iyi anlaşma, romantik eşlerinin güzel-yakışıklı olması ve gelecekte evlenmeyi düşünmelerini yüksek oranda belirttiklerini göstermiştir. Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenleri olarak ise yalan söyleme, anlaşmazlık, sadakatsizlik, duygusal yakınlık eksikliği, romantik eşlerinin anlayışlı olmamaları, gelecekte evlenmeyi düşündükleri kişi olmadıklarını anlamaları ve kıskançlık yüksek oranda belirtilmiştir.

Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerinde cinsiyete göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgular, literatür doğrultusunda tartışılmış ve birtakım önerilerde bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: ergen, romantik ilişki, başlatma, sürdürme, bitirme

ABSTRACT

THE EXAMINATION OF THE REASONS OF INITIATING, MAINTAINING AND BREAKING UP ADOLESCENTS' ROMANTIC RELATIONSHIPS

Gülden, Çiğdem

**Master's Program, Psychological Services in Education
Educational Psychology**

Advisor: Associate Professor Müge ARTAR

August, 2011 + 124+ xii Pages

This study was done with the aim of investigating the reasons of initiating, maintaining and breaking up adolescents' romantic relationships. The research was carried out as a mixed method including combination of both quantitative and qualitative approaches. While in quantitative design, 359 adolescents 16-17-18 years old attending training centers in Ankara constituted the study group, in qualitative design, 16 adolescents constituted the study group.

In quantitative design, the questionnaire developed by the researcher to determine the reasons of initiating, maintaining and breaking up adolescents' romantic relationships was used. The data obtained was analysed using SPSS 16. While whether the number of romantic relationships the adolescents had experienced up to today, the age of the adolescents had experienced their first romantic relationships and the longest romantic relationship time they experienced varied by gender and age or not was tested with t-test, one way ANOVA and Chi-Square tests, the frequency and percentage distribution of the reasons of initiating, maintaining and breaking up adolescents' romantic relationships was taken and whether the results varied by gender or not was tested with t-test.

In qualitative design, the reasons of initiating, maintaining and breaking up adolescents' romantic relationships were depicted comprehensively having interviews with the adolescents using the interview form developed by the researcher. The data obtained was analysed by content analysis.

Findings revealed that the adolescents stated in highest rate emotional intimacy, the personality traits of their romantic partner, getting along well, physical attractiveness and planning to get married in future as the reasons of initiating and maintaining their romantic relationships. As the reasons of breaking up their romantic relationships, the adolescents stated in high rate lying, not getting along well, infidelity, lack of emotional intimacy, their romantic partners not being understanding, recognizing their romantic partners not the person they would get married in future and jealousy.

The significant differences according to gender among the reasons of initiating, maintaining and breaking up adolescents' romantic relationships were determined.

The data obtained was discussed in direction of the literature and several suggestions were made.

Key Words: adolescents, romantic relationship, initiating, maintaining and breaking up of romantic relationships

Canım anneme ve canım babama...

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	ix
ÇİZELGELER LİSTESİ	xi
BÖLÜM	
1. GİRİŞ.....	1
Problem	1
Araştırmanın Amacı	5
Araştırmanın Önemi.....	6
2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	7
Sullivan'ın Kişilerarası Gelişim Kuramı	7
Erikson'un Psikososyal Kuramı.....	9
Furman ve Wehner'in Romantik İlişki Gelişim Kuramı	10
Brown'un Romantik İlişki Gelişim Kuramı	12
İlgili Araştırmalar	14
3. YÖNTEM	36
Araştırmanın Modeli.....	36
Çalışma Grubu	37

Veri Toplama Araçları	38
Verilerin Toplanması.....	40
Verilerin Çözümlemesi.....	41
4. BULGULAR VE YORUMLAR	43
ARAŞTIRMANIN NİCEL BOYUTUNA İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR	
Ergenlerin Romantik İlişki Sayısına İlişkin Bulgular	43
Ergenlerin İlk Romantik İlişki Yaşama Yaşlarına İlişkin Bulgular	46
Ergenlerin Yaşadıkları En Uzun Romantik İlişki Sürelerine İlişkin Bulgular	49
Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma Nedenlerine İlişkin Bulgular	52
Ergenlerin Romantik İlişkilerini Sürdürme Nedenlerine İlişkin Bulgular	59
Ergenlerin Romantik İlişkilerini Bitirme Nedenlerine İlişkin Bulgular	66
ARAŞTIRMANIN NİTEL BOYUTUNA İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR	
Ergenlerin Romantik İlişkilerinin Yaşı, Süresi ve Sıklığına İlişkin Bulgular	73
Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma Nedenlerine İlişkin Bulgular	74
Ergenlerin Romantik İlişkilerini Sürdürme Nedenlerine İlişkin Bulgular	83
Ergenlerin Romantik İlişkilerini Bitirme Nedenlerine İlişkin Bulgular	86
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	94
KAYNAKÇA.....	100
EKLER.....	111

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
1. Çalışma Grubunda Bulunan Ergenlerin Yaşa ve Cinsiyete Göre Dağılımı	37
2. Görüşme Yapılan Ergenlerin Yaşa ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	38
3. Ergenlerin Romantik İlişki Sayıları	43
4. Ergenlerin Romantik İlişki Sayısı Ortalamalarının Cinsiyete Göre Dağılımı	44
5. Ergenlerin Romantik İlişki Sayısının Cinsiyete Göre Dağılımı	45
6. Ergenlerin Romantik İlişki Sayısının Yaşa Göre Dağılımı	46
7. Ergenlerin İlk Romantik ilişkilerini Yaşama Yaşlarının Dağılımı.....	47
8. Ergenlerin İlk Romantik İlişki Yaşama Yaşı Ortalamalarının Cinsiyete Göre Dağılımı	47
9. Ergenlerin İlk Romantik İlişkilerini Yaşama Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı	48
10. Ergenlerin İlk Romantik İlişki Yaşama Yaşlarının Çalışmaya Katılanların Yaşlarına göre Dağılımı	49
11. Ergenlerin Yaşadıkları En Uzun Romantik İlişki Süreleri	50
12. Ergenlerin Yaşadıkları En Uzun Romantik İlişki Süre Ortalamalarının Cinsiyete göre Dağılımı	50
13. Ergenlerin Yaşadıkları En Uzun Romantik İlişki Sürelerinin Yaşa Göre Dağılımı	51
14. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma Nedenlerine İlişkin Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzde Dağılımları	53

15. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma Nedenlerine İlişkin Verdikleri Cevapların Cinsiyete göre Ortalama, Standart Sapma ve t Değerleri.....	57
16. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Sürdürme Nedenlerine İlişkin Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzde Dağılımları	60
17. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Sürdürme Nedenlerine İlişkin Verdikleri Cevapların Cinsiyete göre Ortalama, Standart sapma ve t Değerleri	64
18. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Bitirme Nedenlerine İlişkin Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzde Dağılımları	67
19. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Bitirme Nedenlerine İlişkin Verdikleri Cevapların Cinsiyete göre Ortalama, Standart sapma ve t Değerler	71
20. Ergenlerin İlk Romantik İlişki Yaşama Yaşları	73
21. Ergenlerin Yaşadıkları Romantik İlişki Sayısı	73
22. Ergenlerin Romantik İlişki Süreleri	74
23. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma Nedenlerine İlişkin İfadeleri	76
24. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Sürdürme Nedenlerine İlişkin İfadeleri	85
25. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Bitirme Nedenlerine İlişkin İfadeleri.....	88

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi tanımlanmış, amaçları belirtilmiş ve önemi vurgulanmıştır.

Problem

Çocuklar doğduklarında yardıma muhtaçtırlar. Hayatta kalmaları anne-babalarının ya da diğer yetişkinlerin ilgi ve bakımına bağlıdır. Çocukluk, bağıllık dönemidir. Onların yiyecek, barınma, korunma ve sevgi ihtiyaçları anne-babaları tarafından karşılanmak zorundadır. Yetişkinler ise bağımsızdır. Onların kendilerine yeter etkinlikleri diğer yetişkinlerle de etkileşimi gerektirmektedir. Ayakkabıcı ekmekçinin ekmeğine muhtaçken; ekmekçi de ayakkabıcının ayakkabısına muhtaçtır. Peki, ergenler nereye aittir? Anne-babalarının sürekli bakımı için büyük, yetişkin sorumluluklarını almak için ise henüz küçüktürler. Anne-babalarına bağlı olmak istemezler; ancak yetişkinlikte yer almaya da hazır değildirler (Wolman, 1998).

Ergenlik, insan hayatında bir geçişler dönemidir ve bu geçiş her alandadır. Çocukluk ve ergenlikteki ilişkilerimizi karşılaştırdığımızda çocukken arkadaşlar, anne-baba, kardeşler ya da diğer insanlarla olan ilişkilerimizle ergenlikte olan ilişkilerimizin birbirinden ne kadar farklı olduğunu görürüz. Çocukken geliştirdiğimiz ilişkilerin niteliğiyle ergenlik döneminde geliştirdiğimiz ilişkilerin niteliği çok farklıdır. İlişkiler, ergenlikle birlikte etkinlik yönelimli olmaktan; daha yakın, daha duygu yüklü olmaya doğru yol almaktadır. Çocukluğun tersine ergenlikte arkadaşlıkta derinlik ve karşılıklı paylaşım hakimdir (Savin-William ve Berndt, 1990; akt: McNelles ve Conolly, 1999).

Ergenlik döneminde yakın ilişkilerde önemli değişiklikler olmasına, bu süreçte meydana gelen biyolojik, bilişsel ve toplumsal değişiklikler arasındaki ilişkiler göz önünde bulundurularak açıklamalar getirilmektedir (Berndt; 1982; Savin Williams ve Berndt, 1990; akt: Steinberg, 2007).

Ergenlik döneminde, bireyler cinsel hormonlarda artış, beyin yapısındaki değişiklikler başta olmak üzere, pek çok fiziksel ve biyolojik değişikliklerle karşı karşıyadır. Bu dönemde meydana gelen önemli değişikliklerden biri de, kendini kontrol, yargı, duygusal düzenleme, organizasyon ve plan yapma gibi işlevlerden sorumlu olan beyin ön loblarında oluşan değişikliklerdir. Bu önemli değişiklikler, ergenlerin fiziksel ve bilişsel kapasitelerini ve sosyal kaynaklı ihtiyaçlarındaki değişimi hızlandırmaktadır. Ergenlik dönemindeki birincil görev; biyolojik, bilişsel değişimler ve bu değişimlerin etkilediği davranış, ruh hali ve sosyal ilişkileri idare etmektir (Zarrett ve Eccles, 2003).

Erinlikteki cinsel dürtülerdeki değişimler, cinsel ilişkilere ilgiyi uyandırır. Bu konudaki deneyimlerini anne-babalarıyla paylaşmada tereddüt içinde olan ergenler, aile dışındaki ilişkilere yönelirler (Steinberg, 2007). Ergen gelişimi, ergenler ve aileleri arasında üç alanda oluşan "ayrılık"la ilerlemektedir. Birincisi, ergenler anne-babalarından ayrı daha çok vakit geçirirler. İkincisi, ergenler anne-babalarının onlara eskisi kadar yakın olmadığını düşünürler. Üçüncüsü, kendi yaşlarından arkadaşlarıyla ve gittikçe onlarla daha yakın ilişkiler kurarak daha fazla zaman harcarlar (Shulman, Collins ve Knafo, 1997; De Goede, Branje ve Meeus, 2009). Ergenlerin arkadaşlarıyla en yakın oldukları konuşmalar romantik eşleriyle ilgili duyguları ve romantik ilişkileridir (Steinberg, 2007).

Düşüncelerdeki ilerlemeler ise ergenin toplumsal ilişkilerinde daha karmaşık kavramlar geliştirmesini ve kişilerarası ilişkilerinde gelişmeler sağlamaktadır. Bilişsel alandaki ilerlemelerle birlikte, özellikle toplumsal bilişin gelişmesiyle, ergen ilişkilerinde ilerlemeler olmaktadır (Steinberg, 2007). Başkalarının duygularını dikkate alma, rol alma, daha karmaşık (entelektüel) uzlaşma yaklaşımları ve soyut düşünme gibi bilişsel yeterlikler çocukluğun

sonu ergenliğin başında ortaya çıkmaktadır (Haugen, Welsh, McNulty, 2008). Bu değişimlerle birlikte ergenler daha olgun ilişkiler kurmakta ve sürdürmektedirler (Steinberg, 2007).

Yaşla ve deneyimle birlikte gelen değişim çarpıcıdır. Çoğu çocuk, karşı cinsiyetle kısmen sınırlı iletişim kurmaktadır; çünkü çocukların oyunları genellikle kendi cinsiyetlerinden olanlardır (Maccoby, 1988; akt: Shulman ve Scharf, 2000). Ergenliğin başlamasıyla, çocuklar karşı cinsiyetle ilgilenmektedirler; ancak bununla birlikte birkaç zorlukla karşı karşıya gelmektedirler. Ne tür bir ilişki istediklerini belirlemek zorundadırlar -romantik bir ilişki mi, arkadaşlık mı?-. Birincisi, tamamiyle yeni olan bir ilişki türüdür, ancak arkadaşlıkta bile, daha önceki cinsiyet ayırımından dolayı, belki de farklı bir etkileşim türüne sahip olan biriyle iletişim kurmak zorundadır. Daha da fazlası, hissettikleri cinsel duyguları, birilerine yöneltme gereği duymaktadırlar (Furman ve Wehner, 1997).

Ergenliğin en çarpıcı sosyal değişimlerinden biri, romantik ilişkilerin ortaya çıkmasıdır. Ergenlik döneminde, akranlar romantik eşler de olurlar. Romantik ilişkilerin, ergenleri akranlarıyla birleştirerek (bağlayarak) ve akran gruplarında statü ve akran gruplarına aidiyet sağlayarak kimlik oluşumunda rol oynadığı ileri sürülmektedir (Zarrett ve Eccle, 2003). Romantik ilişkiler, ergenlerin hayatının merkezinde yer almaktadır ve konuşmalarının önemli kısmını bu konular oluşturmaktadır (Thompson, 1994; akt: Daddis ve Randolph, 2010). Genç insan, ergenlik öncesinden ileri ergenliğe doğru hareket ederken, romantik ilişkileri sosyal dünyalarında daha da önemli hale gelmektedir. Ergenlik öncesinde, karşı cinsiyetle geçirilen zamanla, ergenlikte karşı cinsiyetle geçirilen zaman arasında önemli farklılıklar vardır (Richards, Crowe, Larson ve Swarr, 1998; akt: Furman, 2002).

Çağdaş araştırmacılar, ergen romantik ilişkilerinin duygusal yakınlık, akran statüsünün geliştirilmesinde, cinsiyet rollerinin deneyimlenmesi ve cinsel etkinlik gibi başlıca gelişimsel işlevlerde önemli rolü olduğu konusunda aynı görüştedir (Furman ve Wehner, 1997; Hansen, Christopher ve Nangle, 1992; akt: Grove ve Nangler, 2007).

Yapılan çalışmalar, ergenlik boyunca arkadaş ve aile üyelerinin ergenler için önemli figürler olarak kalsalar da yaşla birlikte, destek sağlama ve yakınlık hedefi bakımından romantik ilişkilerin öneminin arttığını göstermektedir (Shulman ve Scraff, 2000).

Son yıllarda ergenlikteki romantik ilişkilere olan bilimsel ilgi artsa da, bilimsel merak uyandırma konusunda geç kalınmıştır. Araştırmalar, ergen ilişkilerinin saçma, geçici olduğu; anne-baba, çocuk ve akran ilişkilerinin değerlendirilmesinin ötesinde çok az bilgi sağladığı, etkilerinin temelde davranış ve uyum problemleriyle ilgili olduğu varsayımları yüzünden engellenmiştir (Collins, 2003).

Bilim insanları, romantik ilişkileri çalışmanın tek nedeninin, ilişkinin uzun sürme nedenlerini bulmak olduğuna inanmışlardır. Ergenlerin ilişkilerine ilişkin hem geçici hem yüzeysel olduğu yönünde bir varsayıma sahip olduklarından, ya yetişkinlerle çalışmışlar ya da bu konuda hiç çalışmamışlardır (Brown ve diğerleri, 1999; akt: Collins, 2003). Ergenlerin romantik ilişkilerine olan artan ilgi, bu ilişkilerin basit, saçma, kısa süreli ilişkiler olmadığının, artık anlaşılmasından kaynaklanmaktadır (Furman, 2002). Önceki görüşlerin aksine, ergenlerin ilişkileri, artık daha az geçici görünmektedir. Ayrıca bazı bulgular, önceden düşünüldüğü gibi ergenlerin ilişkilerinin yetişkinlerinkinden çok da keskin çizgilerle ayrılmadığını göstermektedir (Collins, 2003).

Son yıllarda ergenlikteki romantik ilişkilere olan bilimsel ilgi artsa da, çoğu deneysel çalışma, üniversite ve yetişkinlik yıllarındaki romantik ilişkiler konusuna odaklanmıştır. Ergenlerin romantik ilişkilerini, neye göre başlattıkları, sürdürdükleri ve bitirdiklerine ilişkin bilinenler hala sınırlıdır. Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerinin incelenmesi bu çalışmanın problemi oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerinin incelenmesidir. Çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Ergenlerin romantik ilişkilerine başlama yaşları, romantik ilişki sayıları ve yaşadıkları en uzun romantik ilişki süreleri nelerdir?
2. Ergenlerin romantik ilişki sayısı cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
3. Ergenlerin romantik ilişki sayısı yaşa göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
4. Ergenlerin ilk romantik ilişkilerini yaşama yaşları cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
5. Ergenlerin ilk romantik ilişkilerini yaşama yaşları yaşa göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
6. Ergenlerin yaşadıkları en uzun romantik ilişki süreleri cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
7. Ergenlerin yaşadıkları en uzun romantik ilişki süreleri yaşa göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
8. Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma nedenleri nelerdir?
9. Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma nedenleri, cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
10. Ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedenleri nelerdir?
11. Ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedenleri, cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
12. Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenleri nelerdir?
13. Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenleri, cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

Ayrıca çalışmada, ergenlerle yapılan görüşmelerle araştırmanın nitel boyutunda araştırmanın nicel boyutunda da yer alan aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Ergenlerin romantik ilişkilerine başlama yaşları, romantik ilişkilerinin sayıları ve süreleri nelerdir?
2. Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma nedenleri nelerdir?
3. Ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedenleri nelerdir?
4. Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Ergenlerin romantik ilişkilerine olan ilginin artmasına karşın; bilinenler hala sınırlıdır (Connolly ve McIsaac, 2009). Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma ve bitirme nedenlerine ilişkin yapılan çalışmalara az da olsa rastlansa da, ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedenlerine ilişkin çalışmaya neredeyse rastlanmamaktadır. Bu çalışma ile literatürdeki boşluğun az da olsa giderileceğine inanılmaktadır.

Bu çalışma ile, ergenlerin romantik ilişki sayısı, ilk romantik ilişkilerini yaşama yaşları ve yaşadıkları en uzun romantik ilişki sürelerinin cinsiyete ve yaşa göre farklılaşıp farklılaşmadığı tespit edilmiş, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerinin neler olduğu bulunmuş ve ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenleri cinsiyet değişkenine göre ele alınıp konuya ilişkin nicel veriler sunulurken, ergenlerle yapılan görüşmelerle konu ayrıntılı bir biçimde resmedilmiştir. Böylelikle, ergenliğin en çarpıcı sosyal değişimlerinden biri, olan romantik ilişkilere ilişkin bilinmeyenler giderilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmayla, ergenlerle ilgilenenlerin, özellikle anne-babaların ve öğretmenlerin, ergenleri daha iyi tanıyacağına ve anlayacağına; ergenlerin romantik ilişkilerine farklı bir bakış açısı kazandırılacağına inanılmaktadır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, Sullivan'ın Kişilerarası Gelişim Kuramı, Erikson'un Psikososyal Gelişim Kuramı ve çağdaş kuramcılardan Furman ve Wehner (1997) ile Brown (1999)'un Romantik İlişki Gelişim Kuramlarına değinilecektir. Bu kuramların yanı sıra, yurt dışında ve Türkiye'de romantik ilişki konusunda yapılan araştırmalardan örnekler verilecektir.

Sullivan'ın Kişilerarası Gelişim Kuramı

Sullivan (1953)'ın kişilerarası gelişim kuramına göre, insanlar yaşadıkları ve ait oldukları kişilerarası ilişkilerin karmaşasından yalıtılamazlar. Sullivan (1953) ayrıntılı bir biçimde sosyal kaygı üzerine odaklanmaktadır. Bireyin kaygı düzeyinin önceki çevresinin kaygı düzeyinin doğrudan bir ürünü olduğunu söylemektedir ve değer verdiğimiz kişilerle yaşadığımız ilişkilere dikkat çekmektedir. Zayıf toplumsal ilişkilerin güvensizlik duygusuna ve kaygıya neden olduğuna ve bu sürecin yaşamımızın ilk birkaç ayında bile başlayabileceğine vurgu yapmaktadır. Bakıcıdan alınan tüm kaygı "kötü-ben" ya da "ben-değil" kişileştirmelerine dönüşürken, kaygısızlık durumu "iyi-ben" kişileştirmelerine dönüşmektedir. Kendilik imgeleri ("iyi-ben", "kötü-ben" ve "ben-değil") ergenliğin akran ilişkileri örüntülerine yansıtılmaktadır (Mba ve Kuo, 2007).

İnsan gelişiminde yedi önemli gelişim evresi belirleyen Sullivan (1953), gelişim evrelerinin büyük oranda toplumsal durumlarla belirlendiğini ileri sürmektedir. Çocukların o evreyi belli bir şekilde atlamasının, hem o evrenin biyolojik özellikleriyle hem de o yaşta içinde buldukları koşullarla

belirlendiğini; bu nedenle, farklı kültürlerde yetişen çocukların birbirinden oldukça farklı gelişim evrelerinden geçtiklerini belirtmektedir (Burger, 2006).

Sullivan (1953), bebeklikten ileri ergenliğe giden gereksinimlerin gelişimsel ilerleme tablosunu şu şekilde yapmıştır :

Gelişimsel Dönemler	Kişilerarası Gereksinimler
Bebeklik (0'dan 2-3 yaşa)	İnsanlarla temas ve anneden sevgi gereksinimi
İlk çocukluk (2-3'ten 6-7 yaşa)	Çocuk oyunlarına yetişkin katılım gereksinimi
Orta çocukluk (6-7'den 8-10 yaşa)	Akran oyun arkadaşları ve akran toplumsal gruplarına kabul gereksinimi
Ergenlik öncesi (8-10'dan 12-14 yaşa)	Aynı cinsiyet arkadaş gruplarında "arkadaşlık" yakınlık ve onaylanma gereksinimi
İlk ergenlik (12-14'ten 17-18 yaşa)	Karşı cinsiyetten bir akranla cinsel temas ve yakınlık gereksinimi
İleri ergenlik (17-18'den yetişkinlik)	Yetişkin dünyasıyla bütünleşme gereksinimi

Kaynak: Steinberg, 2007

Sullivan (1953)'in gelişim kuramının temel özelliği, altı evreden üçünü oluşturan ergenlik yıllarına verdiği önemdir. Sullivan (1953)'a göre, ergenler sosyal ihtiyaçlarını gidermek için aynı cinsiyetten akranlarıyla samimi ve yakın ilişkilere başlamakta ve bu arkadaşlar destek kaynakları olarak giderek daha da önemli hale gelmektedir. Ergenler yakınlık ihtiyaçlarını karşılamak için arkadaşlık kurmaktadır (örneğin, karşılıklı empati, sevgi, güvenlik) ve aile ortamının dışından aynı ya da farklı cinsiyetten ilişkilerle yakınlık kurmaları ergenlik gelişiminin bütüncül bir parçasıdır. Karşı cinsten yakın bir ilişkiye girme ve sürdürme becerisi yetişkinliğe hazırlığın önemli bir ölçütüdür. Sullivan, ergenlik öncesi ve bunu izleyen yıllarda yaşananların yetişkinlikte tatmin edici ilişkiler yürütebilmek için çok önemli olduğunu söylemektedir.

Sullivan (1953) kişilerarası gereksinimler çizelgesini incelediğimizde yakınlığı ve cinselliği ayırdığını ve belki de daha da önemlisi, ilk ergenlikte ortaya çıkan yakınlık gereksiniminin ergenlik öncesinde görünür olan ergenliğe kadar ortaya çıkmayan romantik ya da cinsel ilişkilerin gelişiminden daha önce geldiğini belirttiğini görmekteyiz. Başka bir deyişle, Sullivan,

yakınlık kapasitesinin ergenlikten önce ve karşı cinsiyetten ilişkiler bağlamında geliştiğine inanmaktadır (Steinberg, 2007).

Erikson'un Psikososyal Kuramı

Erikson (1984) insanın yaşam döngüsünü sekiz çağa bölmektedir. Erikson'a göre bu krizler uygun bir şekilde çözüldüğünde, kişilik gelişimine ve psikososyal olgunluğa katkıda bulunurlar. Her kriz ya da aşama, bireyin gelişimini biçimlendiren ve kişiliğini değiştiren daha önceki kriz ya da aşamaların üzerine kurulmaktadır.

Bu evre kuramına göre, gelişim çapraz olarak listelenmiş evrelere göre ilerlemektedir. Bir önceki evreye gerileme olsa da hiçbir evre atlanmamakta, sırasıyla hepsinden geçilmektedir. Bir evreden diğerine geçiş, kişiden kişiye ve kültürden kültüre farklılık gösterebilmektedir (Erikson, 1984).

Beşinci evre, ergenlik dönemine denk gelirken; altıncı evre, ergenlik sonundan orta yaşlara kadar uzanan genç yetişkinlik dönemine denk gelmektedir. Bu psikososyal evre kimlik kazanımı bunalımının başarılı bir şekilde atlatılmasıyla güçlenir. Oturmuş bir kimliği olan genç yetişkin, bir başkasıyla yakınlık kurmaya hazırdır ve kendi kimliğini bir başkasının kimliğiyle bütünleştirmekten korkmamaktadır (Erikson, 1963).

Erikson (1984)'un yakınlıktan anladığı yalnızca sevişmek değildir. Ona göre yakınlık, süreç içinde kendini yitirme korkusu olmaksızın bir başkasıyla paylaşabilme ve bir başkasını sevebilme yetisidir. Kimlikte olduğu gibi yakınlıkta da toplumsal koşullar yakınlık duygusunun gelişimine yardım edebilir ya da bu gelişmeye ket vurabilir. Aynı şekilde, yakınlık cinselliği içermek zorunda değildir; arkadaşlar arasındaki ilişkiyi içerir. Eğer arkadaşlarla ya da evlilikte eşle bir yakınlık duygusu kurulup geliştirilmemişse, Erikson'a göre sonuç, bir yalıtılmışlık; paylaşmak ya da bakıp sevmek için kimsesi olmamak yani yalnızlık duygusudur.

Sullivan ve Erikson'un yakınlık konusundaki bakış açıları birbirine ters düşüyor gibi görünse de durum öyle değildir. Her iki önemli gelişim kuramcısı da, ergen romantik ilişkilerinin, yetişkinliği doğrudan etkilediği evre

kuramlarına vurgu yapmaktadır. Sullivan'a göre, farklı türde sosyal ilişkiler yaşla birlikte daha karmaşık hale gelen belirli kişilerarası ihtiyaçları gidermektedir. Bundan dolayı, Sullivan, ergenlikteki romantik ilişkilerin, aynı cinsiyetten akranlarla kurulmuş olan daha önceki yakınlık gelişimi üzerine kurulduğunu söylemektedir. Sullivan yakınlığın gelişiminin temelde ergenlik öncesinde gerçekleştiğini, yakınlık kapasitesi gelişiminin ergenlik dönemine kadar oluşmayan uyumlu bir kimlik duygusunun öncülü olduğunu ileri sürmektedir (Steinberg, 2007). Hem yakınlık hem de cinsellik, ergeni her ikisini de içeren yetişkin romantik ilişkilerine hazırlamaktadır. Erikson (1963) ergenliğin önemli gelişimsel görevlerinden birinin, bir kimlik duygusu geliştirmek olduğunu belirtmektedir. Ergen romantik ilişkileri, ergenin kendi kimliğini yakın bir ilişkiyle birleştirme fırsatı sağlayarak hizmet eder. Erikson'a göre bireyin yakınlık kurabilmesi için bir başkasının özel (tek) oluşunu ve insanlığını değerlendirerek onunla kaynaşabilmesi için önce kendisinin tam olduğu konusunda belirli bir görüşe sahip olması gereklidir. Daha önceki romantik yakınlıklar genellikle bireyin kendini romantik ilişkiler aracılığıyla tanıma çabalarından başka bir şey değildir (Onur, 1995). Romantik ilişkilerdeki kimlik ve yakınlığın bu birleşimi, genç yetişkinlikteki olgun, yakın ilişkiler için gereklidir. Hem Erikson hem Sullivan, ergenlikteki karşı cinsiyetle olan etkileşimleri ve becerileri, yetişkin ilişkilerini oluşturma ve geliştirmede bir bütün olarak görmektedir.

Sullivan (1953) ve Erikson (1959) ilk ve orta ergenlikte çıkma deneyimi yaşamayan bireylerin ileri ergenlik ve genç yetişkinlikteki yakın ilişki kurma gelişimsel görevine tam anlamıyla hazır olamadıklarını ileri sürmektedir (Zimmer-Gembeck, Siebenbruner ve Collins, 2001).

Furman ve Wehner' in Romantik İlişki Gelişim Kuramı

Furman ve Wehner (1997) romantik ilişkilerin bağlanma, duygusal yakınlık, bakım ve cinsel davranış sistemlerinin bileşiminden oluşmakta olduğunu ileri sürmektedir. Romantik eş, bağlanma figürü olabilirken; birey, aynı destek, yardım ve bakımı romantik eşine verebilmelidir. Ancak, bu

işlevlerin çoğunun romantik ilişkilerde karşılanmasının zorunlu olmadığını söylemektedirler. Ergenlerin çevrelerinde bu işlevleri yerine getirebilecek başka bireyler de vardır. Bu bireyler, ergene olan önemine göre bir hiyerarşi içinde sıralanmışlardır. Romantik eşin bu hiyerarşi figürlerinin parçası olması ve ilişki geliştikçe, bu hiyerarşide daha önemli hale gelmesi beklenmektedir. Örneğin, birey ilişkinin başında sıkıntılı olduğu zamanlarda romantik eşini daha az ararken; ilişkinin yerleşmiş bir hal almasıyla durum değişmektedir. Bu değişikliklerin yalnızca o ilişki sürecinde değil; ilişkiler dizisinde de ortaya çıkması beklenmektedir. Bireyler, bu ihtiyaçlarını gidermek için, büyüdükçe ve çeşitli romantik ilişkilerde deneyim kazandıkça, yaşça daha küçükken ve daha az deneyim sahibiyken olduğundan romantik eşine daha çok yönelmektedir (Furman ve Wehner, 1997).

Yaşla birlikte, ergenler ve genç yetişkinler, romantik eşleriyle nasıl etkileşim kuracaklarını öğrenmektedirler. Birey, romantik eşini, bağlanma, bakım, duygusal yakınlık figürü ya da cinsel figür olarak kullanmayı öğrendikten sonra, bu konuda daha yeterli olmaktadır. Çoğu yetişkin, kendilerini romantik ilişkilerinde küçük yaşta yaşadıkları romantik ilişkilerinin bağlamında olduğundan daha rahat ve yeterli hissetmektedir (Furman ve Wehner, 1997).

Furman ve Wehner (1997) ergenlerin ilk ilişkilerinde, bağlanma, bakım ve hatta cinsel ve duygusal yakınlık ihtiyaçlarının giderilmesiyle ilgilenmediklerini söylemektedir. Bunların yerine, ergenlerin ilgilendikleri şeylerin; kim oldukları, nasıl çekici oldukları, biriyle nasıl etkileşimde bulunmaları gerektiği ve tüm bunların akran grupları tarafından nasıl karşılandığı olduğunu ileri sürmektedir.

Ergenler ilk romantik eşlerini onlara eşlik edecek kimseler ve arkadaş olarak görürken; bir sonraki evrede, onları sıkıntılı zamanlarında araması, destek olması, yardım etmesi ve ilgi göstermesi beklenmektedir. Cinsel istekler ortaya çıkmaya başladığında ise bireyler, romantik eşlerine bu ihtiyaçlarını gidermek için yönelmektedir. Bu ihtiyaçların karşılanmasıyla, sosyal hiyerarşide daha üst yere gelmektedirler (Furman ve Wehner, 1997; akt: Seiffge-Krenke, 2003).

Furman ve Wehner (1997) anne-baba ile olan ilişkiler dönüşüme uğradığı ve yeni temel bir bağlanma figürü bulma baskısı arttığı için, bağlanma ve bakım sistemlerinin ileri ergenlik ve yetişkinlikteki ilişkilerde daha önemli hale gelmesinin beklendiğini söylemektedir.

Brown' un Romantik İlişki Gelişim Kuramı

Gelişimsel-bağlamsal bakış açısı çerçevesinde, Brown (1999) ergenlik boyunca romantik ilişkilerin gelişiminin temelde her bir evrenin, romantik aktivitenin özel doğası ve akran bağlamının anahtar nitelikleriyle karakterize edildiği, dört evrede oluştuğunu ileri sürmektedir (Seiffge-Krenke, 2003; Steinberg, 2007):

Başlama evresi, ergen sosyal aktivitelerinde dönüm noktasını sembolize etmektedir. Bu evrede, erken ergenler, karşı cinsiyete yön değiştirme ve yeniden tanıma ihtiyacıdadır. Birinci evredeki temel hedefler, birinin kendilik kavramını genişletmek ve olası eşlerle romantik bir biçimde ilişki kurmada güven kazanmaktır. Bundan dolayı, odak noktası kişinin kendisidir, romantik ilişki değildir. Romantik ilişki, aynı cinsiyetten akranların bağlamında ve yardımıyla meydana gelmektedir.

İkinci evrede, statü evresi, ergenler "doğru türlerde" romantik ilişkilere sahip olma baskısıyla karşılaşmaktadırlar. "Yanlış" insanlarla çıkmak, ergenlerin gruplarındaki konumlarına ciddi anlamda zarar verebilmektedir. Romantik ilişkiler, akran kabulünü sağlamak ya da artırmak için kullanılabilen ve böyle bir durum karşılıklı doyum sağlayıcı bir romantik ilişkinin kurulmasını engelleyebilmektedir.

Üçüncü evre, duygusal yakınlık evresi, odağın ilişkinin var olduğu bağlamdan (çevreden) romantik ilişkinin kendisine değiştirilmesiyle karakterize edilmektedir. Yaşanan aşk, kişisel ve ilişkiyel bir hal alır. Aynı zamanda, akran gruplarının etkisi azalmaktadır. Duygusal yakınlık yönelimli ilişkilerindeki eşler, ilişkilerine daha derinden bağlanmakta ve birbirlerine karşı

daha derinden ilgi göstermektedirler. Daha geniş anlamda cinsel etkinlikte bulunmaktadırlar. Bu evrede, ergenlerin akran çevresi aynı cinsiyetten olan akranlardan oluşan geniş bir kalabalıktan, her iki cinsiyetten de olan daha küçük bir daireye dönüşmektedir. Bu küçük grup, örneğin, ergene bir ilişkiyi başlatmada tavsiyede bulunabilmekte ve ilişki bittikten sonra duygusal destek sağlayabilmektedir.

Romantik gelişimin son evresi, bağlanma evresinde, bireylerden duygusal yakınlık evresinin tipik özelliği olan ilişkilerinin derinliğini sürdürmesi ancak daha faydacı bir bakış açısı benimsemesi beklenmektedir. Bu evrenin temel sorunları, romantik eşle bir arada kalma olasılıklarıyla ilgilidir. Romantik eşler kendilerini bir çift olarak ayrılamaz olarak düşünürken, ayrı kişilikler olarak kalmaktadırlar. Buna bağlı olarak kimlik soruları ortaya çıkabilmektedir.

Brown (1999) her bir evre için belirli yaş düzeyleri belirtmemekte ve farklı evreler arasında belirli bir örtüşmenin olabileceğini ileri sürmektedir. Ancak, onun belirttiği gibi, başlama evresinin, ergenler yaklaşık 11-13 yaşlarındayken, erken ergenlikte ortaya çıktığı söylenebilmektedir. Statü evresi, orta ergenlikte, 14-16 yaşları arasında ve ileri ergenlikteki duygusal yakınlık evresi 17-20 yaşları arasında ortaya çıkmaktadır. Son olarak, bağlanma evresi, genç yetişkinliğe geçişte 21 yaş civarında ortaya çıkmaktadır (Seiffge-Krenke, 2003).

Sonuç olarak, romantik ilişkilere gelişimsel bakış açısından yaklaşıldığında, romantik ilişkilerin önceki ilişki deneyimleri üzerine kurulduğu görülmektedir. Sullivan (1953) ve Erikson (1984)'un ergen romantik ilişkilerinin, yetişkinliği doğrudan etkilediğine vurgu yapmaktayken; benzer şekilde Furman ve Wehner (1997) ve Brown (1999) da önceki ilişkilerin önemini vurgulamaktadır. Bunun yanı sıra, bireyin kimliği, kendine ilişkin algıları da romantik ilişkilerin gelişiminde önemlidir. Erikson (1968) ayrı kimlikleri olan bireylerin karşı cinsiyetle kaynaşabileceğini ifade ederken, Brown (1999) odak noktasının kişinin kendisinin olduğu romantik gelişimin başlama evresi ve çiftin kendisi ile ilişkisel meseleleri arasında anlaşmaya

varmak zorunda olduğu bağlanma evreleri süresince benliğin önemli olduğunu iddia etmektedir (Seiffge-Krenke, 2003).

İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, romantik ilişki, flört ve çıkma ile ilgili yurt dışında ve Türkiye’de ergenlerle yapılan araştırmalar ele alınacaktır. Yapılan araştırmalar ele alınmadan önce, yapılan çalışmalarda “romantik ilişki”, “flört” ve “ıkma” kavramlarından hangisinin kullanıldığı ve ne anlamda ele alındığına ilişkin bilgi vermenin faydalı olacağı düşünölmektedir.

Connolly, Craig, Goldberg ve Pepler (2004) yaptıkları çalışmada, çıkma kavramını, “ergenin hoşlandığı, sevdiği ya da aşık olduğu bir kız ya da erkekle zaman harcaması ya da dışarıda vakit geçirmesi” olarak tanımlamıştır.

Yakınlık kavramı, güven, kendini açma ve ilgiyle karakterize edilen ilişkilere karşılık gelmektedir (Sullivan, 1953; Reis and Shaver, 1988; Orlofsky, 1993; akt: Scharf ve Mayselless, 2001). Yakınlığın olabilmesi için, öncelikle kişinin değer verme ve yakınlık arayışına yönelmiş olması gerekmektedir. İkinci olarak, kişinin yakın ilişkilerin ayrılmaz parçası olan yoğun duyguları tolere edebilmesi, hatta kucaklayabilmesi ve duygusal deneyimleri özgürce paylaşabilmesi gerekmektedir. Sonuç olarak, birey, kendini açabilmeli, karşılıklı olmalı, başkalarının duygularına duyarlı olabilmeli ve başkalarının iyiliğini düşünememelidir (Collins and Sroufe, 1999, s. 127; akt: Scharf ve Mayselless, 2001).

Steinberg (2007) yakın bir ilişkinin, iki kişi arasında birbirinin iyiliğini dikkate alma; özel ve zaman zaman duygusal şeyleri birbirine açıklamaya istekli olma ve ilgi ve etkinliklerin paylaşılmasıyla karakterize edildiğini ifade etmektedir.

Collins (2003) romantik ilişki kavramını şu şekilde benimsediğini belirtmektedir: Romantik ilişkiler, arkadaşlık gibi, çiftin bir üyesi yerine, çiftin her iki üyesi tarafından benimsenen, karşılıklı olarak sürdürölen gönöllü

etkileşimlerdir. Romantik ilişkilerin kendine özgü bir yoğunluğu vardır ve bu yoğunluk, fiziksel yakınlık ya da şimdi gerçekleşmese de cinsel ilişki beklentisiyle ifade edilebilmektedir (Brown, Furman ve Feiring, 1999; Reis ve Shaver, 1988; akt: Collins, 2003).

Davis ve Todd (1982) romantik ilişkilerin arkadaşlıklardan, birine ilgi duyma, cinsel istek duymayı içine alan tutkulu yanlarından ve ilişkinin özel (tek) olması yönleriyle farklılaştığını belirtmektedir (Furman ve Shomaker, 2008).

Yukarıda açıklanan kavramların, yurt dışında yapılmış olan çalışmalarda nasıl kullanıldığına bakıldığında, bu kavramların birbirinin yerine kullanılabildiği görülmektedir. Örneğin, Feiring (1995) ve Freeman ve Newland (2002) yapmış oldukları çalışmalarda, çıkma (dating) kavramı ve romantik ilişki kavramını birbirinin yerine kullanmaktadır.

Yurt dışında yapılan çalışmalarda, hangi kavramın kullanıldığına bakıldığında ise daha çok romantik ilişki kavramının tercih edildiği görülmektedir (bknz: Regan ve Joshi, 2003; La Greca ve Harrison, 2005; Chen, Cohen, Kasen, Johnson, Ehrensaft ve Gordon, 2006; Sippola, Buchanan ve Kehoe, 2007; Douglas ve diğerleri, 2007; Pagano ve Hirsch, 2007; La Greca ve Mackey, 2007; Scharf ve Mayseless, 2008; Florsheim ve Moore, 2008; Underwood ve Rosen, 2009; Hand ve Furman, 2009; Royer, Keller ve Heidrich, 2009, Fuhrman, Flannagan ve Matamoros, 2009; Daddis ve Randolph, 2010; Moore, Leung, Karnilowicz ve Lung, 2011).

Türkiye’de yapılan çalışmalar incelendiğinde, Demir, Baran ve Ulusoy (2005), Ondaş (2007), Diyarbakirli (2007) “flört” kavramını kullanırken, Eryılmaz (2004)’ın “romantik yakınlık” kavramını kullandığı; Bahadır (2006), Büyükşahin Çevik (2007), Tüfekçi (2008), Özatça (2009)’nın ise “romantik ilişki” kavramını kullandıkları görülmektedir.

Ergenlik dönemindeki romantik ilişki, flört ve çıkma ile ilgili yurt dışında ve Türkiye’de yapılan çalışmalar inceledikleri konuya göre aşağıda gruplandırılmıştır. Çalışmalar, gruplama başlığında yer alan konuya ilişkin

sorulara cevap aradıysa gruplama yapılırken aynı çalışmaya tekrar yer verilmiştir. Örneğin, Feiring (1996) ve Diyarbakirli (2007)'nin çalışmalarına hem romantik ilişkinin doğasına ilişkin çalışmalarda hem de romantik ilişkiye sahip olmanın avantaj ve dezavantajlarına ilişkin çalışmalar gruplamalarında yer verilmiştir.

Ergenlerin ilk romantik ilişki yaşama yaşı, sıklığı ve süresine ilişkin bilgi veren çalışmalardan bazıları şu şekildedir:

Feiring (1996)'in 15 yaşındaki ergenlerle yaptığı çalışmada, ergenlerin %88'i bugüne kadar çıkma deneyimi yaşadıklarını söylerken, %12'si hiç çıkmadıklarını söylemiştir. Bir ilişkisi olanların oranı ise %21'dir. Ortalama ilişki uzunlukları 4 ay olarak bulunmuştur. Ergenlerin yalnızca %8'i bir yıl ya da daha uzun bir süreli ilişkilerinin olduğunu söylemiştir.

Montgomery ve Scorell (1998)'in 186 erkek 199 kız ergenle yaptığı çalışmada, hem kız hem de erkeklerin ilk ve orta ergenlik boyunca fazlaca yakınlık arayışına girdiklerini göstermektedir. Ergenlerin büyük bir kısmı, en az bir kez aşık olduklarını belirtmişlerdir. Hiç çıkma deneyimi yaşamadıklarını söyleyenlerin oranı % 5'tir. İlk ve orta ergenlikteki kızlar ve erkekler çıkma deneyimini eşit şekilde yaşadıkları görünse de, aşık olma sayıları, ilk aşık olma yaşları, o anki aşık olma durumlarında farklılıklar mevcuttur. Kızlardan daha çok sayıda erkek, o an aşık olduklarını belirtmiştir. Erkeklerin kızlardan daha erken yaşta ilk kez aşık oldukları da araştırma sonuçları arasındadır. Ergenlerin % 70'i sahip oldukları (ya da olmak istedikleri) romantik ilişkinin aynı yaştan biriyle olmadığını belirtmişlerdir. Sonuçlar, erkeklerin kızlarla karşılaştırıldığında, aynı yaştan biriyle çıkma oranının daha yüksek olduğu, kızların erkeklerle karşılaştırıldığında ise kendilerinden büyüklerle çıkma oranının daha yüksek olduğunu göstermiştir. Kendilerinden küçüklerle çıktıklarını söyleyen kızların oranı % 8 iken, erkeklerin oranı % 25'tir.

Scharf ve Mayseless (2001) yaptığı çalışmada, katılımcıların %62'si bir ilişkilerinin olduğunu, kalanı ise geçmişte bir ilişki yaşadıklarını söylemiştir. İlişkilerinin süresi, 1 ay ile 60 ay arasında değişmektedir. Ortalama ilişki

uzunluğu, 16. 99 ay olarak bulunmuştur. Ergenlerin yaklaşık yarısı, ilişkilerinin 10 aydan kısa olduğunu belirtmiştir.

Araştırmacılar ergenlerin farklı yaşlarda romantik ilişkilerine başladıklarını bulmuştur. Örneğin, Zimmer Gembeck (2002)'in çalışmasında kız ergenlerin yaklaşık %25'inin 13 yaşında, % 75'inin 15 yaşına gelinceye kadar ve %100'ünün de 18 yaşına gelinceye kadar ilk romantik ilişkilerini yaşadıkları görülmüştür.

Connolly ve Mclsaac (2009)'ın yaptıkları çalışmada, yaşları 15 ile 18 arasında değişen ergenlerin %75'i ya bir ilişki yaşamakta olduklarını (%36) ya da geçmişte bir ilişki yaşadıklarını (%39) belirtmiştir. %23'ü toplamda 1-2 eşinin olduğunu, % 44'ü 3-5 eşinin olduğunu, %37'si ise 5'ten fazla romantik eşinin olduğunu bildirmiştir.

Moore, Leung, Karnilowicz ve Lung (2011) yaşları 18-26 arasında değişen 666 ileri ergen ve genç yetişkinle yapmış oldukları çalışmada, ergenlerin ilişkilerine süre açısından bakıldığında, ergenlerin en son ilişki uzunluğunun ortalama 1 yıldan az olduğu (%74) görülmüştür. %13'ü son ilişkilerinin 1 aydan kısa bir süredir devam etmekte olduğunu ifade ederken; %13'ü ise 1 yıldan uzun bir süredir devam etmekte olduğunu ifade etmiştir.

Ercan (2008) genç yetişkinlerle yaptığı çalışma sonucunda erkeklerin ilişki sayısının ortalamasının, kadınların ilişki sayısının ortalamasından; kadınların ilişki süresinin ortalamasının erkeklerin ilişki süresi ortalamasından daha yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Ergenlerin romantik ilişkilerinin doğasına ilişkin yapılan çalışmalar şöyledir:

Feiring (1996)'in 15 yaşındaki 117 ergenle yaptığı çalışmada, ergenlerden romantik eşleri ve aşklarını betimlemeleri istenmiştir. Ergenlere birlikte yaptıkları etkinliklerin neler olduğu ve bu etkinlikleri bir grup olarak mı yoksa baş başa mı yaptıkları sorulduğunda sinemaya gitmek, akşam yemeğine gitmek, alışveriş merkezine ya da okula gitmek hem baş başa hem grup olarak eşit sıklıkta yapılan etkinlikler olarak görülmüştür. Partiler sıklıkla

grupla yapılan etkinlik olarak söz edilirken; birbirlerinin evine gitmek baş başa yapılan etkinlik olarak dile getirilmiştir. Çıkma ilişkileri görel olarak kısa sürmesine karşın bağlantının çok sık olduğu görülmüştür. Ergenler, neredeyse her gün yüz yüze ve telefonda görüştiklerini belirtmişlerdir. İrtibatın uzunluğu ya da sıklığı cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür.

Özdemir (2006) üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışmada, katılımcılardan romantik ilişkiyi tanımlamaları ve akıllarına gelen bağımsız-tepki özelliklerini yazmasını istemiştir. Romantik ilişki kavramının protipleri olarak sırasıyla belirtilen ilk onbeş özellik, mutluluk, birlikte olmayı isteme, sevgi, heyecan, duygusallık, “biz” olma, aşk, bağlılık, cinsellik, paylaşım, güvende hissetme, anlayışlı olma, kalp atışlarının hızlanması, kıskançlık, saygı şeklinde sıralanmıştır. Kadın ve erkek katılımcıların romantik ilişki kavramı için ifade ettikleri özelliğin aynı olmadığı görülmüştür. Erkeklerde romantik ilişki kavramı için akıllarına ilk gelen kavram “sevgi” iken; kızlarda akıllarına ilk gelen kavramın “mutluluk” olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan nitel bir araştırmada, ergenlere flört ettikleri kişiyle neler yaptıkları sorulmuştur. Araştırmaya katılan ergenler, birlikte kafeye, sinemaya, tiyatroya, konsere, kursa, pikniğe, lunaparka gittiklerini, bahçelerde, parklarda, sokaklarda gezdiklerini, evde beraber DVD izlediklerini, müzik dinlediklerini, bilgisayarda oyun oynadıklarını, kitap okuduklarını ve kahvaltı yaptıklarını, ders çalıştıklarını ifade etmişlerdir (Diyarbakirli, 2007).

Ercan (2008)'nın genç yetişkinlerin aşk biçemlerinin incelendiği çalışması sonucunda, genç yetişkinlerin aşk biçemlerine ilişkin ortalamaların tutkulu aşk, özgeci aşk, arkadaşça aşk, sahiplenici aşk, mantıklı aşk ve oyun gibi aşk şeklinde yüksekten düşüğe doğru sıralandığını tespit edilmiştir. İlişki statüleri ile aşk biçemleri arasında fark olup olmadığına bakıldığında, ilişkisini flört olarak tanımlayanların arkadaşça aşk puanlarının evli olarak tanımlayanların arkadaşça aşk puanlarından daha düşük olduğu; ilişkisini flört olarak tanımlayan katılımcıların tutkulu aşk puanlarının, evli ve sözlü/nişanlı olarak tanımlayan katılımcıların tutkulu aşk puanlarından daha düşük olduğu görülmüştür. İlişkisini evli olarak tanımlayan katılımcıların oyun

gibi aşk puanlarının ise flört olarak tanımlayan katılımcıların oyun gibi aşk puanlarından daha düşük olduğu görülmüştür.

Ergen romantik ilişkilerinin avantaj ve dezavantajlarını inceleyen çalışmalar şöyledir:

Feiring (1996)'in yapmış olduğu çalışmada, ergenlere romantik eşlerinin olmasının avantajlarının neler olduğu sorulmuş; avantaj olarak, eşlik etme verilen cevaplar arasında ilk sırada yer almıştır. Yakınlık ve destek oldukça sıklıkla dile getirilirken; sosyal statü, karşı cinsiyetten bir şeyler öğrenme bunları izlemiştir. Ergenlere romantik eşlerinin olmasının dezavantajları sorulmuş; fazlasıyla bağlılık özellikle zaman yönünden bağlılık, örneklemin çoğu tarafından dile getirilmiştir. Olumsuz kişilerarası bağlar, başkalarının hissettiklerinden tedirgin olmak, kıskançlık ve para harcama bunları takip etmiştir. Ergenlerin küçük bir kısmı, çıktıkları birinin olmasının dezavantajları olabileceğini düşünmediklerini söylemiştir. Görüşmelerde, romantik ilişkilerinin olumlu ya da olumsuz tarafları hakkında kızların erkeklerden daha fazla şey söyledikleri görülmüştür.

La Greca ve Harrison (2005) tarafından yapılan çalışmada, ergenlerin kişilerarası işlevlerinin çoklu düzeyleri, depresyon ve sosyal kaygının belirtileri açısından, olası risk ve koruyucu faktörler olarak incelenmiştir. Yaşları 14 ile 19 arasında değişen 421 ergenin katıldığı çalışmada, romantik ilişkisi olmayan ergenlerin, olanlara göre sosyal olarak daha kaygılı oldukları bulunmuştur. Romantik ilişkilerinin olmasının, ergenlerin sosyal kaygılarına ilişkin koruyucu etkisi varken; romantik ilişkilerin olumsuz özelliklerinin depresif belirtilerin habercisi olduğu görülmüştür.

Markiewicz, Lawford, Doyle ve Haggart (2006)'ın çalışmalarında, ergen ve genç yetişkinlerin (üç yaş grubu: 12-15, 16-19 ve 20-28) bağlanma işlevlerini (yakınlık arayışı, sığınılacak biri, güvenilecek biri) gidermek için kimleri kullandıklarını araştırmışlardır. Romantik eşlerin, anne-baba ve arkadaşlara göre yakınlık ihtiyacını gidermek için en çok tercih edilen kişiler oldukları görülmüştür. Ancak, yaşça küçük olan ergenlere göre, büyük olan ergenlerin yakınlık ihtiyacını gidermede romantik eşlerini daha çok kullandığı

görülmüştür. Ayrıca, genç yetişkinler, romantik eşlerinin, arkadaşları kadar güvenilecek kişiler olduklarını belirtmiştir.

Bouchev (2007) kendilik algılarına odaklanarak, romantik ilişkilere farklı bir açıdan yaklaşmıştır. Ergenlerin romantik yeterliğinin önemli olup olmaması bağlamında, kendi yeteneklerini nasıl değerlendirdikleriyle ilgilenmiştir. Kendilik algıları, ergenlerin romantik durumlarda ne yaptıklarını bize söylememesine karşın; ergenlerin ne istedikleri, ne sevdikleri, onlar için önemli olan şeyleri ve başkalarıyla karşılaştırdıklarında, kendilerini nasıl değerlendirdiklerine bakarak, romantik alanda ergenlerin kendilik algılarına ilişkin önemli bilgiler sağlamaktadır. Bouchev (2007) yüksek kendilik algı yetisinin, daha iyi psikolojik düzenlemeyle bağlantılı olduğunu bulmuştur. Algılanan yeterlik, romantik çekicilik ve olumlu eş özelliklerinde ortaya çıktığı görülmüştür.

Florsheim ve Moore (2008) çalışmalarında normatif (sağlıklı) ve bozuk (işlevsiz) romantik ergen ilişkileri arasındaki farklılıkları araştırmaya katılan çiftleri psikopatolojik bir durumun olup olmaması açısından yüksek ve düşük risk grupları olarak sınıflandırıp karşılaştırarak incelemiştir. Yüksek risk grubundaki eşlerden bir ya da ikisinde de madde kullanım bozukluğu varken, düşük risk grubundaki eşlerin hiçbirinde daha önceden psikopatolojik bir durum görülmemiştir. Bulgular, psikopatolojik bir durumu olmayan çiftlere göre madde kullanım bozukluğu olan çiftlerin daha düşmanca ve daha az sevgi dolu davranışta bulunmalarının yanı sıra düşmanca ve sevgi dolu yaklaşımın karışımı olan daha karmaşık bir iletişim içinde oldukları bulunmuştur. Dayatma, kontrol, boyun eğme ve özerklik davranışları açısından gruplar arasında farklılık görülmemiştir. Bu, bir çiftin tartışırken yüksek düzeyde kontrol /boyun eğme ya da kontrol/ özerklik alma davranışında bulunup bulunmamasının, sevgi dolu bir halde kalıp kalmamalarından daha az önemli olduğunu göstermiştir.

Hand ve Furman (2009)'ın aynı cinsiyetten arkadaşlıklar, karşı cinsiyetten arkadaşlıklar ve romantik ilişkileri karşılaştırdığı araştırmada, 141 lise öğrencisine açık uçlu görüşme sorularıyla karşı cinsiyetten, aynı

cinsiyetten arkadaşlarının ve romantik ilişkilerinin olmasının avantaj ve dezavantajlarını sormuştur. Yakınlık, destek ve eşlik etmeden, kişisel doyum ve sevgi ya da aşk romantik bir ilişkiye sahip olmanın avantajları olarak daha çok söz edilmiştir. Bakış açısı alma, karşı cinsiyet hakkında bilgi sahibi olma ve karşı cinsiyeti tanıma romantik ilişkiye sahip olmanın avantajları olarak dile getirilmiştir; ancak karşı cinsiyet arkadaşlıklarında daha yüksek oranda söz edilmiştir. Romantik bir ilişkiye sahip olmanın olumsuz yönü olarak, ergenlerin çoğu, romantik bir ilişkiye sahip olmanın bir şekilde özerkliklerini kısıtladığını ifade etmiştir.

Moore, Leung, Karnilowicz ve Lung (2011) yaşları 18-26 arasında değişen 666 ileri ergen ve genç yetişkinle yapılan çalışmada, hiç romantik ilişki yaşamamış olanların, gelişmemiş kimlik statülerine (moratoryum, dağınık ve ipotekli) sahip olmaya daha çok eğilimli oldukları görülmüştür. Ayrıca, güvenli bağlanmaya daha az eğilimli oldukları tespit edilmiştir.

Çanakçı (2000) flört ilişkileri ve benlik saygıları arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Araştırma sonucunda, flört ilişkisi olanların, hiç flört ilişkisi yaşamamış olanların, her zaman flört ilişkisi olanlara göre daha düşük benlik saygısına sahip oldukları tespit edilmiştir. Flört ilişkisi yaşamakta olan öğrencilerin önceden flört ilişkisi yaşamış olanlara göre ise daha düşük benlik saygısına sahip oldukları görülmüştür.

Demir, Baran ve Ulusoy (2005)'un yaptıkları çalışmada, ergenin flört ettiği birinin olması ile kendisiyle barışık olması arasındaki ilişkiye bakıldığında; kendisinden memnun olmayanların çok büyük bir kısmının (% 69. 60) flört ettiği birinin olmadığı saptanmıştır. Ergenin flört ettiği birinin olmasının, kendisine ilişkin memnuniyet duygusunu arttırdığı görülmüştür.

Ondaş (2007)'in üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışmada öğrencilerin "evlilik öncesi flört dönemi olmalı" görüşüne yüksek oranda katıldıkları görülmüştür.

Büyükşahin Çevik (2007)'in yaptığı çalışmada, romantik ilişkisinin olmasından memnun olmaları açısından, %43.5 oranında bu durumdan çok memnun olduklarını söyleyenlerin ilk sırada yer aldıkları görülmüştür. Bu cevabı, “memnunum” ve “ne memnunum, ne değilim” cevapları izlerken, memnun olmadığını belirtenlerin sayısının çok az olduğu saptanmıştır. Romantik ilişkisinin olmasına ilişkin memnuniyet derecesinde cinsiyet farklılıkları tespit edilmemiştir. Ayrıca, romantik ilişkisinin olup olmamasına göre sosyal benlik düzeyi ve aile ile ilgili benlik saygısı düzeyinin farklılaştığı tespit edilmiştir. Romantik bir ilişkisi olan ergenlerin sosyal benlik saygılarının daha yüksek olduğu bulunurken, romantik bir ilişkisi olmayan ergenlerin, aileye ilişkin benlik saygılarının daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Diyarbakirli (2007)'nin çalışmasında, ergen kızlar, flört ettikleri birinin olmasının avantajları olarak, sevgiyi, hayatı paylaşmaları, sevdiği kişinin her şart ve koşulda onlara destek olmalarını, yanlarında güvende olduklarını hissetmeleri, korunup kollanmalarını, onunla birlikte olmanın kendilerine verdiği mutluluk, ileride evlenecekleri insanı seçme ve flört ilişkisi yaşayan arkadaşlarıyla aynı gruba dahil olmalarını dile getirirken; flört ettikleri birinin olmasının dezavantajları olarak, karar alırken ona bağlı kalmalarını, onlara müdahale etmelerini, bir takım özgürlüklerin kısıtlamalarını, zamanlarının çoğunu ilişkilerinin oldukları kişi ile geçirdikleri için, arkadaşları ve aileleri için yeteri kadar zaman ayıramamaları, ilişki sırasında flört edilen kişiyle yaşanan sorunların verdiği üzüntü ve ilişkinin bitmesi durumunda yaşanan ayrılığın verdiği üzüntüden söz etmişlerdir.

Ergenlerin romantik ilişki algıları ve romantik eş betimlemelerini inceleyen araştırma örnekleri şöyledir:

Feiring (1996) çalışmaya katılan ergenlerden romantik eşlerini betimlemeleri istendiğinde çoğu ergenden alınan cevap, olumlu kişilik özellikleri olmuştur. Fiziksel çekicilik sıklıkla belirtilirken; yakınlık, destek ve eşlik etme, fiziksel çekiciliği takip etmiştir. Ortak ilgiler çok sık belirtilmezken romantik eşlerini tasvir ederken beklenildiği gibi, erkekler daha çok fiziksel çekicilikten bahsetmeye eğilimliyken, kızların destek ve yakınlıktan bahsetmeye daha eğilimli olduğu görülmüştür.

Conolly ve arkadaşları (1999)'nın yaptığı çalışmada ergenler aşklarını arkadaşlıklarından tutku, bağlılık, yakınlık, ilgi gibi niteliklerle ayırt etmişlerdir. Yaşça daha büyük ergenler ise fiziksel çekicilik ve cinsel aktiviteyi de içeren yoğun tutku ve yakınlık betimlemelerini kullanmıştır (Grover, Serwik, Nangle ve Zeff, 2007).

Shulman ve Scraf (2000) yaptıkları çalışmada, ergenlerin romantik davranışları ve algılarında yaş, cinsiyet ve çıkma deneyimlerinin rolü incelenmiştir. Görüşmeler, 168 İsraili ergenle yapılmıştır. Arkadaşlık etme (eşlik) ve heyecana ilişkin algılar, yaşça daha büyük ergenler arasında daha az sıklıkta belirtilirken, yakınlık ve duygusal bağlılık düzeyi, benzer düzeyde bulunmuştur. Kızlar, ilişkilerinde erkeklerden daha çok bağlılık ve ilgiye vurgu yapmışlardır. Ayrıca, halen devam etmekte olan romantik bir ilişkileri olan ergenler, olmayanlara göre romantik ilişkilerini, daha fazla duygusal bağlılık açısından algıladıkları görülmüştür.

Regan ve Joshi (2003) yaş ortalaması 15 olan 46 ergenlerle yapmış olduğu çalışmada, ergenlerin uzun süreli ideal bir romantik bir ilişkideki eşleri ve kısa süreli cinsel eşlerinde aradığı özellikleri karşılaştırmıştır. Hem kız hem erkekler cinsel eşlerinde, fiziksel cazibe ile ilgili özellikler (çekici fiziksel görüntü, seksi görüntü gibi) ve cinsel istek (cinsel tutku, cinsel yeterlik gibi) ile ilgili özelliklerden söz etmiştir. Tersine, romantik eşi değerlendirirken, akıl ve diğer zihinsel çekici özellikler (zeka, espri gibi) üzerinde daha fazla durmuşlardır. "Mükemmel" eş değerlendirmesinde ise cinsiyetler arasında farklılık bulunmamıştır

Connolly ve diğerleri (2004) çalışmalarında, ilk ergenlikteki çıkma evreleri ve romantik ilişkilerin gelişimsel bağlamsal modellerini incelemiştir. Aynı cinsiyetten arkadaşlıklar, hem kız hem erkeklerin olduğu arkadaş gruplarının kabulü, çıkma ve romantik ilişkiler farklı etnik kültürlerden gelen 1284 ergenden oluşan örnekleme araştırılmıştır. Çalışma sonucunda, evre kuramıyla tutarlı olarak, karışık cinsiyetli grupların kabulü ve çıkma, sırasal olarak düzenlenen (belirli bir sırada ortaya çıkan) ve aynı cinsiyetten arkadaşlıklardan romantik ilişkilere doğru ilerleyen, niteliksel olarak ayrı etkinlikler olduğu ortaya çıkmıştır. Sonuçlar, gelişimsel bağlamın, evre

yollarının nasıl değiştirebileceğine de ışık tutmuştur: ıkma etkinlikleri kızlar ve erkeklerden oluşan grubun kabulü ile birleştirilmiş ve grup temelli romantik evreler, diğer evrelerden daha durağanlık göstermiştir. Etnik kültürel bağlamın, romantik zamanlamayı etkilediği görülmüştür. Sonuçlar, romantik etkinliklere katılmanın ergenlerin gelecekte romantik ilişkiye sahip olmaya karşı olan ilgilerini arttırdığını göstermiştir.

Pagano ve Hirsch (2007) yaşları 14-19 arasında değişen 122 ergenin arkadaşlıkları ve romantik ilişkilerindeki ırk ve cinsiyet farklılıklarını ve yakın arkadaşlık ve romantik ilişkileri arasındaki beş kişilerarası alandaki (karşılıklı destek, kendini açma, zararlı (incitici) atışma, aldatılma korkusu ve kişilerarası duyarlılık) benzerliklerini incelemiştir. Araştırma sonucunda, beyaz kızların arkadaşlık ilişkilerinde romantik ilişkilerine bakarak daha yüksek oranda kendilerini açtıkları bulunurken; beyaz erkeklerin, arkadaşlarına göre kendilerini romantik eşlerine daha fazla açtıkları bulunmuştur. Siyah kızlar ve erkeklerin romantik ilişkilerinde aynı cinsiyetten olan arkadaşlıklarıyla benzer oranda kendilerini atıklarını belirtmiştir.

Haugen, Welsh ve McNulty (2008)' nin 14-21 yaş arası 204 çift ergenin romantik ilişkilerinde empatik yeterliklerini inceleyen çalışmaları sonucunda, ergenlerin romantik ilişkilerinde romantik eşlerinin duygu ve düşüncelerini ıkarılabilmelerine karşın, farklı yaşlardaki ve farklı ilişki uzunluklarındaki kız ve erkeklerin empatik yeterlik gösterimlerinin farklılaşmadığı için, empatik yeterliğin yaşla ya da ilişkinin uzunluğuyla değişmediği sonucuna varılmıştır.

Royer, Keller ve Heidrich (2009) genç ergenlerin romantik ilişki algılarını, onlar için önemli olan romantik eş özelliklerini belirlemek amacıyla yaş ortalaması 13.8 olan 57 sekizinci sınıf öğrencisiyle yaptıkları çalışmada, ilişkiye başlamada, kişisel gelişim (biriyle kişisel bir bağın olması ve ilişkide deneyim kazanma) (%53) ve sosyal çevresini güçlendirme (dikkat çekme, popülarite kazanma, büyüdüğünün göstergesi gibi) (%40) ile ilgili nedenler yüksek oranda belirtilmiştir. Romantik eşteki en önemli özellikler olarak, kişisel nitelikler (dürüstlük, kibarlık, eğlenceli olmak gibi) belirtilmiştir. Cinsiyet farklılıkları olarak, erkek katılımcılar, romantik eşte fiziksel çekicilikten, kızlardan daha yüksek oranda söz etmiştir.

Fuhrman, Flannagan ve Matamoros (2009) yaş ortalamasının 19 olduğu üniversite öğrencileriyle yaptıkları çalışmada, romantik eş, aynı cinsiyet ve karşı cinsiyetten olan arkadaşlarından olan davranış beklentilerini incelemiştir. Araştırma sonucunda, katılımcıların romantik eşlerinden olan davranış beklentilerinin, aynı cinsiyetten ve karşı cinsiyetten arkadaşlarından olan beklentilerinden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu durumun, romantik bir ilişkisinin olup olmadığına bağlı olarak değişip değişmediğine bakılmış ve romantik ilişkileri olmasa da romantik eşten beklentinin diğerlerine göre yüksek oranda olduğu görülmüştür. Bu durumun, katılımcıların romantik ilişki uzunluğunun arkadaşlık ilişki uzunluklarından daha kısa olmasına rağmen böyle olduğu görülmüştür. Romantik bir eşi olmayan ergenlerin, romantik bir eşi olanlara göre karşı cinsiyetten duygusal yakınlık, destek ve eşlik etmede daha çok beklenti içinde oldukları görülmüştür. İlişki gruplarından olan beklentilerde cinsiyet bakımından bir farklılık bulunmamıştır. Tek önemli cinsiyete ilişkin farklılık, erkeklerin karşı cinsiyetten olan ilişkilerde (karşı cinsiyet arkadaşlıklar ve romantik ilişkiler) olumluluğu artırıcı ve öfkeye önleyici davranışlar açısından kızlardan daha yüksek beklenti içinde olması olmuştur. Çalışmada en çok işaretlenen davranış beklentilerinin duygusal yakınlığı destekleyen davranış beklentileri olduğu görülmüştür.

Uraz (1979) 111 üniversite öğrencisinin eşlerinden beklentilerinin neler olduğunu incelediği çalışmasında, hem kızların hem de erkeklerin fiziksel görünüş, ahlaki değerler, evlilik ilişkilerine önem verdikleri saptamıştır. Erkekler fiziksel görünüş ve ekonomik duruma daha çok önem verirken, kızların evlilik ilişkisine daha çok önem verdiği görülmüştür.

Ondaş (2007)'in yaptığı çalışmada, kızların ve erkeklerin tamamına yakını, evlenecekleri kişinin cana yakın, hoşgörülü, dürüst, bilgili, kültürlü, çalışkan ve becerikli olmasını istediklerini belirtmiştir.

Yıldırım (2007)'in üniversite öğrencilerinin eş seçme kriterlerinin incelediği çalışmada, katılımcılara eşlerinde bulunmasını istedikleri 20 özellik sunulmuştur. Özelliklerin önem sıralamasında kızlar ve erkekler birbirlerine yakın cevaplar vermişlerdir. Eşlerinin güvenilir, dürüst, kişilikli, sadakatli,

sözünü tutan ve kültürlü olmasının yüksek oranda istenen özellikler olduğu görülmüştür.

Diyarbakirli (2007)'nin çalışmasında, “Neden flört ediyorsun?” sorusuna verilen cevaplar, özel şeyleri paylaşma, anne-baba-arkadaşlarıyla paylaşmadıklarını paylaşma, karşı cinsiyetten hoşlanma, karşı cinsiyete duygusal yakınlık hissetme, gelecekteki eş seçimi, karşı cinsiyetteki insanların özelliklerini tanıma, karşı cinsiyetten ilgi görme isteği olmuştur. Flört edilen kişide kişisel özellikler olarak ise, pozitif olması, güvenilir olması, saygı-sevgi göstermesi, anlayışlı, fedakâr, sabırlı olması ve duygularını ifade edebilmesinin istendiği görülmüştür.

Ergenler için romantik yakınlığı başlatmaya ilişkin kontrol inançları yordayıcılarının neler olduğunun araştırıldığı bir çalışmada, ergen kontrol inançlarını yordayan önemli faktörlerin sözel (yakınlık) tepki, esprili olma, davranışsal (yakınlık) tepki ve karşılıklı yakınlık olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, romantik yakınlığı başlatmada, erkek ergenlerin kadınlara göre yüksek düzeyde algılanan kontrole sahip oldukları belirlenmiştir. Ergenler için romantik yakınlığı başlatmaya ilişkin kontrol inançları yordayıcılarının, sözel (yakınlık) tepki, esprili olma, davranışsal (yakınlık) tepki ve karşılıklı yakınlık faktörleri olduğu ortaya koyulmuştur. Ergenler için romantik yakınlığı başlatmadaki algılanan kontrol üzerinde cinsiyetin etkisinin anlamlı olduğu; yaşın ise anlamlı bir etkisinin olmadığı görülmüştür (Eryılmaz, 2004).

Ergenlerin romantik ilişki çatışmalarını ve çatışma yaklaşımlarını inceleyen araştırma örnekleri şöyledir:

Tuval-Mashiach ve Shulman (2006) anlaşmazlık durumu ve çözüm becerilerinde, ergenler ve genç yetişkin romantik eşler arasındaki gelişimsel farklılıkları bulmak için bir çalışma yapmıştır. 20 ergen ve 20 genç yetişkin çiftin katıldığı çalışmada, eşlerin arasındaki on alandaki (politik görüşler, arkadaşlar, para, fiziksel yakınlık, kişilerarası iletişim, dikkat etme ya da alma, anne baba ve aileyle olan ilişkiler, boş zaman ve etkinlikler, yeme ve içme alışkanlıkları, kıskançlık) anlaşmazlık düzeyleri belirlenmiştir. Sonrasında,

eşler aralarındaki en yüksek düzeydeki anlaşmazlık alanının ne olduğu hakkında bilgilendirilmiş; onlardan bu konuda tartışmaları ve anlaşmaya varmaları istenmiştir. Yapılan tartışmalar kayıda alınmıştır. Yapılan nitel araştırmada, etkileşimi incelemek için, çiftlerin anlaşmazlığı anlama ve ele almada kullandıkları taktiklere (çiftlerin anlaşmazlık yolları, çatışmada çiftlerin nasıl tepki gösterdikleri, anlaşmazlığı çözüme kavuşturmak için kullandıkları yöntemler ve nasıl anlaşmaya vardıkları) ve durumun duygusal tonu, zorlama ya da uzlaşma içeren sözcükler ve etkileşimin uzunluğuna bakılmıştır. Çalışma sonucunda, yaş grupları arasında tartışma yönetimi ve uzlaşma stratejileri açısından büyük farklılıklar bulunmuştur. Ergenlerin etkileşimlerinin somut, kısa ve öz olduğu; anlaşmazlıkları çözümlenmelerinin ise yüzeysel anlaşmalara ya da eşlerden birinin zorlamasına dayalı olduğu görülmüştür. Genç yetişkinlerin etkileşimlerinin daha zengin ve gelişmiş olduğu, anlaşmazlıkların ilişki için metaforlar olarak anlaşıldığı ve uzlaşmanın iki eşin de tartışmasının sonucunda gerçekleştirildiği bulunmuştur.

Chen ve diğerleri (2006) romantik ilişkilerdeki çatışmaların gelişimsel yönü ve habercilerini incelemiştir. Katılımcılar, 17-27 yaşları arasındaki romantik eşleriyle olan çatışmalarını anlatmışlardır. Elde edilen bulgular, eş çatışmalarının 19-25 yaş arasında arttığını, daha sonra yavaş yavaş düştüğünü göstermiştir. Anne-babanın boşanmış olması, düşük sosyoekonomik düzey, tek çocuk olma, birlikte yaşama ve çocukların olmasının eş çatışmasının artmasında ilişkili olduğu gözlenmiştir. Bunlara ek olarak, önceki çalışmalarda da olduğu gibi, ergenlik döneminde, erkeklerin kızlardan daha çok yıkıcı davranış problemine sahip olmaya eğilimli oldukları görülmüştür.

Darling ve Clarke (2009)'in yaş ortalamasının 20.8 olduğu 53 çiftle yaptıkları çalışmada, kızların erkeklere göre eşlerine bağlılıktan daha çok söz ettikleri ve erkeklere göre daha az olumsuz davranışlardan söz ettikleri görülmüştür. Erkeklerin ise alaycı (iğneleyici) ve sinirli olmaya daha az eğilimli oldukları bulunmuştur.

Yapılan çalışmalar, ergenlerin çatışma çözme konusunda cinsiyete göre farklılaştığını göstermektedir. Black (2000) kızlarla karşılaştırıldığında erkeklerin tartışmaya karşı daha kaçınmacı tutum sergilediklerini görmüştür. Diğer taraftan, kızların ise erkeklerden daha fazla yakınlık kurduğunu tespit etmiştir. Çalışmasında ergenlerin arkadaşlıklarını betimlemesini de incelemiş, erkeklerin arkadaşlıklarında kızlardan daha çok çatışmadan bahsettiğini bulmuştur. Böyle cinsiyet farklılıklarının sebebinin ise belirsiz olduğunu belirtmiştir.

Tezer ve Demir (2001) ise yaş ortalaması 20 olan 501 ergenle yaptıkları çalışmada, erkeklerin aynı cinsiyetten olan akranlarına karşı cinsiyetten olanlara göre daha rekabet edici davrandıklarını; ancak karşı cinsiyetten olan akranlarına kendi cinsiyetlerinden olanlara olduğundan daha kaçınmacı davranış sergilediklerini bulmuştur. Erkekler, kızlarla karşılaştırıldığında hem kendi cinsiyetlerinden hem de karşı cinsiyetten akranlarına karşı daha uyumlu davrandıklarını söylemiştir. Bu bulguların, çatışmaya ilişkin tercihlerin, özellikle aynı ve karşı cinsiyetten akranlara sergilendiğinde, erkekler ve kızlara göre farklılaştığı görüşünü destekler nitelikte olduğu görülmüştür.

Ergen romantik ilişkilerindeki ayrılık oranı ve ayrılma nedenlerini inceleyen araştırma örnekleri şunlardır:

Giordano, Longmore ve Manning (2006) kızların belirgin bir biçimde erkeklerden daha uzun süreli ilişkiden bahsettiklerini bulmuştur. Erkeklerin ise devam etmekte olan ilişkilerindeki romantik eşleriyle kızların romantik eşleriyle olduğundan daha yüksek oranda iletişim yetersizliğinden bahsettiği görülmüştür.

Connolly ve McIsaac (2009) ergenlikteki romantik ayrılıkların yaygınlığı ve gelişimsel önemini incelemeyi hedeflemiştir. Yaşları 15 ile 18 arasında değişen 910 ergenin, yaş, cinsiyet ve romantik deneyim sıklığını tespit ederek bu ergenlerden, son 6 ay içinde ayrılık yaşayanların (211 ergen) romantik ilişkilerini bitirme açıklamalarını analiz etmiştir. Neden bitirdiklerine ilişkin ergenlerden gelen cevaplar, beş ihtiyaç temelli kategori (kabul, yakınlık,

cinsellik, kimlik, özerklik) altında toplanmıştır. %69'u ihtiyaç kategorinden birini açıklarken %32'si açıklamamıştır. İhtiyaç temelli cevapların, %34 kabul, %27 yakınlık, %15 cinsellik %8 kimlik ve %8 özerklik oranlarında olduğu görülmüştür. İhtiyaç temelli kategorilere odaklanarak ergenlerin bitirme nedenlerinin oranları değerlendirilmiştir. Yaş, cinsiyet, romantik durum ve ayrılığı başlatanın belirgin etkileri olduğu analiz sonuçlarında görülmüştür. Ergenlerin ayrılıklarını diğer problem alanlarındansa anlamlı oranda ihtiyaç eksikliklerine atfettikleri bulunmuştur. İhtiyaç temelli olmayan cevaplar, yaşça daha küçük erkekler tarafından vermeye daha eğilimliken, ihtiyaç temelli olmayan cevapların %35 yaşça daha küçük erkekler, %15'i yaşça daha büyük erkekler; %26'sı yaşça daha büyük kadınlar ve %23'ü yaşça daha küçük kadınlar tarafından belirtilmiştir.

Moore ve diğerleri (2011) yaşları 18-26 arasında değişen 666 ileri ergen ve genç yetişkinle yapılan çalışmada, romantik ilişki yaşamış olanların %79.5' inin en az bir kez ayrılık yaşadığı saptanmıştır. Ayrılıklar %43.1 oranda katılımcı tarafından gerçekleştirilirken, %32.8 oranında romantik eş tarafından ve %24.1 oranında karşılıklı anlaşmayla gerçekleştirilmiştir. Ayrılık sonucunda incindiğini söyleyenlerin oranı, %42 iken kısmen incindiğini söyleyenlerin oranı, %42.8 ve incinmediğini söyleyenlerin oranı, %15.2 olarak bulunmuştur. Analiz sonuçları, romantik bir ilişki yaşama ya da ayrılık yaşamamanın cinsiyete göre farklılık göstermediğini açığa çıkarmıştır. İlişkiyi kimin bitirdiği ve yaşanan incinme oranı açısından cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Son 6 ayda ayrılık deneyimi yaşayan ergenler ile son zamanlarda ayrılık yaşamayan ergenlerin demografik ve romantik deneyim değişkenleri açısından farklılıklarının olup olmadığına bakılmış; yaş, cinsiyet, aile yapısı ya da anne baba eğitimi açısından bir farklılık bulunmamıştır. Romantik ilişki deneyimi değişkenlerinde belirgin farklılıklar ortaya çıkmıştır. Yakın zamanda ayrılık yaşayan ergenlerin yaşamayanlara oranla bir romantik ilişki yaşamaya daha eğilimli oldukları bulunmuştur (%73'e %23). Son zamanda ayrılık yaşamayan ergenler, daha önce 1 ya da 2 ilişkisinin olduğunu söylemeye eğilimliken (%30 a % 17), ayrılık yaşadığını söyleyen grubun, 5'ten fazla romantik eşinin olduğunu belirtmeye daha eğilimli (% 40'a % 26) olduğu

görülmüştür. İlişki süresi açısından, yakın zamanda ayrılık deneyimi yaşamış ergenler ve romantik deneyim yaşayan ergenler arasında bir farklılık bulunmamıştır. Ergenlerin ilişkiyi kimin bitirdiği konusunda söylediklerine ilişkin anlamlı farklılıklar bulunmuştur. İlişkisini kendisinin bitirdiğini söyleyen ergenlerin oranı (%77), eşinin bitirdiğini söyleyenlerinkinden (%23) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durumun yaş, romantik durum (statü), ilişki süresi ve geçmişteki ilişki sayısı ile tutarlı olduğu görülmüştür (Moore ve diğerleri, 2011).

Ergenlerin romantik ilişkileri ile arkadaşlık ve aile etkileşimleri arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırma örnekleri ise şöyledir:

Connolly, Furman ve Konarski (2000) ergenlerin romantik ilişkilerinin özelliklerini keşfetmek için akran yapılarını ve arkadaşlıklarının niteliğini incelemiştir. 180 lise öğrencisiyle 3 yıl süren boylamsal çalışmayla elde edilen veriler sonucunda, akran yapısı, romantik ilişkilerin ortaya çıkmasını desteklese de, bu ilişkilerin niteliğiyle bir ilgisi olmadığı, romantik ilişki durumunun (romantik eşinin olup olmaması) o andaki ya da sonraki ilişkilerin niteliği üzerinde bir etkisi olmadığı görülmüştür. Hem arkadaşlarla hem de romantik eşlerle olan ilişkilerin niteliksel özelliklerinin ise daha sonra yaşanacak olan romantik deneyimlerin niteliksel özelliklerinin habercisi olduğu görülmüştür.

Flynn ve Felmlee (2002) romantik eşlerden alınan sosyal desteğin ileriki yaşamda, arkadaşlık niteliğini de etkilediğini bulmuştur. Eşlerinin arkadaşlarını sevdiği genç yetişkinler, diğerlerine göre belirgin bir biçimde yüksek seviyede arkadaşlık niteliğinden bahsetmeye eğilimli olmuşlardır. Tersine, eşlerinin onların arkadaşlarını sevmeyen bireyler, düşük arkadaşlık niteliğinden bahsetmeye daha eğilimli olmuştur. Ayrıca, romantik eşleriyle daha fazla sayıda ortak çift arkadaşları olanlar, arkadaşlıklarından daha az olanlara göre ya da çift arkadaşı olmayanlara göre daha tatminkar arkadaşlıklardan bahsetmiştir. Hem ergen erkekler hem de genç yetişkin erkekler, ergen kız ve genç kadınlardan daha düşük seviyede arkadaşlık niteliğine sahip oldukları bulunmuştur. Çalışma, ergen kızların, ergen

erkeklerle karşılaştırıldığında arkadaşlarıyla daha destekleyici etkileşimlere girdiklerini göstermiştir.

La Greca ve Mackey (2007) ergenlerin kişilerarası işlevselliklerini, yakın arkadaşlarının ve romantik ilişkilerinin niteliklerini ele alarak çıkma=karşı cinsle sosyalleşme kaygısının yordayıcısı olarak incelemiştir. Yaşları 15-19 arasında değişen 781 ergenin, yakın arkadaşlarının sayısı ve türü, romantik bir ilişkisinin olup olmadığı, aynı cinsiyetten en iyi arkadaşlarının ve romantik ilişkilerinin nitelikleri belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, kızların erkeklere oranla romantik bir eşe sahip olmaya daha eğilimli oldukları, karşı cinsiyetten daha az arkadaşı olan ve yakın arkadaşlarıyla daha az olumlu ve daha çok olumsuz etkileşimde (çatışma, eleştiri, dışlama gibi) olan ergenlerin yüksek seviyede çıkma kaygısı belirttikleri görülmüştür. Çıkma kaygısının, romantik deneyimlerle ilişkili olduğu görülmüştür. Hiç romantik ilişki yaşamamış olanlar, o anda romantik eşi olmayanlar ve romantik eşleriyle daha az olumlu ve daha fazla olumsuz etkileşim yaşamış olanlar, daha yüksek düzeyde çıkma kaygısından söz etmiştir.

Sippola, Buchanan ve Kehoe (2007) yaptıkları çalışmada, akranlar arasındaki kişilerarası yeterlikler ve romantik ilişkilerdeki yanlış kendilik algısı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya, 10 ve 11. sınıfa devam eden 238 ergen katılmıştır. Öğrenciler, romantik ilişkilerde yanlış kendilik algısı ölçeği ve aynı ve karşı cinsiyetten akran ilişkilerinde kişilerarası yeterlik ölçeğini doldurmuşlardır. Sonuçlar, erkeklerin kızlarla kıyaslandığında daha yüksek seviyede yanlış kendilik algısına sahip olduklarını göstermiştir. Karşı cinsiyetten akran ilişkileri bağlamında çatışma yönetimi, hem erkekler hem kızlar için, romantik ilişkilerde yanlış kendilik algısı hisleriyle olumsuz olarak ilişkilendirilmiştir. Kızlar için, aynı cinsiyetten akran ilişkilerinde duygusal destek alanındaki yeterlik, romantik ilişkilerde daha düşük seviyede yanlış kendilik hisleriyle ilişkilendirilmiştir. Erkekler için, kendi cinsiyetinden olan akranlarla kendini açma ve etkide bulunma alanlarında yeterlik, romantik ilişkilerde daha düşük seviyede yanlış kendilik algısıyla ilişkilendirilmiştir.

Demir, Baran ve Ulusoy (2005)'un çalışmasında, ergenin ilk flört ettikleri yaş ile insanlarla kolay arkadaşlık kurması arasındaki ilişkiye bakıldığında; yaş ilerledikçe, karşı cinsle arkadaşlık kurmanın zorlaştığı görülmüştür. İlk kez 7-11 yaşında çıkan gençlerin % 19.70'inin karşı cinstekilerle kolaylıkla arkadaşlık kurduğu görülürken, bu oranın 12-14 yaş kategorisinde % 9.20'ye 17 ve üzeri yaş kategorisinde ise % 2.60'a düştüğü görülmüştür. Ergenin flört ettiği birinin olması ile insanlarla kolay arkadaşlık kurması arasındaki ilişkiye bakıldığında; karşı cinsle kolay arkadaşlık kuranların % 56.30'unun flört ettikleri birinin olduğu tespit edilmiştir.

Freeman ve Newland (2002) ergenlerin anneleri, babaları, iyi arkadaşları ve romantik eşleriyle olan ilişkilerinin niteliği arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Yaşları 14 ve 19 arasında değişen ergenlerle yaptıkları çalışma sonucunda, elde edilen bulgular, anne babalarıyla yakın ilişkisi olan kızların erkek arkadaşlarıyla daha düşük nitelikte bir ilişkiye sahip olma eğiliminde olduklarını göstermiştir. Ancak, erkekler için anne babayla olan ilişkiyle kız arkadaşları arasında olan ilişki arasında bir ilişki görülmemiştir. Hem kızların hem erkeklerin arkadaşlık ilişkilerinin niteliğiyle romantik ilişkilerinin niteliği arasında bir tutarlılık bulunmuştur; ancak bu ilişkinin, erkekler için daha belirgin olduğu tespit edilmiştir. Ergenlerin romantik eşlerinin aile ve akran ilişkilerine olan etkisi incelenmek için romantik eşi olanlar ve olmayanlar karşılaştırılmış; sonuçlar, romantik eşi olmayan kızların, olanlara göre anneleriyle ilişkilerinin daha iyi olduğunu göstermiştir. Romantik eşinin olup olmamasına bağlı olarak, erkeklerin anne babalarıyla olan ilişkilerinde bir farklılık bulunmamıştır. Benzer şekilde, hem kızlar hem erkekler için romantik eşinin olup olmaması ve arkadaşlık ilişkilerinin niteliğinde farklılık bulunmamıştır. Bulgular, kızların bu duygusal ihtiyaçları anne babaları tarafından karşılanmazsa romantik eş ya da arkadaşlarından daha çok zaman, bağlılık, destek arayışında olduklarını göstermiştir.

Furman ve Shomaker (2008) ergenlerin romantik eşleriyle olan etkileşimleri ve arkadaşları ve anneleriyle olan etkileşimleri arasındaki farklılık ve benzerlikleri incelemiştir. Araştırma sonucunda, romantik ilişkilerin anne-ergen ya da arkadaşlık ilişkilerinden farklı bir doğası olduğunu bulmuştur. Ergenler, romantik eşleriyle arkadaşlarıyla olduğundan daha fazla çatışma

halinde olduklarını belirtmişlerdir. Ergenlerin duygusal karşılık verme yönlerinin, romantik eşleriyle arkadaşlarında olduğundan daha az olumlu olduğu görülmüştür. Ayrıca, ikili olumluluğun romantik ilişkilerde arkadaşlıklarda olduğundan daha az olduğu görülmüştür. Romantik eşlerin, annelere göre daha az etkili iletişimciler oldukları ve daha düşük düzeyde duygusal karşılık verdikleri görülmüştür. Ergenlerin romantik ilişkilerinde, anneleriyle olan ilişkilerinde olduğundan daha fazla destek ve daha az olumsuz etkileşim algıladıkları da bulunmuştur.

Scharf ve Mayseless (2008) ileri ergen kızlarda romantik eşle ilişkinin niteliğinin şekillenmesinde anne ve babanın rolünü araştırdığı çalışmada, anne babayla olan ilişkilerin, romantik ilişkilerin farklı yönleriyle az ya da çok ilişkili olduğu bulunmuştur. Anneyle olan iyi ilişkinin kızın romantik ilişkisinde cinsel ilişkiye girmede gecikmenin olmasıyla ve aynı zamanda romantik ilişkinin iyi olmasıyla ilişkilendirilmiştir. Genel olarak, anne babayla olan ilişkilerin olumlu yanları (kızların anneleriyle tartışmalarında özerklik sergilemelerinin dışında) romantik ilişkilerin olumlu yanlarıyla ilişkilendirilmiştir.

Daddis ve Randolph (2010) yaş ortalaması 16.19 olan 222 ergenle yaptıkları ve romantik ilişkileri hakkında anne babalarıyla gönüllü olarak ne oranda bilgi paylaştıklarını incelemiştir. Açılma kavramı, deneysel olarak elde edilen üç faktörle ifade edilmiştir: Romantik eşin kimliği/seçimine ilişkin bilgiler (kız/erkek arkadaşının kim olduğu, kız/erkek arkadaşının ailesine ilişkin bilgiler gibi) romantik ilişkinin günlük paylaşımı (kız/erkek arkadaşının elini tutma, birlikteyken yaptığın şeyler gibi) ve anne babanın gözetimi/ cinsel ilişki (evde kız/erkek arkadaşınla yalnız kalma, kız/erkek arkadaşınla ne kadar geç zamana kadar dışarıda kalma gibi). Araştırma sonucunda, kızların erkeklere göre, romantik eş kimlik/ seçimine ilişkin daha çok bilgi paylaştıkları; babalardan çok annelerle paylaştıkları ve yaşça daha büyük ergenlerin, küçük olanlara göre, anne babalarına cinsellik/ gözetim konusunda daha az açıldıkları görülmüştür. Ergenlerin, anne babalarıyla olan ilişkilerinde güven olduğuna inanırlarsa, cinsellik/gözetim hakkında açılmaya daha eğilimli oldukları bulunmuştur. Ergenlerin, davranışlarının kendilerine ve başkalarına vereceği olası zararların değerlendirilmesinin onların açılma ya da

açılmamasını belirlediği tespit edilmiştir. Ergenler için, gözetim/ seks meseleleriyle ilgili bilgi paylaşımları olası zarar olarak görülmüştür. Diğer insanları etkileyecek olası etken olarak, orta ergenler için kimlik/seçim ve ifadeye ilişkin bilgiler olarak düşünülürken, ileri ergenler için böyle düşünülmemiştir.

Anne- babanın birbiriyle olan ilişkisinin de ergenin romantik ilişkilerini etkilediği görülmüştür. Demir, Baran ve Ulusoy (2005)'in çalışmasında, ergenlerin kaç kişiyle flört ettiği ile anne-babasının birbiriyle anlaşması arasındaki ilişkiye bakılmış ve anne-babası birbiriyle anlaşamayan ergenlerin yüksek oranda (%68.6) bugüne kadar dört ve üzerinde flört ilişkisi yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu oranın, anne-babasının birbiriyle anlaşanlar da %54.5'e düştüğü görülmüştür. Aile içi anlaşmazlığın, ergenin çok sayıda duygusal arkadaşlık kurma eğilimini arttırdığı görülmüştür.

Başka bir çalışmada, aile içinde birliktelik duygusu olmayan ve gerekli destek ve cesareti ailesinden alamayan ergenlerin duygusal anlamda bir ilişkiye girmekte zorluk çektikleri görülmüştür (Özatça, 2009).

Yurt dışında ve Türkiye'de ergen romantik ilişkileri ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde, yurt dışındaki çalışmaların ergenlerin romantik ilişkileri yaşama yaşları, sıklıkları, sürelerine ilişkin betimsel çalışmaların yanı sıra ergen romantik ilişkilerinin doğasına, romantik ilişkiye sahip olma avantaj ve dezavantajlarına, romantik ilişki algıları ve romantik eş betimlemelerine, romantik ilişki çatışmaları ve çatışma yaklaşımlarına, ergenlerin romantik ilişkilerindeki ayrılık oranları ve ayrılma nedenlerine ilişkin çalışmalar olduğu görülmüştür. Ayrıca, ergenlerin romantik ilişkileri ile arkadaşlık ve aile etkileşimleri arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların da var olduğu görülmüştür. Türkiye'de ergen romantik ilişkileri ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde ise, ergen romantik ilişkilerinin doğasına, romantik ilişkiye sahip olmanın avantaj ve dezavantajlarına, ergenlerin romantik eş betimlemeleri ve romantik ilişki algılarına, üniversite öğrencilerinin eş beklentilerine, ergenler için romantik yakınlığı başlatmaya ilişkin kontrol inançları yordayıcılarına, ergen ve yetişkin kadınların ergenlik dönemlerindeki

flört ilişkilerinin karşılaştırılması ve ergenlerin romantik ilişkileri ile arkadaşlık ve aile etkileşimleri arasındaki ilişkiye ilişkin çalışmalar olduğu, yapılan çalışmaların tamamına yakınının üniversite öğrencileriyle yapıldığı tespit edilmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, araştırma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel tekniklere ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nicel-nitel (karma) yöntem kullanılarak yapılmış betimsel bir çalışmadır.

Nitel araştırma da nicel araştırma da bilimin temel ilkelerini paylaşırlar. Her ikisinin de güçlü yanları ve sınırları, etkili olduğu konular, başlıklar ve klasik çalışmaları vardır (Neuman, 2007).

Nitel araştırma, “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s.39). Araştırma, doğal ortamı içinde yürütüldüğünden “genellenebilirliği” konusunda bazı sorunların çıkması da doğaldır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Nitel ve nicel araştırma pek çok yönden birbirinden farklıdır, ama aynı zamanda birbirini tamamlar. Tüm toplumsal araştırmacılar, toplumsal yaşamı açıklamak için sistematik olarak verileri toplar, analiz eder ve örüntüleri dikkatlice inceler. İki araştırma yaklaşımı arasındaki farklardan biri, verilerin doğasından kaynaklanmaktadır. İzlenimler, kelimeler, cümleler, fotoğraflar, semboller vb. gibi yumuşak veriler, sayılar biçimindeki katı verilerden farklı araştırma stratejileri ve veri toplama teknikleri gerektirir. Araştırma yaklaşımları arasındaki diğer farklar, toplumsal yaşama ilişkin varsayımlar ve

amaçlarındaki farklılıklardır. Bu farklar, diğer yaklaşımın kullanıldığı araçları uygunsuz veya ilgisiz hale getirebilir. Nitel araştırmayı, nicel araştırmanın standartlarıyla yargılayanlar genellikle hayal kırıklığına uğrar, bunun tam tersi de geçerlidir. En iyisi her yaklaşımın sunduğu avantajları, kendi koşulları içinde değerlendirmektir (Neuman, 2007)

Sosyal bilimler ve insan bilimlerinde, hem nicel hem de nitel araştırmaların gelişmesiyle, nitel ve nicel yaklaşımların bileşimini içeren karma yöntemle yapılan araştırmalar önem kazanmıştır. Karma yöntemler, hem nitel hem de nicel araştırmaların güçlü yanlarından faydalanmaktadır. Nicel ya da nitel yaklaşımlardan herhangi birini kullanmak, problemin karmaşasına yönelmek için yetersizdir. Yaklaşımlardan birini kullanmak yerine, ikisinin bileşimini kullanmak, daha iyi bir anlayış kazandırmaktadır (Creswell, 2009).

Bu araştırmada, nicel-nitel karma yöntem kullanılarak, nicel yöntemle sayısal veriler elde edilmiş; nitel yöntemle de konu derinlemesine incelenerek, detaylı bir biçimde ve kendi bütünlüğü içinde betimlenmiştir. Çalışmadan elde edilen nicel veriler, nitel verilerle desteklenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın nicel boyutunda çalışma grubunu, Ankara ili sınırlarında farklı dershanelerde eğitim gören 10, 11 ve 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan ergenlerin sınıfa ve cinsiyete göre dağılımı Çizelge 1’de verilmiştir:

Çizelge 1. Çalışma Grubunda Bulunan Ergenlerin Yaşa ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Yaş	Kız		Erkek		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
16	90	58.4	64	41.6	154	100
17	86	59.3	59	40.7	145	100
18	76	54.3	64	45.7	140	100
Toplam	252	57.4	187	42.6	439	100

Araştırmaya katılan ergenlerden hiç romantik ilişki yaşamadığını belirtenlerin ankete verdikleri cevaplar analize dahil edilmemiştir. Ergenlerden hiç romantik ilişki yaşamadıklarını ifade edenlerin ankete verdikleri cevapların

analiz kapsamı dışında tutulması sonucunda, 359 ergen çalışma grubunu oluşturmuştur.

Araştırmanın nitel boyutunda 16 ergenle görüşme yapılmıştır. Görüşme yapılan ergenlerin farklı okul türlerinden olmasına özen gösterilmiştir. Ergenlerden, 3'ü Güzel Sanatlar Lisesi, 2'si Kız Meslek Lisesi, 1'i Endüstri Meslek Lisesi, 2'si Anadolu Lisesi ve 8'i Düz Liseye gitmektedir. Ayrıca çalışmaya katılan ergenlerden 2'si sınıf tekrarı yapmıştır. Görüşme yapılan ergenlerin yaşa ve cinsiyete göre dağılımı Çizelge 2'de verilmiştir:

Çizelge 2. Görüşme Yapılan Ergenlerin Yaşa ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Yaş	Kız f	Erkek f	Toplam f
16	1	2	3
17	3	4	7
18	3	3	6
Toplam	7	9	16

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın nicel boyutunda veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Araştırmanın başında ölçek geliştirme planlamıştır; ancak incelenen konunun karmaşık doğası nedeniyle ölçek geliştirmek yerine anket formu geliştirmenin daha yerinde olacağına karar verilmiştir. Ölçek geliştirme aşamalarında ölçekten çıkarılması gereken maddeleri çıkarıp ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerini az sayıda madde ile incelemek yerine, daha çok maddenin yer aldığı anket formu ile konuya ilişkin daha ayrıntılı verilerin elde edilmesi amaçlanmıştır. Anket formunun geliştirme aşamasında 132 ergenden romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerine ilişkin yazı yazmaları istenmiştir. Ergenlerden gelen yazıların analiz edilmesi sonucunda, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatmalarına ilişkin 42, sürdürmelerine ilişkin 36 ve bitirmelerine ilişkin ise 43 maddenin yer aldığı madde havuzu oluşturulmuştur. Geliştirilen maddeler için, öğretim elemanlarından oluşan altı uzmanın görüşü alınmıştır. Ölçme aracında yer alan her ifadeyi uygunluğuna

göre incelemeleri ve belirtilen nedenlerin ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme konusunda uygunluğunu, “uygun”, “kararsızım” ve “uygun değil” biçiminde belirtilen üçlü dereceleme ölçeği üzerinde belirtmeleri istenmiştir. Ölçme aracında yer almasını uygun bulmadıkları ifadelerin nedenlerini ise kendilerine verilen formda ilgili bölüme yazmaları istenmiştir. Uzmanlardan gelen görüşler doğrultusunda, ölçme aracında değişiklikler yapılmış ve altı uzmanın da ölçme aracında yer alması konusunda hemfikir oldukları ifadelerin ölçme aracında kalmasına karar verilmiştir. Sonuç olarak, ölçme aracında toplam 70 ifade yer almıştır.

Hazırlanan ölçme aracı, dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, çalışmaya katılan ergenlerin cinsiyeti, yaşı, ilk romantik ilişkilerini kaç yaşında yaşadıkları, bugüne kadar kaç kişiyle çıktıkları ve bugüne kadar yaşadıkları en uzun ilişki süresine ilişkin sorular sorulmuştur. İkinci bölümde, romantik ilişkilerini başlatma nedenleri, üçüncü bölümde romantik ilişkilerini sürdürme nedenleri, dördüncü bölümde ise romantik ilişkilerini bitirme nedenlerine ilişkin verilen ifadelere uygunluk dereceleri sorulmuş ve (1) Bana hiç uygun değil, (2) Bana pek uygun değil, (3) Bana biraz uygun, (4) Bana oldukça uygun, (5) Bana tamamen uygun olarak belirtilen derecelerden kendilerine uygun olanı işaretlemeleri istenmiştir.

Anket formunun son hali EK-1’de verilmiştir.

Araştırmanın nitel boyutunda veri toplama aracı olarak, görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu son haline gelmeden, önce 5 ergenle deneme görüşmeleri yapılmıştır. Ergenlerle yapılan deneme görüşmelerinde kullanılan görüşme formu ile görüşme formunun son hali farklıdır. Ergenlerle yapılan deneme görüşmelerinde görüşme formunda yer alan sorular farklı şekillerde sorulmuş, hangi şekilde sorulursa ergenlerden daha iyi cevaplar alınabileceğine dikkat edilmiştir. Görüşme formunda yer alan soruların ergenlerin yaşadıkları tüm romantik ilişkiler için sırasıyla sorulmasına, yapılan deneme görüşmeleri sonucunda karar verilmiştir. Ayrıca, yapılan deneme görüşmelerinin yanı sıra görüşme formuna ilişkin ergenlerin görüşleri de alınmıştır. Ergenler, görüşme yapılırken “romantik ilişki” kavramı yerine

“çıkma” kavramının tercih edilmesinin daha uygun olduğunu belirtmişlerdir. Onlardan gelen görüşler doğrultusunda, “romantik ilişki” kavramı yerine ergenlerin kendi aralarında daha çok kullandıkları bir kavram olan “çıkma” kavramının kullanılmasına karar verilmiştir. Aslında, araştırmada kullanılan iki kavram -romantik ilişki ve çıkma- aynı anlamda kullanılmıştır.

Yapılan deneme görüşmeleri ve alınan geribildirimler doğrultusunda görüşme formu son haline getirilmiştir. Görüşme formunda kişiyi tanımaya yönelik bazı sorular yer almaktadır. Bu sorular, görüşmecilerin yaşları, kaçınıcı sınıfa gittikleri, okudukları lise türleri ve anne-babalarının mesleklerini kapsamaktadır. Görüşme yapılan ergenlere yaşadıkları romantik ilişkilerine ilişkin sorular sorulmuştur. Kaç kişiyle çıktıkları, romantik ilişkilerini kaç yaşlarında yaşadıkları, ne kadar sürdüğü ve romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerinin neler olduğu sorulmuştur. Görüşme formunda yer alan sorular, yaşadıkları tüm romantik ilişkiler için tekrarlanmıştır. Örneğin, görüşme yapılan ergen altı romantik ilişki yaşadıysa, her bir romantik ilişkisi için görüşme formunda yer alan sorular tekrarlanmıştır.

Görüşme formunun son hali Ek-2’de verilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın nicel boyutunda verilerin toplanması, 2011 yılı Şubat-Mart aylarında gerçekleştirilmiştir. Ölçme aracı, çalışma grubunun bir kısmına, dershanelerde araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Ölçme aracı uygulanmadan önce öğrencilere gerekli açıklamalar yapılmıştır. Çalışma grubunun bir kısmına ise ölçme aracını öğrencilere uygulayacak olan öğretmenlere araştırmacı tarafından gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra uygulanmıştır.

Araştırmanın nitel boyutunda, araştırma verileri 2011 Mart ayı içinde ergenlerle birebir görüşme yapılarak toplanmıştır. Görüşmeler, ergenlerden alınan izinle ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Görüşme kayıtları, analiz edilmek üzere daha sonra deşifre edilmiştir. Yapılan görüşmelerin uzunluğu, ergenlerin yaşadıkları ilişki sayısına ve verdikleri cevaplara göre farklılık

göstermektedir. Örneğin, 11 romantik ilişki yaşadığının belirten ergenle yapılan görüşme 53 dakika sürerken; yalnızca 1 romantik ilişki yaşadığını söyleyen ergenlerden biriyle yapılan görüşme 6 dakika sürmüştür. Yapılan görüşmelerin uzunlukları arasında belirgin farklılıklar olmuştur. Ancak yaklaşık ortalama görüşme uzunluğu 15-20 dakikadır.

Görüşmeler genel itibariyle, rahat ve eğlenceli geçmiştir. Görüşme yaparken ergenlerin sorulara cevap verirken çekinmedikleri; yaşadıkları ilişkileri içtenlikle ve rahatlıkla anlattıkları gözlemlenmiştir. Görüşmenin sonunda, çalışmaya katılan ergenlerin tamamına yakını, çalışmaya katılmaktan çok memnun olduklarını dile getirmiştir.

Görüşme örnekleri Ek 3'te verilmiştir.

Verilerin Çözülmesi

Veri toplama aracı ergenlere uygulandıktan sonra veri toplama araçları kontrol edilmiş; rastgele doldurulmuş ve tam doldurulmamış olanlar değerlendirmeye dahil edilmemiştir. Ayrıca, "Kaç romantik ilişki yaşadınız?" sorusuna hiç ilişki yaşamadıkları cevabını veren ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerine ilişkin görüşleri analiz kapsamı dışında tutulmuştur.

Elde edilen veriler; cinsiyet, yaş, yaşanan ilişki sayısı, ilk ilişki yaşama yaşı ve yaşanan en uzun ilişki süresi değişken türlerine göre kodlanarak SPSS 16 programına kaydedilmiştir.

Ergenlerin yaşadıkları romantik ilişki sayıları, yaşadıkları en uzun romantik ilişki süreleri ve ilk romantik ilişki yaşlarının neler olduğu cinsiyete ve yaşa göre tespit edilmiştir. Bu oranların, cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine t-testi ve ki-kare testi ile; yaşa göre farklılık gösterip göstermediğine ise tek yönlü varyans analizi ile bakılmıştır.

Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerinin cinsiyete göre yüzde ve frekans dağılımları alınmıştır. Ayrıca, başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerinin cinsiyete göre farklılaşp

farklılaşmadığını tespit etmek için ilişkisiz örneklem t-testi uygulanmış ve ortalamalar arasında farklılık olup olmadığına bakılmıştır.

Araştırmanın nitel boyutunda, veriler içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkileri ulaştırmaktır. İçerik analizinde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Araştırmadan elde edilen veriler deşifre edilip, satır satır okunmuş; araştırmanın amacı çerçevesinde önemli boyutlar saptanmaya çalışılmıştır. Doğrudan verilerden yola çıkarak kodlar oluşturulmuştur. İçerik analizinde elde edilen kavramlar, birbirleriyle belirli bir tema altında sınıflandırılarak kategorilendirilmiştir. Sorulara verilen cevaplar analiz edilirken, görüşülen kişinin yaşadığı tüm romantik ilişkilere ilişkin cevapları analize dahil edilmiştir. Örneğin “ Romantik ilişkiyi başlatma nedenleri nelerdir?” sorusuna ilk ilişkisi için “güzel olduğu için”, “arkadaşlarım istediği için” cevabını verirken; ikinci ilişkisini başlatma nedenleri olarak “sevdiğim için”, “iyi biri olduğu için” cevaplarını verdiyse verilen tüm cevaplar analize dahil edilmiştir. Bundan dolayı, verilere ilişkin frekanslar birey sayılarından fazla olabilmektedir. Ancak, aynı kişinin ilişkilerini başlatma, sürdürme ya da bitirme nedeni olarak dile getirdiği nedenler aynıysa onlardan yalnızca biri analize dahil edilmiştir. Örneğin, 2 romantik ilişki yaşayan biri için, ilk romantik ilişkisini başlatma nedenine ilişkin verdiği cevaplar “kibar olması”, “hoşlandığı biri olması” iken, ikinci ilişkisi için verdiği cevaplar “dürüst olması” ve “hoşlandığı biri olması” ise bu kişiye ilişkin kişilik özellikleri kategorisi altında 1 frekans yer alırken, duygusal yakınlık kategorisi altında 1 frekans yer almıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

1. NİCEL ARAŞTIRMA BULGU VE YORUMLARI

1.1. Ergenlerin Romantik İlişki Sayısına İlişkin Bulgular

Ergenlerin romantik ilişki sayısı Çizelge 3'te verilmiştir:

Çizelge 3. Ergenlerin Romantik İlişki Sayıları

Romantik İlişki Sayısı	f	%
Hiç yok	80	18.2
1-2	173	39.4
3-5	106	24.1
6-10	47	10.7
10'dan fazla	33	7.5
Toplam	439	100

Çalışmaya katılan ergenlerin % 18.2'si hiç ilişki yaşamadıklarını belirtmiştir. Yapılan araştırma sonucunda, elde edilen bu bulgunun kültürel farklılıklardan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Ergenlerin, %39.4'ü 1-2 ilişki yaşadıklarını, % 24.1'i 3-5 ilişki yaşadıklarını, % 10.7'si 6-10 ilişki yaşadıklarını ve %7.5'i ise 10'dan fazla ilişki yaşadıklarını belirtmiştir. Elde edilen bulgulara göre, 1-2 romantik ilişki yaşadıklarını belirtenlerin oranının tüm gruplardan yüksek olduğu görülmektedir. 10'dan fazla ilişki yaşadıklarını belirtenlerin oranının ise tüm gruplardan düşük olduğu görülmektedir.

Feiring (1996)'in 15 yaşındaki ergenlerle yaptığı çalışmada ergenlerin %88'i bugüne kadar çıkma deneyimi yaşadıklarını söylerken, %12'si hiç çıkma deneyimi yaşamadıklarını söylemiştir. Montgomery ve Scorell (1998)'in yapmış

olduğu çalışmada ise ergenlerden hiç çıkma deneyimi yaşamadıklarını söyleyenlerin oranının % 5 olduğu görülmüştür.

Scharf ve Maysseless (2001) yaptığı çalışmada ise katılımcıların %62'si bir ilişkilerinin olduğunu ifade ederken, kalanı ise geçmişte bir ilişki yaşadıklarını ifade etmiştir.

Yapılan başka bir çalışmada, yaşları 15 ile 18 arasında değişen ergenlerin %75'i ya bir ilişki yaşamakta olduklarını (%36) ya da geçmişte bir ilişki yaşadıklarını (%39) belirtirken; %23'ü 1-2 eşinin olduğunu, % 44'ü 3-5 eşinin olduğunu, %37'si ise 5'ten fazla romantik eşinin olduğunu bildirmiştir (Connolly ve McIsaac, 2009).

Ergenlerin romantik ilişki sayısı ortalamalarının cinsiyete göre dağılımı şöyledir:

Çizelge 4. Ergenlerin Romantik İlişki Sayısı Ortalamalarının Cinsiyete göre Dağılımı

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Kız	252	2.19	2.76	437	7.688	.000
Erkek	187	6.09	7.37			

Erkeklerin yaşadıkları romantik ilişki sayısı ortalamasının 6.09 olduğu görülürken, kızların romantik ilişki sayısı ortalamasının 2.19 olduğu görülmüştür. Cinsiyetler arasındaki bu farkın ise anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p < .001$).

Benzer şekilde, Ercan (2008) genç yetişkinlerle yapmış olduğu çalışmada, erkeklerin ilişki sayısı ortalamalarının kadınların ilişki sayısı ortalamasından yüksek olduğunu tespit etmiştir. Montomery ve Scorell (1998)'in yapmış oldukları çalışmada ise kızlardan daha çok sayıda erkek, o an aşık olduklarını belirtmiştir.

Ergenlerin yaşadıkları romantik ilişki sayısının cinsiyete göre dağılımı ise şöyledir:

Çizelge 5. Ergenlerin Yaşadıkları Romantik İlişki Sayısının Cinsiyete göre Dağılımı

Ergenlerin Romantik İlişki Sayısı												
Cinsiyet	0		1-2		3-5		6-10		10'dan fazla		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	53	21	132	52.4	51	20.2	11	4.4	5	2	252	100
Erkek	27	14.4	41	21.9	55	29.4	36	19.3	28	15	187	100
Toplam	80	17.1	177	40.3	107	24.4	47	10.7	33	7.5	439	100

$$X^2= 77.37 \quad sd= 4 \quad p=.000$$

Ergenlerin yaşadıkları romantik ilişki sayısının cinsiyete göre farklı olup olmadığını görmek için ki-kare testi yapılmıştır. Buna göre kız ve erkekler arasında yaşanan romantik ilişki sayısı açısından anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Hiç ilişki yaşamadığı ve 1-2 ilişki yaşadığını söyleyen kızların oranı erkeklere göre daha yüksekken; 3-5, 6-10 ve 10'dan fazla romantik ilişki yaşadığını belirten erkeklerinin oranının kızlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Ergenlerin yaşadıkları romantik ilişki sayısı ortalamalarının yaşa göre dağılımı şöyledir: 16 yaşındaki ergenlerin ilişki ortalamaları 3.09 (S: 4.65), 17 yaşındaki ergenlerin ilişki ortalamaları 4.15 (S: 6.11) ve 18 yaşındakilerin yaşadıkları romantik ilişki ortalaması 4.45 (S: 5.85) olarak bulunmuştur. Ancak, yaşa göre ergenlerin yaşadıkları romantik ilişki sayısında bir artış görünse de, yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda aradaki farklılığın anlamlı olmadığı görülmüştür ($p>.05$).

Ergenlerin yaşadıkları romantik ilişki sayısının yaşa göre dağılımı Çizelge 6'da verilmiştir:

Çizelge 6. Ergenlerin Yaşadıkları Romantik İlişki Sayısının Yaşa Göre Dağılımı

Yaş	Ergenlerin Yaşadıkları Romantik İlişki Sayısı										Toplam	
	Hiç yok		1-2		3-5		6-10		10'dan fazla			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
16	47	30.5	51	33.1	35	22.7	12	7.8	9	5.8	154	100
17	22	15.2	56	38.6	40	27.6	18	12.4	9	6.2	145	100
18	11	7.9	66	47.1	31	22.1	17	12.1	15	10.7	140	100
Toplam	75	17.1	177	40.3	107	24.4	47	10.7	33	7.5	439	100

$$X^2 = 31.2 \quad sd = 8 \quad p = .000$$

Yaşanan romantik ilişki sayısının yaşa göre farklı olup olmadığını görmek için ki-kare testi yapılmıştır. Buna göre 16-17 ve 18 yaş grupları arasında yaşanan romantik ilişki sayısı açısından anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. 16 yaşındakilerin 17 ve 18 yaşındakilere göre daha yüksek oranda (%30.5) hiç ilişki yaşamadıklarını belirtirken, diğer yaş gruplarına göre daha düşük oranda (%5.8) 10'dan fazla romantik ilişki yaşadıklarını belirtmişlerdir. 17 yaşındakilerin 3-5 (% 27.6) ve 6-10 (%12.4) sayıları arasında 16 ve 18 yaşındakilere göre daha yüksek oranda yüzdelik dilimine sahip oldukları görülmüştür. 18 yaşındakilerin ise 16 ve 17 yaşındakilere göre daha yüksek oranda 10'dan fazla (%10.7) ve 1-2 (%47.1) romantik ilişki yaşadıklarını belirtirken, diğer yaş gruplarına göre daha düşük oranda (%7.9) hiç romantik ilişki yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

Shulman ve Scraf (2000) da yapmış oldukları çalışmada, yaşça daha büyük olan ergenlerin, küçük olanlara göre romantik bir eşe sahip olmaya daha eğilimli olduklarını bulmuştur.

1.2. Ergenlerin İlk Romantik İlişki Yaşama Yaşlarına İlişkin Bulgular

Ergenlerin ilk romantik ilişkilerini yaşama yaşlarının dağılımı Çizelge 7'de verilmiştir:

Çizelge 7. Ergenlerin İlk Romantik ilişkilerini Yaşama Yaşlarının Dağılımı

İlk Romantik İlişki Yaşama Yaşı	f	%
12'den küçük	33	9.2
12-13	80	22.3
14-15	169	47.1
16-18	77	21.4
Toplam	359	100

Çizelge 7'de görüldüğü gibi ergenlerin %9.2'si 12 yaşına gelinceye kadar ilk romantik ilişkilerini yaşarken, %31.5'i 14 yaşına gelinceye kadar, %78.6'sı 16 yaşına gelinceye kadar, %21.4'ü ise 16-18 yaşlarında ilk romantik ilişkilerini yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Ergenlerin ilk romantik ilişki yaşama yaşı ortalamalarının cinsiyete göre dağılımı şöyledir:

Çizelge 8. Ergenlerin ilk Romantik ilişki Yaşama Yaşı Ortalamalarının Cinsiyete göre Dağılımı

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Kız	199	14.7	1.662	298	8.286	.000
Erkek	160	13.0	2.099			

Erkeklerin ilk romantik ilişki yaşama yaşı ortalamasının 13 olduğu görülürken, kızların ilk romantik ilişki yaşama yaşlarının 14.7 olduğu görülmüştür. Erkekler ve kızlar arasındaki bu farklılığın anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p < .001$). Benzer şekilde, Montomery ve Scorell (1998), erkeklerin kızlardan daha erken yaşta ilk kez aşık oldukları tespit etmiştir.

Ergenlerin ilk romantik ilişkilerini yaşama yaşlarının cinsiyete göre dağılımı şöyledir:

Çizelge 9. Ergenlerin İlk Romantik İlişkilerini Yaşama Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	İlk Romantik İlişki Yaşama Yaşları								Toplam	
	12 yaşından küçük		12-13		14-15		16-18			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	5	2.5	27	13.6	103	51.8	64	32.2	199	100
Erkek	28	17.5	53	33.1	66	41.2	13	8.1	160	100
Toplam	33	9.2	80	22.3	169	47.1	77	21.4	359	100

$$X^2=62.86 \quad sd=3 \quad p=.000$$

Yaşanan romantik ilişki sayısının cinsiyete göre dağılımını ve cinsiyetler arasında farklılık olup olmadığını görmek için ki-kare testi yapılmıştır. Buna göre kız ve erkekler arasında romantik ilişki yaşama başlama yaşı açısından anlamlı bir fark olduğu görülmüştür (X^2 : 62.86, sd:3, $p<.001$). Erkeklerin %17.5'inin 12 yaşına gelinceye kadar, %33.1'inin ise 12-13 yaşlarında ilk romantik ilişkilerini yaşadıkları görülürken, kızların %51.8'inin 14-15 yaşları arasında, %32.2'sinin ise 16-18 yaşlarında ilk romantik ilişkilerini yaşadıkları görülmüştür.

Zimmer Gembeck (2002)'in çalışmasında ise kız ergenlerin yaklaşık %25'inin ilk romantik ilişki deneyimlerini 13 yaşında, % 75'inin 15 yaşına gelinceye kadar ve % 100'ünün de 18 yaşına gelinceye kadar ilk romantik ilişkilerini yaşadıkları görülmüştür. Bu belirgin olmayan farklılık, çalışmaların yapıldığı toplumlardaki kültürel farklılıklardan kaynaklanıyor olabilir.

Ergenlerin ilk romantik ilişki yaşama yaşlarının, yaşa göre değişip değişmediğine bakılmıştır. Ergenlerin ilk romantik ilişki yaşadıkları yaş ortalaması 16 yaşındakiler için 13.3 (S:1.97), 17 yaşındakiler için 14 (S: 2.08) olarak bulunurken, 18 yaşındaki ergenler için, 14.6 (S: 1.88) olarak bulunmuştur. Daha küçük yaştaki ergenlerin ilk romantik ilişkilerini daha küçük yaşta yaşadıkları görülmüştür. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda da bu farklılığın tüm yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür (f: 12.7, $p<.001$).

Ergenlerin ilk romantik ilişki yaşama yaşlarının çalışmaya katılanların yaşlarına göre dağılımı ise şöyledir:

Çizelge 10. Ergenlerin İlk Romantik İlişki Yaşama Yaşlarının Çalışmaya Katılanların Yaşlarına Göre Dağılımı

İlk Romantik İlişki Yaşama Yaşları										
Yaş	12'den küçük		12-13		14-15		16-18		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
16	13	12	34	31.5	52	48.1	9	8.3	108	100
17	13	10.6	25	20.3	58	47.2	27	22	123	100
18	7	5.5	21	16.4	59	46.1	41	32	128	100
Toplam	33	9.2	80	22.3	169	47.1	77	21.4	359	100

$$X^2=24.84 \quad sd=6 \quad p=.000$$

Çalışmaya katılan 16 yaşındaki ergenlerden %12'si 12 yaşına gelinceye kadar, %31.5'i 12-13 yaşlarında, %48.1'i 14-15 yaşlarında, %8.3'ünün 16 yaşında ilk romantik ilişkilerini yaşadıklarını belirtmiştir. Çalışmaya katılan 17 yaşındaki ergenlerin %10.6'sı 12 yaşına gelinceye kadar, %20.3'ü 12-13 yaşlarında, %47.2'si 14-15 yaşlarında, %22'si ise 16-17 yaşlarında ilk romantik ilişkilerini yaşadıklarını belirtmişlerdir. Çalışmaya katılan 18 yaşındaki ergenlerin %5.5'inin 12 yaşına gelinceye kadar, %16.4'ünün 12-13 yaşında, %46.1'inin 14-15 yaşında, %32'sinin ise 16-18 yaşlarında ilk romantik ilişkilerini yaşadıkları görülmüştür.

1.3. Ergenlerin Yaşadıkları En Uzun Romantik İlişki Sürelerine İlişkin Bulgular

Ergenlerin yaşadıkları en uzun romantik ilişki süreleri şöyledir:

Çizelge 11. Ergenlerin Yaşadıkları En Uzun Romantik İlişki Süreleri

Yaşanan En Uzun Romantik İlişki Süresi	f	%
1 aydan kısa	33	9.2
1 ay-3 ay	70	19.5
4 ay-9 ay	91	25.3
9 ay-12 ay	53	14.8
13 ay-24 ay	71	19.8
24 aydan uzun	41	11.4
Toplam	359	100

Çizelge 11'de görüldüğü gibi ergenlerin yalnızca %9.2'si yaşadıkları en uzun ilişkilerinin 1 aydan kısa olduğunu belirtirken, yaklaşık yarısı (%46) 9 ay ve 9 aydan uzun süren romantik ilişki yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Yapılan başka bir çalışmada ergenlerin, romantik ilişki uzunluklarının, 1 ay ile 60 ay arasında değişmekte olduğu görülmüştür. Ortalama ilişki uzunluğu, 16.9 ay olarak bulunmuştur. Ergenlerin yaklaşık yarısı, ilişkilerinin 10 aydan kısa olduğunu belirtmiştir (Scharf ve Mayseless, 2001).

Carver, Joyner ve Udry (2003) ileri ergenliğe kadar ergenlerin yaklaşık %70'inin 1 yıl ya da daha fazla süren bir ilişki yaşamış olduklarını bulmuştur (Daddis ve Randolph, 2010).

Ergenlerin yaşadıkları en uzun romantik ilişki süre ortalamalarının cinsiyete göre dağılımı şöyledir:

Çizelge 12. Ergenlerin Yaşadıkları En Uzun Romantik İlişki Süre Ortalamalarının Cinsiyete göre Dağılımı

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Kız	199	13.13	12.54	357	1.270	.205
Erkek	160	11.42	12.82			

Çizelge 12'de görüldüğü gibi kızların yaşadıkları en uzun romantik ilişki süre ortalaması (13.13 ay) erkeklere oranlara (11.42) daha yükseken; bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$).

Giordano, Longmore ve Manning (2006) yapmış oldukları çalışmada, kızların belirgin bir biçimde erkeklerden daha uzun süreli ilişkiden bahsettiklerini bulmuştur.

Ergenlerin yaşadıkları en uzun romantik ilişki süresi ortalamasının, yaşa göre değişip değişmediğine bakılmıştır. Ergenlerin bugüne kadar yaşadıkları en uzun ilişki süresi ortalamaları, 16 yaşındakiler için 9.18 ay (S: 9.36), 17 yaşındakiler için 13.3 ay (S: 14.4) olarak bulunurken, 18 yaşındaki ergenler için, 14 ay (S: 12.9) olarak bulunmuştur. Daha küçük yaştaki ergenlerin yaşadıkları en uzun romantik ilişki sürelerinin daha kısa olduğu görülmüştür. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda da bu farklılığın anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür (f: 5.09, p<.01).

Feiring (1996) 15 yaşındaki ergenlerle yapmış olduğu çalışmada, ortalama ilişki uzunluklarının 4 ay olarak bulunmuştur. Ergenlerin yalnızca %8'i 1 yıl ya da daha uzun bir süreli ilişkilerinin olduğunu söylemiştir. Benzer şekilde, 15 yaşındaki ergenlerle yapılan başka bir çalışmada, ergenlerin yaklaşık ortalama en uzun ilişkilerinin 7 ay olduğu görülmüştür (Roisman, Booth-LaForce, Cauffman ve Spieker, 2009).

Ergenlerin yaşadıkları en uzun romantik ilişki sürelerinin yaşa göre dağılımı şöyledir:

Çizelge 13. Ergenlerin Yaşadıkları En Uzun Romantik İlişki Sürelerinin Yaşa göre Dağılımı

Yaş	1 aydan kısa		1-3 ay		4-8ay		9-12 ay		13 aydan uzun		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
16	13	12	25	23.1	29	27.8	17	14.8	24	22.2	108	100
17	13	10.6	25	20.3	22	17.9	22	17.9	41	33.3	123	100
18	7	5.5	20	15.6	40	31.2	14	10.9	47	36.7	128	100
Toplam	33	9.2	70	19.5	92	25.6	52	14.5	112	31.2	359	100

X^2 : 15.87 sd:8 p <.05

Çizelge 13'de görüldüğü gibi ergenlerin 18 yaşındaki ergenlerin %5.5'i yaşadıkları en uzun romantik ilişkilerinin 1 aydan kısa olduğunu, % 36.7'si 13 ay ya da daha uzun süreli olduğunu belirtirken, 16 yaşındaki ergenlerin %12'si

yaşadıkları en uzun romantik ilişkilerinin, 1 aydan kısa olduğunu, %22.2 'si ise 13 ay ya da daha uzun süreli olduğunu belirtmiştir.

Yapılan başka bir çalışmada, ilişkisi olan ergenlerin büyük bir kısmı, ilişkilerinin 11 ay ya da daha uzun süredir devam etmekte olduğunu bildirmiştir. 14 yaş ve daha küçük ergenlerin %30'u, 15-16 yaşındaki ergenlerin %35'i, 17-18 yaşındaki ergenlerin yaklaşık % 60'ı 11 ay ya da daha uzun süredir bir ilişkilerinin olduğunu belirtmiştir (Carver ve diğerleri, baskıda; akt: Collins, 2003).

1.4. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma Nedenlerine İlişkin Bulgular

Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma nedenlerine ilişkin verdikleri cevapların cinsiyete göre frekans ve yüzdeleri Çizelge 14'de verilmiştir.

Çizelge 14. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma Nedenlerine İlişkin Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzde Dağılımları

Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma Nedenleri	C	(1) Bana Hiç Uygun Değil		(2) Bana Pek Uygun Değil		(3) Bana Biraz Uygun		(4) Bana Oldukça Uygun		(5) Bana Tamamen Uygun		Toplam frekans
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Sevdiğim için,	K	3	1.5	4	2	9	4.5	49	24.6	134	67.3	199
	E	2	1.2	7	4.4	13	8.1	40	25	98	61.2	160
	T	5	1.4	11	3.1	22	6.1	89	24.8	232	64.6	359
Beni sevdiğim için,	K	13	6.5	6	3	20	10.1	47	23.6	113	56.8	199
	E	8	5	5	3.1	23	14.4	50	31.2	74	46.2	160
	T	21	5.8	11	3.1	43	12	97	27	187	52.1	359
Birbirimizi sevdiğimiz için,	K	6	3	7	3.5	19	9.5	37	18.6	130	65.3	199
	E	6	3.8	6	3.8	13	8.1	31	19.4	104	65	160
	T	12	3.3	13	3.6	32	8.9	68	18.9	234	65.2	359
Onunla gelecekte evlenmeyi düşündüğüm için,	K	57	28.6	21	10.6	34	17.1	25	12.6	62	31.2	199
	E	41	25.6	16	10	32	20	21	13.1	50	31.2	160
	T	98	27.3	37	10.3	66	18.4	46	12.8	112	31.2	359
İyi anlaştığımız için,	K	11	5.5	4	2	19	9.5	59	29.6	106	53.3	199
	E	5	3.1	4	2.5	33	20.6	46	28.8	72	45	160
	T	16	4.5	8	2.2	52	14.5	105	29.2	178	49.6	359
Güzel/ yakışıklı olduğu için,	K	23	11.6	20	10.1	66	33.2	47	23.6	43	21.6	199
	E	16	10	8	5	37	23.1	57	35.6	42	26.2	160
	T	39	10.9	28	7.8	103	28.7	104	29	85	23.7	359
Dürüst olduğu için,	K	9	4.5	4	2	27	13.6	51	25.6	108	54.3	199
	E	7	4.4	4	2.5	23	14.4	38	23.8	88	55	160
	T	16	4.5	8	2.2	50	13.9	89	24.8	196	54.6	359
Anlayışlı olduğu için,	K	21	10.6	10	5	39	19.6	48	24.1	81	40.7	199
	E	13	8.1	8	5	32	20	46	28.8	61	38.1	160
	T	34	9.5	18	5	71	19.8	94	26.2	142	39.6	359
Kibar olduğu için,	K	22	11.1	18	9	46	23.1	53	26.6	60	30.2	199
	E	22	13.8	12	7.5	37	23.1	50	31.2	39	24.4	160
	T	44	12.3	30	8.4	83	23.1	103	28.7	99	27.6	359
Zeki olduğu için,	K	44	22.1	15	7.5	50	25.1	40	20.1	50	25.1	199
	E	36	22.5	31	19.4	41	25.6	32	20	20	12.5	160
	T	80	22.3	46	12.8	91	25.3	72	20.1	70	19.5	359
Eğlenceli olduğu için,	K	39	19.6	18	9	42	21.1	45	22.6	55	27.6	199
	E	27	16.9	18	11.2	44	27.5	43	26.9	28	17.5	160
	T	66	18.4	36	10	86	24	88	24.5	83	23.1	359
Popüler biri olduğu için,	K	104	52.3	33	16.6	20	10.1	21	10.6	21	10.6	199
	E	59	36.9	26	16.2	47	29.4	17	10.6	11	6.9	160
	T	163	45.3	59	16.4	67	18.7	38	10.6	32	8.9	359
Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	K	104	52.3	33	16.6	20	10.1	21	10.6	21	10.6	199
	E	59	36.9	26	16.2	47	29.4	17	10.6	11	6.9	160
	T	163	45.3	59	16.4	67	18.7	38	10.6	32	8.9	359
Reddettiğime üzüleceğini bildiğim için,	K	118	59.3	31	15.6	21	10.6	8	4	21	10.6	199
	E	81	50.6	28	17.5	30	18.8	12	7.5	9	5.6	160
	T	199	55.4	59	16.4	51	14.2	20	5.6	30	8.4	359
Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	K	128	64.3	17	8.5	24	12.1	18	9	12	6	199
	E	86	53.8	21	13.1	22	13.8	21	13.1	10	6.2	160
	T	214	59.6	38	10.6	46	12.8	39	10.9	22	6.1	359
Eski sevgilimi kıskandırmak için,	K	147	73.9	18	9	17	8.5	9	4.5	8	4	199
	E	105	65.6	18	11.2	22	13.8	5	3.1	10	6.2	160
	T	252	70.2	36	10	39	10.9	14	3.9	18	5.0	359
Arkadaşlarımla romantik bir ilişkisi olduğu için,	K	151	75.9	26	13.1	13	6.5	6	3	3	1.5	199
	E	92	57.5	27	16.9	28	17.5	8	5	5	3.1	160
	T	243	67.7	53	14.8	41	11.4	14	3.9	8	2.2	359

Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma Nedenleri	(1) Bana Hiç Uygun Değil		(2) Bana Pek Uygun Değil		(3) Bana Biraz Uygun		(4) Bana Oldukça Uygun		(5) Bana Tamamen Uygun		Toplam frekans
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	K 175	87.9	11	5.5	5	2.5	3	1.5	5	
	E 114	71.4	32	20	8	5	3	1.9	3	1.9	160
	T 289	80.5	43	12	13	3.6	6	1.7	8	2.2	359
Arkadaşlarımı a sohbet ederken “benim de sevgilim var” demek için,	K 179	89.9	10	5	3	1.5	2	1	5	2.5	199
	E 117	73.1	21	13.1	12	7.5	7	4.4	3	1.9	160
	T 296	82.5	31	8.6	15	4.2	9	2.5	8	2.2	359
Arkadaşlarım çıkmam konusunda ısrarcı oldukları için,	K 143	71.9	28	14.1	12	6	10	5	6	3	199
	E 94	58.8	35	21.9	21	13.1	5	3.1	5	3.1	160
	T 237	66	63	17.5	33	9.2	15	4.2	11	3.1	359
Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulunduğu için,	K 123	61.8	28	14.1	31	15.6	9	4.5	8	4	199
	E 74	46.2	20	12.5	37	23.1	22	13.8	7	4.4	160
	T 197	54.9	48	13.4	68	18.9	31	8.6	15	4.2	359
Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	K 139	69.8	17	8.5	14	7	13	6.5	16	8	199
	E 85	53.1	21	13.1	27	16.9	15	9.4	12	7.5	160
	T 224	62.4	38	10.6	41	11.4	28	7.8	28	7.8	359
Ailemle iyi anlaşamadığı m için,	K 148	74.4	19	9.5	13	6.5	3	1.5	16	8	199
	E 113	70.6	20	12.5	15	9.4	4	2.5	8	5	160
	T 261	72.7	39	10.9	28	7.8	7	1.9	24	6.7	359
Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	K 71	35.7	39	19.6	46	23.1	17	8.5	26	13.1	199
	E 35	21.9	17	10.6	41	25.6	40	25	27	16.9	160
	T 106	29.5	56	15.6	87	24.2	57	15.9	53	14.8	359

C: Cinsiyet K: Kız E: Erkek T: Toplam

Çizelge 14'e bakıldığında, romantik ilişkilerini başlatma nedenlerinden “sevdiğim için” ifadesine ergenlerin %64.6’sının “bana tamamen uygun”, %24.8’inin “bana oldukça uygun” cevaplarıyla; “birbirimizi sevdiğimiz için” ifadesine ergenlerin %65.2’sinin “bana tamamen uygun” ve % 18.9’unun “bana oldukça uygun” cevaplarıyla en yüksek oranda belirtilen nedenler olduğu görülmektedir. %54.6 “bana tamamen uygun” ve %24.8 “bana oldukça uygun” cevaplarıyla “dürüst olduğu için” izlemektedir. “İyi anlaştığımız için” ifadesine %49.6 “bana tamamen uygun” ve % 29.2 “bana oldukça uygun” cevapları verilmiştir.

Bunlardan sonra yüksek oranda verilen cevapların sırasıyla, “*beni sevdiği için*”, “*anlayışlı olduğu için*”, “*kibar olduğu için*”, “*güzel/yakışıklı olduğu için*”, “*eğlenceli olduğu için*”, “*evlenmeyi düşündüğüm için*”, “*zeki olduğu için*”, “*birlikte vakit geçirmek için*”, “*karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için*”, “*reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için*”, “*önceki sevgilimi unutmak için*”, “*arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulunduğu için*”, “*anne-babam onayladığı için*”, olduğu görülmektedir.

“*Popüler biri olduğu için*”, “*eski sevgilimi kıskandırmak için*”, “*arkadaşlarım çıkmam konusunda ısrarcı oldukları için*” ve “*ailemle anlaşamadığım için*”, “*arkadaşlarımla sohbet ederken benim de sevgilim var*” demek için cevapları ise en düşük oranda belirtilen nedenler olduğu görülmüştür.

Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatmalarında duygusal yakınlığın en önemli neden olduğu görülmektedir. Ergenler aşklarını arkadaşlıklarından, tutku, bağlılık, yakınlık, ilgi gibi niteliklerle ayırt etmektedirler (Conolly ve arkadaşları, 1999; akt: Grover, Serwik, Nangle ve Zeff, 2007).

Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatmalarında romantik eşlerinin kişilik özelliklerinin önemli bir etken olduğu görülmektedir. Buna ilişkin elde edilen bulgular, önceki araştırmaları destekler niteliktedir. Royer, Keller ve Heidrich (2009)’in çalışmasında, ergenler romantik eşteki en önemli özellikler olarak, kişisel niteliklerden (dürüstlük, kibarlık, eğlenceli olmak gibi) bahsetmiştir. Benzer şekilde, Feiring (1996) çalışmaya katılan ergenlerden romantik eşlerini betimlemeleri istediğinde çoğu ergenden aldığı cevap, olumlu kişilik özellikleri olmuştur. Ondaş (2007) üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışmada ise kızların ve erkeklerin tamamına yakınının, evlenecekleri kişinin cana yakın, hoşgörülü, dürüst, bilgili, kültürlü, çalışkan ve becerikli olmasını istediklerini tespit etmiştir.

Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatmalarında, iyi anlaşmalarını önemli bir neden olarak görmektedirler. Katılımcılardan en son romantik ilişkilerini düşünmeleri ve onları eski sevgililerine çeken özellikleri sıralamalarının istendiği bir araştırmada, en yüksek oranda verilen cevaplar arasında

romantik eşle iyi vakit geçirme (iyi bir mizah anlayışı); romantik eşin benzer ilgilerinin olması yer almıştır (Felmlee, 1995, 1998; akt: Taylor, Peplau ve Sears, 2007).

Fiziksel çekiciliğin ("*güzel-yakışıklı olduğu için*") ergenlerin romantik ilişkilerini başlatmalarında etkili olduğu araştırma bulguları arasındadır. Uraz (1979)'ın üniversite öğrencisinin eşlerinden beklentilerinin neler olduğunun incelendiği araştırmada, hem kızların hem de erkeklerin fiziksel görünüşe önem verdikleri saptanmıştır. Başka bir çalışmada, ergenlerden romantik eşlerini betimlemeleri istendiğinde fiziksel çekicilik sıklıkla belirtilmiştir (Feiring, 1996).

Ergenler arasında "*evlenmeyi düşündüğüm için*" cevabı yüksek oranda verilen cevaplardan biridir. Bu ergenlerin, flört ilişkilerini evlenecekleri kişiyi tanımak için başlatıyor olmaları anlamına gelebilir. Ondaş (2007)'in üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışmada öğrenciler "evlilik öncesi flört dönemi olmalı" görüşüne yüksek oranda katılmışlardır. Erikson (1963) da yakın ilişkideki bireylerin kendi kimliklerini başkasının kimliğinde eritmeden, karşı cinsiyeti tanıması, anlaması ve böylelikle kendilerine yeni bir kimlik oluşturmalarını ifade etmektedir. Ergen romantik ilişkilerinin bu amaca hizmet ettiğini belirtmektedir. Bu durum, ergenlerin evlenmeyi düşündükleri için (evlenmeyi düşündükleri kişiyi tanımak için) romantik ilişkilerini başlatmalarını destekler niteliktedir.

"*Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi (birlikte vakit geçirmek için)*" ergenlerin romantik ilişkilerini başlatmalarında yüksek oranda bahsedilen nedenlerden bir diğeridir. Feiring (1996)'in yapmış olduğu çalışmada, ergenlere romantik eşlerinin olmasının avantajlarının neler olduğu sorulduğunda, eşlik etme verilen cevaplar arasında ilk sırada yer almıştır.

Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma nedenlerine verdikleri cevapların cinsiyete göre ortalama, standart sapma ve t değerleri Çizelge 15'te verilmiştir:

Çizelge 15. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma Nedenlerine İlişkin Verdikleri Cevapların Cinsiyete göre Ortalama, Standart sapma ve t Değerleri

Ergenlerin Romantik ilişkilerini Başlatma Nedenleri	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p																																																																																																																																																																																																								
Sevdiğim için,	Kız	199	4.54	.802	320	1.49	.137																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	4.40	.906				Beni sevdiği için,	Kız	199	4.21	1.15	357	.877	.381	Erkek	160	4.10	1.08	Birbirimizi sevdiğimiz için,	Kız	199	4.39	1.00	357	.145	.885	Erkek	160	4.38	1.03	Onunla gelecekte evlenmeyi düşündüğüm için,	Kız	199	3.07	1.62	357	.431	.667	Erkek	160	3.14	1.58	İyi anlaştığımız için,	Kız	199	4.23	1.07	357	1.17	.240	Erkek	160	4.10	1.01	Güzel/ yakışıklı olduğu için,	Kız	199	3.33	1.24	357	2.25	.025*	Erkek	160	3.63	1.21	Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.23	1.05	357	.055	.957	Erkek	160	4.22	1.06	Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.79	1.31	357	.322	.748	Erkek	160	3.83	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.55	1.30	357	.776	.438	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.18	1.46	357	2.54	.011**	Erkek	160	2.80	1.32	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.29	1.45	352	.860	.385	Erkek	160	3.16	1.32	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.80	1.22	357	.588	.557	Erkek	160	1.88	1.24	Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	Kız	199	2.10	1.41	357	1.66	.097	Erkek	160	2.34	1.26	Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511	Erkek	160	2.00	1.22	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*
Beni sevdiği için,	Kız	199	4.21	1.15	357	.877	.381																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	4.10	1.08				Birbirimizi sevdiğimiz için,	Kız	199	4.39	1.00	357	.145	.885	Erkek	160	4.38	1.03	Onunla gelecekte evlenmeyi düşündüğüm için,	Kız	199	3.07	1.62	357	.431	.667	Erkek	160	3.14	1.58	İyi anlaştığımız için,	Kız	199	4.23	1.07	357	1.17	.240	Erkek	160	4.10	1.01	Güzel/ yakışıklı olduğu için,	Kız	199	3.33	1.24	357	2.25	.025*	Erkek	160	3.63	1.21	Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.23	1.05	357	.055	.957	Erkek	160	4.22	1.06	Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.79	1.31	357	.322	.748	Erkek	160	3.83	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.55	1.30	357	.776	.438	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.18	1.46	357	2.54	.011**	Erkek	160	2.80	1.32	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.29	1.45	352	.860	.385	Erkek	160	3.16	1.32	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.80	1.22	357	.588	.557	Erkek	160	1.88	1.24	Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	Kız	199	2.10	1.41	357	1.66	.097	Erkek	160	2.34	1.26	Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511	Erkek	160	2.00	1.22	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828								
Birbirimizi sevdiğimiz için,	Kız	199	4.39	1.00	357	.145	.885																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	4.38	1.03				Onunla gelecekte evlenmeyi düşündüğüm için,	Kız	199	3.07	1.62	357	.431	.667	Erkek	160	3.14	1.58	İyi anlaştığımız için,	Kız	199	4.23	1.07	357	1.17	.240	Erkek	160	4.10	1.01	Güzel/ yakışıklı olduğu için,	Kız	199	3.33	1.24	357	2.25	.025*	Erkek	160	3.63	1.21	Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.23	1.05	357	.055	.957	Erkek	160	4.22	1.06	Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.79	1.31	357	.322	.748	Erkek	160	3.83	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.55	1.30	357	.776	.438	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.18	1.46	357	2.54	.011**	Erkek	160	2.80	1.32	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.29	1.45	352	.860	.385	Erkek	160	3.16	1.32	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.80	1.22	357	.588	.557	Erkek	160	1.88	1.24	Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	Kız	199	2.10	1.41	357	1.66	.097	Erkek	160	2.34	1.26	Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511	Erkek	160	2.00	1.22	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																				
Onunla gelecekte evlenmeyi düşündüğüm için,	Kız	199	3.07	1.62	357	.431	.667																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	3.14	1.58				İyi anlaştığımız için,	Kız	199	4.23	1.07	357	1.17	.240	Erkek	160	4.10	1.01	Güzel/ yakışıklı olduğu için,	Kız	199	3.33	1.24	357	2.25	.025*	Erkek	160	3.63	1.21	Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.23	1.05	357	.055	.957	Erkek	160	4.22	1.06	Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.79	1.31	357	.322	.748	Erkek	160	3.83	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.55	1.30	357	.776	.438	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.18	1.46	357	2.54	.011**	Erkek	160	2.80	1.32	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.29	1.45	352	.860	.385	Erkek	160	3.16	1.32	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.80	1.22	357	.588	.557	Erkek	160	1.88	1.24	Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	Kız	199	2.10	1.41	357	1.66	.097	Erkek	160	2.34	1.26	Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511	Erkek	160	2.00	1.22	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																
İyi anlaştığımız için,	Kız	199	4.23	1.07	357	1.17	.240																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	4.10	1.01				Güzel/ yakışıklı olduğu için,	Kız	199	3.33	1.24	357	2.25	.025*	Erkek	160	3.63	1.21	Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.23	1.05	357	.055	.957	Erkek	160	4.22	1.06	Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.79	1.31	357	.322	.748	Erkek	160	3.83	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.55	1.30	357	.776	.438	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.18	1.46	357	2.54	.011**	Erkek	160	2.80	1.32	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.29	1.45	352	.860	.385	Erkek	160	3.16	1.32	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.80	1.22	357	.588	.557	Erkek	160	1.88	1.24	Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	Kız	199	2.10	1.41	357	1.66	.097	Erkek	160	2.34	1.26	Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511	Erkek	160	2.00	1.22	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																												
Güzel/ yakışıklı olduğu için,	Kız	199	3.33	1.24	357	2.25	.025*																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	3.63	1.21				Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.23	1.05	357	.055	.957	Erkek	160	4.22	1.06	Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.79	1.31	357	.322	.748	Erkek	160	3.83	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.55	1.30	357	.776	.438	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.18	1.46	357	2.54	.011**	Erkek	160	2.80	1.32	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.29	1.45	352	.860	.385	Erkek	160	3.16	1.32	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.80	1.22	357	.588	.557	Erkek	160	1.88	1.24	Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	Kız	199	2.10	1.41	357	1.66	.097	Erkek	160	2.34	1.26	Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511	Erkek	160	2.00	1.22	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																																								
Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.23	1.05	357	.055	.957																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	4.22	1.06				Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.79	1.31	357	.322	.748	Erkek	160	3.83	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.55	1.30	357	.776	.438	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.18	1.46	357	2.54	.011**	Erkek	160	2.80	1.32	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.29	1.45	352	.860	.385	Erkek	160	3.16	1.32	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.80	1.22	357	.588	.557	Erkek	160	1.88	1.24	Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	Kız	199	2.10	1.41	357	1.66	.097	Erkek	160	2.34	1.26	Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511	Erkek	160	2.00	1.22	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																																																				
Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.79	1.31	357	.322	.748																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	3.83	1.22				Kibar olduğu için,	Kız	199	3.55	1.30	357	.776	.438	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.18	1.46	357	2.54	.011**	Erkek	160	2.80	1.32	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.29	1.45	352	.860	.385	Erkek	160	3.16	1.32	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.80	1.22	357	.588	.557	Erkek	160	1.88	1.24	Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	Kız	199	2.10	1.41	357	1.66	.097	Erkek	160	2.34	1.26	Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511	Erkek	160	2.00	1.22	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																																																																
Kibar olduğu için,	Kız	199	3.55	1.30	357	.776	.438																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	3.45	1.31				Zeki olduğu için,	Kız	199	3.18	1.46	357	2.54	.011**	Erkek	160	2.80	1.32	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.29	1.45	352	.860	.385	Erkek	160	3.16	1.32	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.80	1.22	357	.588	.557	Erkek	160	1.88	1.24	Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	Kız	199	2.10	1.41	357	1.66	.097	Erkek	160	2.34	1.26	Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511	Erkek	160	2.00	1.22	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																																																																												
Zeki olduğu için,	Kız	199	3.18	1.46	357	2.54	.011**																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	2.80	1.32				Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.29	1.45	352	.860	.385	Erkek	160	3.16	1.32	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.80	1.22	357	.588	.557	Erkek	160	1.88	1.24	Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	Kız	199	2.10	1.41	357	1.66	.097	Erkek	160	2.34	1.26	Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511	Erkek	160	2.00	1.22	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																																																																																								
Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.29	1.45	352	.860	.385																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	3.16	1.32				Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.80	1.22	357	.588	.557	Erkek	160	1.88	1.24	Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	Kız	199	2.10	1.41	357	1.66	.097	Erkek	160	2.34	1.26	Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511	Erkek	160	2.00	1.22	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																																																																																																				
Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.80	1.22	357	.588	.557																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	1.88	1.24				Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	Kız	199	2.10	1.41	357	1.66	.097	Erkek	160	2.34	1.26	Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511	Erkek	160	2.00	1.22	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																																																																																																																
Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,	Kız	199	2.10	1.41	357	1.66	.097																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	2.34	1.26				Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511	Erkek	160	2.00	1.22	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																																																																																																																												
Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,	Kız	199	1.90	1.34	357	.658	.511																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	2.00	1.22				Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129	Erkek	160	2.05	1.33	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																																																																																																																																								
Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.83	1.28	357	1.52	.129																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	2.05	1.33				Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150	Erkek	160	1.73	1.19	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																																																																																																																																																				
Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.55	1.08	357	1.44	.150																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	1.73	1.19				Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***	Erkek	160	1.79	1.09	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																																																																																																																																																																
Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,	Kız	199	1.41	.859	297	3.60	.000***																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	1.79	1.09				Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*	Erkek	160	1.43	.828																																																																																																																																																																																												
Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,	Kız	199	1.25	.795	334	2.08	.038*																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	1.43	.828																																																																																																																																																																																																											

Ergenlerin Romantik ilişkilerini Başlatma Nedenleri	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p																																																								
Arkadaşlarımla sohbet ederken “benim de sevgilim var” demek için,	Kız	199	1.21	.749	299	3.01	.003**																																																								
	Erkek	160	1.48	.944				Arkadaşlarım çıkmam konusunda ısrarcı oldukları için	Kız	199	1.53	1.01	357	1.54	.123	Erkek	160	1.70	1.02	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.74	1.12	319	3.32	.001***	Erkek	160	2.17	1.27	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.74	1.30	338	2.19	.029 *	Erkek	160	2.05	1.32	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.59	1.19	357	.351	.964	Erkek	160	1.58	1.08	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.43	1.38	357	4.12	.000***
Arkadaşlarım çıkmam konusunda ısrarcı oldukları için	Kız	199	1.53	1.01	357	1.54	.123																																																								
	Erkek	160	1.70	1.02				Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.74	1.12	319	3.32	.001***	Erkek	160	2.17	1.27	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.74	1.30	338	2.19	.029 *	Erkek	160	2.05	1.32	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.59	1.19	357	.351	.964	Erkek	160	1.58	1.08	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.43	1.38	357	4.12	.000***	Erkek	160	3.04	1.38								
Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.74	1.12	319	3.32	.001***																																																								
	Erkek	160	2.17	1.27				Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.74	1.30	338	2.19	.029 *	Erkek	160	2.05	1.32	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.59	1.19	357	.351	.964	Erkek	160	1.58	1.08	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.43	1.38	357	4.12	.000***	Erkek	160	3.04	1.38																				
Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.74	1.30	338	2.19	.029 *																																																								
	Erkek	160	2.05	1.32				Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.59	1.19	357	.351	.964	Erkek	160	1.58	1.08	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.43	1.38	357	4.12	.000***	Erkek	160	3.04	1.38																																
Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.59	1.19	357	.351	.964																																																								
	Erkek	160	1.58	1.08				Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.43	1.38	357	4.12	.000***	Erkek	160	3.04	1.38																																												
Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.43	1.38	357	4.12	.000***																																																								
	Erkek	160	3.04	1.38																																																											

*: p < .05 ** : p < .01 ***: p < .001

Çizelge 15’de görüldüğü gibi, kızlar ve erkekler arasında romantik ilişkilerini başlatma nedenleri arasında “güzel/ yakışıklı olduğu için” (p<.05), “zeki olduğu için” (p<.01), “arkadaşlarımla romantik bir ilişkisi olduğu için” (p<.001), “arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için” (p<.05), “arkadaşlarımla sohbet ederken “benim de sevgilim var” demek için” (p<.01), “arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için” (p<.001) , “anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için” (p< .05), “yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için)” (p<.001) ifadelerinde anlamlı fark olduğu saptanmıştır.

Romantik ilişkilerini başlatmada, erkeklerin kızlara göre fiziksel çekiciliğe (güzel/yakışıklı olmasına) daha çok önem verirken; kızların erkeklere göre zekaya daha çok önem verdikleri görülmüştür. Elde edilen bulgular önceki çalışmaları destekler niteliktedir. Ergenler arasında, popülerliğin ölçütlerinin neler olduğunun araştırıldığı bir çalışmada, kızların % 58’i zeka ve notları söylerken; erkeklerin % 41’i popülerlik ölçütü olarak zeka ve notlardan bahsetmiştir (Suitor, Minyard ve Carter, 2001).Yapılan başka bir

çalışmada, erkekler kadınlara göre fiziksel olarak çekici olanları daha çok tercih ederken; kadınlar erkeklere göre yüksek sosyal statüsü olanları tercih ettikleri görülmüştür (Sprecher, 1998). Royer ve diğerlerinin (2009)'in ergenlerle yapmış olduğu çalışmada, erkekler kızlara göre romantik eşte fiziksel çekicilikten daha çok bahsetmişlerdir. Benzer şekilde, başka çalışmalarda da, erkeklerin fiziksel çekiciliğe kadınlardan daha çok önem verdikleri görülmüştür (Feingold, 1990; Jackson, 1992; akt: Taylor ve diğerleri).

Arkadaşlıkların ergenlerin tutum ve davranışlarında önemli etkisi vardır. Tüm yaşlarda, insanlar yakın ilişki geliştirdikleri kişilerden etkilenirler. Ergenler de arkadaşlık kurarlar ve arkadaşlarından etkilenirler (Berndt, 1992). Ancak, yapılan çalışma sonucunda, erkeklerin kızlara göre romantik ilişkilerini başlatmalarında, arkadaş etkisinin daha önemli olduğu görülmüştür. Erkeklerin akranları arasında statü kazanmasını sağlayan şeyler arasında karşı cinsiyetten arkadaşlıklarındaki başarıları yer almaktadır (Meijs, Cillessen, Scholte, Segers ve Spijkerman, 2010).

Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma nedenlerinden, anne-babalarının böyle bir ilişkiyi onaylamaları ve romantik eşlerinin yaptıkları etkinliklerde onlara eşlik etmelerinin erkekler için daha önemli olduğu bulunmuştur. Cinsiyetler arasındaki bu farklılık, erkeklerin romantik bir ilişkiye sahip olmayı statü kazanma olarak görmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

1.5. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Sürdürme Nedenlerine İlişkin Bulgular

Ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedenlerine ilişkin verdikleri cevapların cinsiyete göre frekans ve yüzdeleri Çizelge 16'da verilmiştir.

Çizelge 16. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Sürdürme Nedenlerine İlişkin Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzde Dağılımları

Ergenlerin Romantik ilişkilerini Sürdürme Nedenleri	C	(1) Bana Hiç Uygun Değil		(2) Bana pek uygun değil		(3) Bana biraz uygun		(4) Bana oldukça uygun		(5) Bana tamamen uygun		Toplam frekans
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Sevdiğim için,	K	4	2	6	3	17	8.5	33	16.6	139	69.8	199
	E	4	2.5	5	3.1	11	6.9	39	24.4	101	63.1	160
	T	8	2.2	11	3.1	28	7.8	72	20.1	240	66.9	359
Beni sevdiği için,	K	8	4	4	2	19	9.5	32	16.1	136	68.3	199
	E	3	1.9	5	3.1	20	12.5	36	22.5	96	60	160
	T	11	3.1	9	2.5	39	10.9	68	18.9	232	64.6	359
Birbirimizi sevdiğimiz için,	K	7	3.5	7	3.5	20	10.1	30	15.1	135	67.8	199
	E	6	3.8	3	1.9	15	9.4	30	18.8	106	66.2	160
	T	13	3.6	10	2.8	35	9.7	60	16.7	241	67.1	359
Sevmesem de bağlandığım için (alışkanlıktan),	K	74	37.2	35	17.6	25	12.6	28	14.1	39	18.6	199
	E	75	46.9	25	15.6	21	13.1	21	13.1	18	11.2	160
	T	149	41.5	60	16.7	46	12.8	49	13.6	55	15.3	359
Gelecekte onunla evlenmeyi düşündüğüm için,	K	60	30.2	17	8.5	39	14.6	23	11.6	70	35.2	199
	E	47	29.4	12	7.5	28	17.5	20	12.5	53	33.1	160
	T	107	29.8	29	8.1	57	15.9	43	12	123	34.3	359
İyi anlaştığımız için,	K	7	3.5	2	1	27	13.6	52	26.1	111	55.8	199
	E	5	3.1	8	5	26	16.2	45	28.1	76	47.5	160
	T	12	3.3	10	2.8	53	14.8	97	27	187	52.1	359
Güzel/ yakışıklı olduğu için,	K	53	26.6	19	9.5	40	20.1	27	13.6	60	30.2	199
	E	30	18.8	14	8.8	28	17.5	33	20.6	55	34.4	160
	T	83	23.1	33	9.2	68	18.9	60	16.7	115	32	359
Dürüst olduğu için,	K	11	5.5	6	3	32	16.1	46	23.1	104	52.3	199
	E	15	9.4	4	2.5	22	13.8	49	30.6	70	43.8	160
	T	26	7.2	10	2.8	54	15	95	26.5	174	48.5	359
Anlayışlı olduğu için,	K	17	8.5	12	6	29	14.6	55	27.6	86	43.2	199
	E	14	8.8	4	2.5	36	22.5	43	26.9	63	39.4	160
	T	31	8.6	16	4.5	65	18.1	98	27.3	149	41.5	359
Kibar olduğu için,	K	28	14.1	13	6.5	49	24.6	46	23.1	63	31.7	199
	E	21	13.1	11	6.9	46	28.8	38	23.8	44	27.5	160
	T	49	13.56	24	6.7	95	26.5	84	23.4	107	29.8	359
Zeki olduğu için,	K	50	25.1	15	7.5	43	21.6	38	19.1	53	26.6	199
	E	32	20	19	11.9	45	28.1	26	16.2	38	23.8	160
	T	82	22.8	34	9.5	88	24.5	64	17.8	91	25.3	359
Eğlenceli olduğu için,	K	36	18.1	16	8	32	16.1	42	21.1	73	36.7	199
	E	38	23.8	12	7.5	36	22.5	37	23.1	37	23.1	160
	T	74	20.6	28	7.8	68	18.9	79	22	110	30.6	359
Popüler biri olduğu için,	K	121	60.8	26	13.1	21	10.6	10	5	21	10.6	199
	E	87	54.4	25	15.6	21	13.1	15	9.4	12	7.5	160
	T	208	57.9	51	14.2	42	11.7	25	7	33	9.2	359
İlişkinin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	K	118	59.3	30	15.1	21	11.1	10	5	19	9.5	199
	E	57	35.6	32	20	27	16.9	18	11.2	26	16.2	160
	T	175	48.7	62	17.3	49	13.6	28	7.8	45	12.5	359
Ayrılsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	K	106	53.3	22	11.1	26	13.1	18	9	27	13.6	199
	E	63	39.4	29	18.1	27	16.9	23	14.4	18	11.2	160
	T	169	47.1	51	14.2	53	14.8	41	11.4	45	12.5	359

Ergenlerin Romantik ilişkilerini Sürdürme Nedenleri	C	(1) Bana Hiç Uygun Değil		(2) Bana pek uygun değil		(3) Bana biraz uygun		(4) Bana oldukça uygun		(5) Bana tamamen uygun		Toplam frekans
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	K	139	69.8	16	8	20	10.1	9	4.5	15	7.5	199
	E	96	60	18	11.2	21	13.1	12	7.5	13	8.1	160
	T	235	65.5	34	9.5	41	11.4	21	5.8	28	7.8	359
Eski sevgilimi kıskandırmak için,	K	160	80.4	15	7.5	14	7	2	1	8	4	199
	E	110	68.8	23	14.4	10	6.2	7	4.4	10	6.2	160
	T	270	75.2	38	10.6	24	6.7	9	2.5	18	5	359
Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	K	169	84.9	13	6.5	9	4.5	2	1	6	3	199
	E	113	70.6	22	13.8	14	8.8	2	1.2	9	5.6	160
	T	282	78.6	35	9.7	23	6.4	4	1.1	15	4.2	359
Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	K	162	8.14	20	10.1	7	3.5	4	2	6	3	199
	E	101	63.1	30	18.8	13	8.1	11	6.9	5	3.1	160
	T	263	73.3	50	13.9	20	5.6	15	4.2	11	3.1	359
Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	K	138	69.3	26	13.1	17	8.5	8	4	10	5	199
	E	71	44.4	32	20	26	16.2	17	10.6	14	8.8	160
	T	209	58.2	58	16.2	43	12	25	7	24	6.7	359
Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	K	172	86.4	12	6	7	3.5	4	2	4	2	199
	E	110	68.8	27	16.9	10	6.2	9	5.6	4	2.5	160
	T	282	78.6	39	10.9	17	4.7	13	3.6	8	2.2	359
Ailemle iyi anlaşamadığım için,	K	165	82.9	11	5.5	9	4.5	4	2	10	5	199
	E	116	72.5	22	13.8	16	10	2	1.2	4	2.5	160
	T	281	78.3	33	9.2	25	7	6	1.7	14	3.9	359
Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	K	79	39.7	25	12.6	30	15.1	28	14.1	37	18.6	199
	E	23	14.4	21	13.1	38	23.8	37	23.1	41	25.6	160
	T	102	28.4	46	12.8	68	18.9	65	18.1	78	21.7	359

C: Cinsiyet K: Kız E: Erkek T: Toplam

Çizelge 16'ya bakıldığında, "sevdiğim için" %66.9 "bana tamamen uygun", % 20.1 "bana oldukça uygun"; "birbirimizi sevdiğimiz için", %67.1 "bana tamamen uygun", % 16.7 "bana oldukça uygun"; "beni sevdiği için" % 64.6 "bana tamamen uygun", % 18.9 "bana oldukça uygun" cevaplarıyla ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedenleri olarak en çok bahsedilen nedenler oldukları görülmektedir.

Duygusal yakınlıkla ilgili nedenleri, sırasıyla *“iyi anlaştığımız için”, “dürüst olduğu için”, “anlayışlı olduğu için”, “kibar olduğu için”, “eğlenceli olduğu için”, “güzel/yakışıklı olduğu için”, “zeki olduğu için”, “gelecekte onunla evlenmeyi düşündüğüm için”, “bana eşlik etmesi için”, “sevmesem de bağlandığım için”, “ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için”, “romantik ilişkimin olduğu kişi devam etmem konusunda ısrarcı olduğu için”, “popüler biri olduğu için”, “arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için”, “önceki sevgilimi unutmama yardımcı olduğu için”* cevapları izlemektedir.

Ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedeni olarak en düşük oranlarda bahsettikleri ifadelerin ise *“eski sevgilimi kıskandırmak için”, “arkadaşlarım devam etmem konusunda ısrarcı oldukları için”, “ailemle iyi anlaşamadığım için”, “arkadaşlarımla sohbet ederken benim de sevgilim var demek için”, “anne babam istediği için”* olduğu görülmektedir.

Ergenlerin romantik ilişkilerini en önemli sürdürme nedeninin duygular olduğu görülmektedir. İlişkiler ve duygular bir bütündür. Birini göz ardı ederek diğerini anlayabilmek mümkün değildir. Duygular ve ilişkiler insan deneyiminin temelidir. Duyguları çıkarabilmek için, insanların başkalarıyla iletişimlerini de kesmek zorundadır (Guerro ve Andersen, 2000).

İyi anlaşmanın, duygusal yakınlıktan sonra ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürmede en çok bahsedilen neden olduğu görülmektedir. Ergenler kendilerine benzer olanları arkadaş olarak seçmektedirler (Berndt, 1992). İlişki sürdürme üzerine yapılan araştırmalar, insanların etkileşimlerinin hoş ve mutlu olduklarında bir arada kalma eğiliminde olduklarını göstermektedir (Canary ve Stafford, 1994; Gotman, 1993; Gotman ve Levenson, 1992; akt: Guerro ve Andersen, 2000). Çıkma arkadaşları ve eşlerin tutum ve değerleri açısından olduğu gibi toplumsal art alan ve kişilik bakımından da görece benzer olmak eğilimindedir (Schoen ve Wooldredge, 1989; Stevens, Owens ve Shaefer, 1990; akt: Taylor ve diğerleri).

Ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürmelerinde, kişilik özelliklerinin önemli olduğu görülmektedir. Türkiye’de üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada, katılımcılar evlenecekleri kişide bulunmasını istedikleri özellikleri “cana yakın, hoşgörülü, dürüst, bilgili, kültürlü, çalışkan ve becerikli” olarak belirtmişlerdir (Ondaş, 2007).

Ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedenlerine ilişkin yapılmış çalışmaya pek rastlanmasa da elde edilen bulgular daha önce yapılan benzer çalışmaları destekler niteliktedir. Hand ve Furman (2009) ergenlere romantik ilişkilerinin olmasının avantaj ve dezavantajlarını sormuştur. Yakınlık, destek ve eşlik etmeden, kişisel doyum ve sevgi ya da aşk romantik bir ilişkiye sahip olmanın avantajları olarak bahsedilmiştir. Yapılan nitel bir çalışmada, ergen kızlar, flört ettikleri birinin olmasının avantajları olarak, sevgiyi, hayatı paylaşmaları, sevdiği kişinin onlara destek olmalarını, yanlarında güvende olduklarını hissetmeleri, korunup kollanmalarını, onunla birlikte olmanın kendilerine verdiği mutluluk, ileride evlenecekleri insanı seçme ve flört ilişkisi yaşayan arkadaşlarıyla aynı gruba dahil olmalarını dile getirmişlerdir (Diyarbakirli, 2007).

Ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedenlerine verdikleri cevapların cinsiyete göre ortalama, standart sapma ve t değerleri Çizelge 17’de verilmiştir.

Çizelge 17. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Sürdürme Nedenlerine İlişkin Verdikleri Cevapların Cinsiyete göre Ortalama, Standart sapma ve t Değerleri

Ergenlerin Romantik İlişkilerini Sürdürme Nedenleri	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p																																																																																																																																																																																																																																																																				
Sevdiğim için,	Kız	199	4.49	.920	357	.685	.494																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	4.42	.935				Beni sevdiği için,	Kız	199	4.42	1.02	357	.675	.500	Erkek	160	4.35	.947	Birbirimizi sevdiğimiz için,	Kız	199	4.40	1.03	357	.154	.877	Erkek	160	4.41	.999	Sevmesem de bağlandığım için (alışkanlıktan),	Kız	199	2.59	1.54	349	2.08	.037*	Erkek	160	2.26	1.44	Gelecekte onunla evlenmeyi düşündüğüm için,	Kız	199	3.13	1.67	357	.032	.974	Erkek	160	3.12	1.64	İyi anlaştığımız için,	Kız	199	4.29	.983	357	1.64	.100	Erkek	160	4.11	1.05	Güzel/ yakışıklı olduğu için,	Kız	199	3.11	1.58	357	1.95	.050*	Erkek	160	3.43	1.49	Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.13	1.13	357	1.33	.184	Erkek	160	3.96	1.23	Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.90	1.26	357	.404	.687	Erkek	160	3.85	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.51	1.36	357	.430	.668	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.15	1.52	357	.172	.864	Erkek	160	3.12	1.42	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.50	1.49	342	2.27	.023*	Erkek	160	3.14	1.47	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.91	1.36	357	.598	.550	Erkek	160	2.00	1.31	İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***	Erkek	160	2.52	1.47	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***
Beni sevdiği için,	Kız	199	4.42	1.02	357	.675	.500																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	4.35	.947				Birbirimizi sevdiğimiz için,	Kız	199	4.40	1.03	357	.154	.877	Erkek	160	4.41	.999	Sevmesem de bağlandığım için (alışkanlıktan),	Kız	199	2.59	1.54	349	2.08	.037*	Erkek	160	2.26	1.44	Gelecekte onunla evlenmeyi düşündüğüm için,	Kız	199	3.13	1.67	357	.032	.974	Erkek	160	3.12	1.64	İyi anlaştığımız için,	Kız	199	4.29	.983	357	1.64	.100	Erkek	160	4.11	1.05	Güzel/ yakışıklı olduğu için,	Kız	199	3.11	1.58	357	1.95	.050*	Erkek	160	3.43	1.49	Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.13	1.13	357	1.33	.184	Erkek	160	3.96	1.23	Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.90	1.26	357	.404	.687	Erkek	160	3.85	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.51	1.36	357	.430	.668	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.15	1.52	357	.172	.864	Erkek	160	3.12	1.42	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.50	1.49	342	2.27	.023*	Erkek	160	3.14	1.47	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.91	1.36	357	.598	.550	Erkek	160	2.00	1.31	İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***	Erkek	160	2.52	1.47	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36								
Birbirimizi sevdiğimiz için,	Kız	199	4.40	1.03	357	.154	.877																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	4.41	.999				Sevmesem de bağlandığım için (alışkanlıktan),	Kız	199	2.59	1.54	349	2.08	.037*	Erkek	160	2.26	1.44	Gelecekte onunla evlenmeyi düşündüğüm için,	Kız	199	3.13	1.67	357	.032	.974	Erkek	160	3.12	1.64	İyi anlaştığımız için,	Kız	199	4.29	.983	357	1.64	.100	Erkek	160	4.11	1.05	Güzel/ yakışıklı olduğu için,	Kız	199	3.11	1.58	357	1.95	.050*	Erkek	160	3.43	1.49	Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.13	1.13	357	1.33	.184	Erkek	160	3.96	1.23	Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.90	1.26	357	.404	.687	Erkek	160	3.85	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.51	1.36	357	.430	.668	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.15	1.52	357	.172	.864	Erkek	160	3.12	1.42	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.50	1.49	342	2.27	.023*	Erkek	160	3.14	1.47	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.91	1.36	357	.598	.550	Erkek	160	2.00	1.31	İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***	Erkek	160	2.52	1.47	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																				
Sevmesem de bağlandığım için (alışkanlıktan),	Kız	199	2.59	1.54	349	2.08	.037*																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	2.26	1.44				Gelecekte onunla evlenmeyi düşündüğüm için,	Kız	199	3.13	1.67	357	.032	.974	Erkek	160	3.12	1.64	İyi anlaştığımız için,	Kız	199	4.29	.983	357	1.64	.100	Erkek	160	4.11	1.05	Güzel/ yakışıklı olduğu için,	Kız	199	3.11	1.58	357	1.95	.050*	Erkek	160	3.43	1.49	Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.13	1.13	357	1.33	.184	Erkek	160	3.96	1.23	Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.90	1.26	357	.404	.687	Erkek	160	3.85	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.51	1.36	357	.430	.668	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.15	1.52	357	.172	.864	Erkek	160	3.12	1.42	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.50	1.49	342	2.27	.023*	Erkek	160	3.14	1.47	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.91	1.36	357	.598	.550	Erkek	160	2.00	1.31	İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***	Erkek	160	2.52	1.47	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																
Gelecekte onunla evlenmeyi düşündüğüm için,	Kız	199	3.13	1.67	357	.032	.974																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	3.12	1.64				İyi anlaştığımız için,	Kız	199	4.29	.983	357	1.64	.100	Erkek	160	4.11	1.05	Güzel/ yakışıklı olduğu için,	Kız	199	3.11	1.58	357	1.95	.050*	Erkek	160	3.43	1.49	Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.13	1.13	357	1.33	.184	Erkek	160	3.96	1.23	Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.90	1.26	357	.404	.687	Erkek	160	3.85	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.51	1.36	357	.430	.668	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.15	1.52	357	.172	.864	Erkek	160	3.12	1.42	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.50	1.49	342	2.27	.023*	Erkek	160	3.14	1.47	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.91	1.36	357	.598	.550	Erkek	160	2.00	1.31	İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***	Erkek	160	2.52	1.47	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																												
İyi anlaştığımız için,	Kız	199	4.29	.983	357	1.64	.100																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	4.11	1.05				Güzel/ yakışıklı olduğu için,	Kız	199	3.11	1.58	357	1.95	.050*	Erkek	160	3.43	1.49	Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.13	1.13	357	1.33	.184	Erkek	160	3.96	1.23	Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.90	1.26	357	.404	.687	Erkek	160	3.85	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.51	1.36	357	.430	.668	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.15	1.52	357	.172	.864	Erkek	160	3.12	1.42	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.50	1.49	342	2.27	.023*	Erkek	160	3.14	1.47	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.91	1.36	357	.598	.550	Erkek	160	2.00	1.31	İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***	Erkek	160	2.52	1.47	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																								
Güzel/ yakışıklı olduğu için,	Kız	199	3.11	1.58	357	1.95	.050*																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	3.43	1.49				Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.13	1.13	357	1.33	.184	Erkek	160	3.96	1.23	Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.90	1.26	357	.404	.687	Erkek	160	3.85	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.51	1.36	357	.430	.668	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.15	1.52	357	.172	.864	Erkek	160	3.12	1.42	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.50	1.49	342	2.27	.023*	Erkek	160	3.14	1.47	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.91	1.36	357	.598	.550	Erkek	160	2.00	1.31	İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***	Erkek	160	2.52	1.47	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																				
Dürüst olduğu için,	Kız	199	4.13	1.13	357	1.33	.184																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	3.96	1.23				Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.90	1.26	357	.404	.687	Erkek	160	3.85	1.22	Kibar olduğu için,	Kız	199	3.51	1.36	357	.430	.668	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.15	1.52	357	.172	.864	Erkek	160	3.12	1.42	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.50	1.49	342	2.27	.023*	Erkek	160	3.14	1.47	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.91	1.36	357	.598	.550	Erkek	160	2.00	1.31	İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***	Erkek	160	2.52	1.47	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																
Anlayışlı olduğu için,	Kız	199	3.90	1.26	357	.404	.687																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	3.85	1.22				Kibar olduğu için,	Kız	199	3.51	1.36	357	.430	.668	Erkek	160	3.45	1.31	Zeki olduğu için,	Kız	199	3.15	1.52	357	.172	.864	Erkek	160	3.12	1.42	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.50	1.49	342	2.27	.023*	Erkek	160	3.14	1.47	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.91	1.36	357	.598	.550	Erkek	160	2.00	1.31	İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***	Erkek	160	2.52	1.47	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																												
Kibar olduğu için,	Kız	199	3.51	1.36	357	.430	.668																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	3.45	1.31				Zeki olduğu için,	Kız	199	3.15	1.52	357	.172	.864	Erkek	160	3.12	1.42	Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.50	1.49	342	2.27	.023*	Erkek	160	3.14	1.47	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.91	1.36	357	.598	.550	Erkek	160	2.00	1.31	İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***	Erkek	160	2.52	1.47	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																								
Zeki olduğu için,	Kız	199	3.15	1.52	357	.172	.864																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	3.12	1.42				Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.50	1.49	342	2.27	.023*	Erkek	160	3.14	1.47	Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.91	1.36	357	.598	.550	Erkek	160	2.00	1.31	İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***	Erkek	160	2.52	1.47	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																																				
Eğlenceli olduğu için,	Kız	199	3.50	1.49	342	2.27	.023*																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	3.14	1.47				Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.91	1.36	357	.598	.550	Erkek	160	2.00	1.31	İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***	Erkek	160	2.52	1.47	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																																																
Popüler biri olduğu için,	Kız	199	1.91	1.36	357	.598	.550																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	2.00	1.31				İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***	Erkek	160	2.52	1.47	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																																																												
İlişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,	Kız	199	1.90	1.32	323	4.14	.000***																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	2.52	1.47				Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168	Erkek	160	2.40	1.41	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																																																																								
Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,	Kız	199	2.18	1.49	357	1.38	.168																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	2.40	1.41				Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133	Erkek	160	1.92	1.32	Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																																																																																				
Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olması için,	Kız	199	1.71	1.25	357	1.50	.133																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	1.92	1.32				Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*	Erkek	160	1.65	1.17	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																																																																																																
Eski sevgilimi kıskandırmak için,	Kız	199	1.40	.964	306	2.11	.036*																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	1.65	1.17				Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*	Erkek	160	1.57	1.08	Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																																																																																																												
Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,	Kız	199	1.30	.853	297	2.55	.011*																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	1.57	1.08				Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**	Erkek	160	1.68	1.08	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																																																																																																																								
Arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için,	Kız	199	1.35	.885	305	3.10	.002**																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	1.68	1.08				Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***	Erkek	160	2.19	1.33	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																																																																																																																																				
Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,	Kız	199	1.62	1.12	309	4.31	.000***																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	2.19	1.33				Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**	Erkek	160	1.56	1.00	Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																																																																																																																																																
Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,	Kız	199	1.27	.795	298	2.98	.003**																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	1.56	1.00				Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514	Erkek	160	1.47	.910	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																																																																																																																																																												
Ailemle iyi anlaşamadığım için,	Kız	199	1.40	1.02	357	.654	.514																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	1.47	.910				Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																																																																																																																																																																								
Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),	Kız	199	2.59	1.56	354	4.72	.000***																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	160	3.32	1.36																																																																																																																																																																																																																																																																							

*: p < .05   **: p < .01   ***: p < .001

Çizelge 17’de görüldüğü gibi, kızlar ve erkekler arasında romantik ilişkilerini sürdürme nedenleri olarak “*sevmesem de bağlandığım için (alışkanlıktan)*” ($p<05$), “*güzel/ yakışıklı olduğu için*” ($p<.05$), “*eğlenceli olduğu için*” ($p<.05$), “*ilişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için*” ($p<.001$), “*eski sevgilimi kışkırtmak için*” ($p<.05$), “*arkadaşlarımla sohbet ederken “benim de sevgilim var” demek için*” ($p<.01$), “*arkadaşlarım sürdürmem konusunda ısrarcı oldukları için*” ($p<.05$), “*arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için*” ($p<.001$), “*anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için*” ($p<.01$), “*yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için)*” ($p<.001$), nedenleri arasında anlamlı fark olduğu saptanmıştır.

Kızlar romantik ilişkilerini sevmeseler de bağlandıkları (alışkanlık) için erkeklere göre daha çok sürdürdüklerini belirtmektedir. Kızlar, ilişkilerinde erkeklerden daha çok bağlılık ve ilgiye vurgu yapmaktadır (Shulman ve Scraf, 2000; Darling ve Clarke, 2009). Kızlar arkadaşlıklarını erkeklerden duygusal olarak daha yakın olarak betimlemektedirler (Berndt, 1992). Yapılan başka bir çalışmada, kızlar arkadaşlarıyla erkeklere göre daha çok vakit geçirdikleri ve arkadaşlıklarında erkeklerden daha yakın ve bağlı oldukları görülmüştür (Johnson, 2004).

Erkeklerin romantik ilişkilerini başlatmada olduğu gibi, sürdürmelerinde de kızlara göre fiziksel çekiciliğe, birlikte vakit geçirmeye ve arkadaş etkisine daha çok önem vermektedirler. Erkekler akranlarının gözünde statü kazanmaya daha çok vurgu yapmaktadırlar (Giordano, Phelps ve Manning, 2008).

Romantik ilişkilerini sürdürmede kızlar için eğlenceli olması erkeklere göre daha yüksek oranda belirtilen bir nedendir. Genç kadınlar, eğlenceli erkekleri çıkılacak partnerler olarak görmektedirler (McDaniel, 2005).

Erkekler, romantik ilişkilerinin oldukları kişilerin ilişkiyi sürdürme istekleri ve eski sevgililerini kışkırtmalarını romantik ilişkilerini sürdürme nedenleri olarak kızlara göre daha çok bahsetmektedir.

1.6. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Bitirme Nedenlerine İlişkin Bulgular

Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenlerine ilişkin verdikleri cevapların cinsiyete göre frekans ve yüzdeleri Çizelge 18'de verilmiştir.

Çizelge 18. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Bitirme Nedenlerine İlişkin Verdikleri Cevapların Frekans ve Yüzde Dağılımları

Ergenlerin Romantik İlişkilerini Bitirme Nedenleri	C	(1) Bana Hiç Uygun Değil		(2) Bana Pek Uygun Değil		(3) Bana Biraz Uygun		(4) Bana Oldukça Uygun		(5) Bana Tamamen Uygun		Toplam frekans
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Zamanla sevmemeye başladığım için,	K	67	33.7	15	7.5	35	17.6	34	17.1	48	24.1	199
	E	41	25.6	29	18.1	32	20	19	11.9	39	24.4	160
	T	108	30.1	44	12.3	67	18.7	53	14.8	87	24.2	359
Beni sevmediği için,	K	58	29.1	12	6	10	5	19	9.5	100	50.3	199
	E	44	27.5	11	6.9	11	6.9	24	15	70	43.8	160
	T	102	28.4	23	6.4	21	5.8	43	12	170	47.4	359
Gelecekte evlenmeyi düşündüğüm kişi olmadığını anladığım için	K	71	35.7	20	10.1	22	11.1	23	11.6	63	31.7	199
	E	52	32.5	15	9.4	32	20	21	13.1	40	25	160
	T	123	34.3	35	9.7	54	15	44	12.3	103	28.7	359
Anlaşamadığımız için,	K	42	21.1	15	7.5	18	9	41	20.6	83	41.7	199
	E	21	13.1	7	4.4	22	13.8	37	23.1	73	45.6	160
	T	63	17.5	22	6.1	40	11.1	78	21.7	156	43.5	359
Sık sık görüşemediğimiz için,	K	89	44.7	24	12.1	34	17.1	22	11.1	30	15.1	199
	E	60	37.5	22	13.8	26	16.2	23	14.4	29	18.1	160
	T	149	41.5	46	12.8	60	16.7	45	12.5	59	16.4	359
Yalan söylediği için,	K	37	18.6	8	4	18	9	33	16.6	103	51.8	199
	E	26	16.2	14	8.8	22	13.8	22	13.8	76	47.5	160
	T	63	17.5	22	6.1	40	11.1	55	15.3	179	49.9	359
Başka birine aşık olduğu için,	K	68	34.2	6	3	11	5.5	20	10.1	94	47.2	199
	E	49	30.6	8	5	8	5	15	9.4	80	50	160
	T	117	32.6	14	3.9	19	5.3	35	9.7	174	48.5	359
Başkasıyla aldattığı için,	K	63	31.7	6	3	5	2.5	17	8.5	108	54.3	199
	E	47	29.4	9	5.6	4	2.5	15	9.4	85	53.1	160
	T	110	30.6	15	4.2	9	2.5	32	8.9	193	53.8	359
Kıskandığım için,	K	66	33.2	31	15.6	32	16.1	25	12.6	45	22.6	199
	E	59	36.9	25	15.6	30	18.8	18	11.2	28	17.5	160
	T	125	34.8	56	15.6	62	17.3	43	12	73	20.3	359
Bana müdahale ettiği için (davranışlarımı kısıtladığı için),	K	70	35.2	22	11.1	42	21.1	27	13.6	38	19.1	199
	E	49	30.6	30	18.8	30	18.8	17	10.6	34	21.2	160
	T	119	33.1	52	14.5	72	20.1	44	12.3	72	20.1	359
Güzel/ yakışıklı olmadığı için,	K	127	63.8	18	9	27	13.6	9	4.5	18	9	199
	E	74	46.2	26	16.2	23	14.4	15	9.4	22	13.8	160
	T	201	56	44	12.3	50	13.9	24	6.7	40	11.1	359
Anlayışlı olmadığı için,	K	61	30.7	16	8	34	17.1	37	18.6	51	25.6	199
	E	36	22.5	24	15	31	19.4	29	18.1	40	25	160
	T	97	27	40	11.1	65	18.1	66	18.4	91	25.3	359
Kibar olmadığı için,	K	85	42.7	24	12.1	29	14.6	31	15.6	30	15.1	199
	E	60	37.5	27	16.9	28	17.5	21	13.1	24	15	160
	T	145	40.4	51	14.2	57	15.9	52	14.5	54	15	359
Eğlenceli olmadığı için,	K	92	46.2	13	6.5	40	20.1	22	11.1	32	16.1	199
	E	54	33.8	28	17.5	35	21.9	19	11.9	24	15	160
	T	146	40.7	11.4	75	20.9	41	11.4	56	15.6	359	

Ergenlerin Romantik İlişkilerini Bitirme Nedenleri	C	(1) Bana hiçuygun değil		(2)Bana pekuygun değil		(3) Bana biraz uygun		(4) Bana oldukça uygun		(5) Bana tamamen uygun		Toplam Frekans
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Zeki olmadığı için,	K	107	53.8	29	14.6	26	13.1	15	7.5	22	11.1	199
	E	77	48.1	30	18.8	27	16.9	11	6.9	15	9.4	160
	T	184	51.3	59	16.4	53	14.8	26	7.2	37	10.3	359
Popüler biri olmadığı için,	K	157	78.9	14	7	15	7.5	4	2	9	4.5	199
	E	116	72.5	14	8.8	18	11.2	4	2.5	8	5	160
	T	273	76	28	7.8	33	9.2	8	2.2	17	4.7	359
Arkadaşlarım ilişki bitirmemi istediği için,	K	143	71.9	21	10.6	14	7	8	4	13	6.5	199
	E	111	69.4	23	14.4	8	5	4	2.5	14	8.8	160
	T	254	70.8	44	12.3	22	6.1	12	3.3	27	7.5	359
Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	K	159	79.9	16	8	13	6.5	2	1	9	4.5	199
	E	98	61.2	32	20	15	9.4	5	3.1	10	6.2	160
	T	257	71.6	48	13.4	28	7.8	7	1.9	19	5.3	359
Bir ilişkimizin olduğu pek çok kişi tarafından öğrenildiği için,	K	125	62.8	21	10.6	21	10.6	17	8.5	15	7.5	199
	E	89	55.6	22	13.8	17	10.6	15	9.4	17	10.6	160
	T	214	59.6	43	12	38	10.6	32	8.9	32	8.9	359
Anne babam istemediği için,	K	103	51.8	27	13.6	23	11.6	14	7	32	16.1	199
	E	97	60.6	25	15.6	18	11.2	6	3.8	14	8.8	160
	T	200	55.7	52	14.5	41	11.4	20	5.6	46	12.8	359
Karşı tarafın ailesi istemediği için,	K	108	54.3	31	15.6	22	11.1	13	6.5	25	12.6	199
	E	75	46.9	26	16.2	24	15	13	8.1	22	13.8	160
	T	183	51	57	15.9	46	12.8	26	7.2	47	13.1	359
Derslerimi olumsuz yönde etkilediği için	K	56	28.1	35	17.6	33	16.6	30	15.1	45	22.6	199
	E	51	31.9	26	16.2	33	20.6	19	11.9	31	19.4	160
	T	107	29.8	61	17	66	18.4	49	13.6	76	21.2	359

C: Cinsiyet K: Kız E: Erkek T: Toplam

Çizelge 18'e bakıldığında, ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenleri olarak, %49.9 "bana tamamen uygun", % 15.3 "bana oldukça uygun" cevaplarıyla "yalan söylediği için" ifadesinin en yüksek oranda belirtilen neden olduğu görülmektedir. Benzer şekilde yapılan başka bir nitel araştırmada, ergenler romantik ilişkilerinin bitirme nedenleri arasında kıskançlık, başka birinden hoşlanma, dürüst davranmama, yalan söylemeyi kapsayan güven zedelenmesi adlı bir kategori yer almaktadır (Diyarbakırlı, 2007).

Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirmelerinde, % 43.5 “bana tamamen uygun” ve % 21.7 “bana oldukça uygun” cevaplarıyla *“anlaşamadığımız için”* yüksek oranda belirtilen bir nedendir. Yapılan araştırmalar, insanların etkileşimlerinin hoş ve mutlu olduklarında bir arada kalma eğiliminde olduklarını göstermektedir (Canary ve Stafford, 1994; Gotman, 1993; Gotman ve Levenson, 1992; akt: Guerrero ve Andersen, 2000).

Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenleri olarak, % 53.8 “bana tamamen uygun”, % 9.4 “bana oldukça uygun” oranında *“başkasıyla aldattığı için”*, % 47.4 “bana tamamen uygun”, % 12 “bana oldukça uygun” oranında *“beni sevmediği için”* ve % 48.5 “bana tamamen uygun” ve %9.7 “bana oldukça uygun” oranlarında *“başka birine aşık olduğu için”* ifadelerinin belirtildiği görülmektedir. Üniversite öğrencileriyle yapılan bir çalışmada, katılımcılardan %50’si ilişkisi olan biriyle çıktıklarını, %64’ü aynı anda birden fazla kişiyle çıktıklarını, %20’si şu andaki çıktıklarına en az bir kez cinsel yönden sadakatsizlik yaptıklarını ve %49’u şu anda çıktıklarından başka biriyle en az bir kez cinsel ilişkiye girmek istediklerini belirtmiştir (Boekhout, Hendrick ve Hendrick, 2003).

Ergenlerin romantik ilişkilerini diğer bitirme nedenleri çalışmaya katılan ergenler tarafından belirtilme sıklığına göre şu şekilde sıralanmıştır:

“Anlayışlı olmadığı için”, “gelecekte evlenmeyi düşündüğüm kişi olmadığını anladığım için”, “zamanla sevmemeye başladığım için”, “derslerimi olumsuz yönde etkilediği için”, “davranışlarımı kısıtladığı için,” “kıskandığım için,” “eğlenceli olmadığı için”, “kibar olmadığı için”- “sık sık görüşemediğimiz için”, “karşı tarafın ailesi istemediği için”, “zeki olmadığı için”, “anne babam istemediği için”, “güzel/yakışıklı olmadığı için”, “bir ilişkimizin olduğu pek çok kişi tarafından öğrenildiği için”.

“Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için”, “arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için”, “popüler biri olmadığı için” ifadeleri ise en düşük oranda belirtilen nedenler olmuştur.

Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenlerine ilişkin yapılan çalışmalara pek rastlanmasa da, elde edilen bulgular önceki çalışmaları destekler niteliktedir. Yaşları 15 ile 18 arasında olan ergenlerin %69'unun romantik ilişkilerini bitirme nedenleri, ihtiyaç kategorinden birini açıklarken %32'si açıklamamıştır. İhtiyaç temelli cevapların, %34 kabul (birlikte vakit geçirmeme, sıkılma, ilgisizlik), %27 yakınlık (sevgi yokluğu, dürüst olmama, zayıf iletişim, beklenen düzeyde olmayan muamele) %15 cinsellik (cinsel tatminsizlik, fiziksel çekiciliğin olmaması, platonik ilişkiler), %8 kimlik (farklılık, kişilik değişikliği) ve %8 özerklik (kişisel alan sınırlaması, diğer zorunluluklar) oranlarında olduğu görülmüştür (Connolly ve McIsaac, 2009). Ergenlere romantik eşlerinin olmasının dezavantajları sorulduğunda, fazlasıyla bağlılık, özellikle zaman yönünden bağlılık, örneklemin çoğu tarafından dile getirilmiştir. Olumsuz kişilerarası bağlar, diğerlerinin hissettiklerinden tedirgin olmak, kıskançlık da belirtilen dezavantajlar olmuştur (Feiring, 1996).

Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirmelerinde romantik ilişkilerini derslerini olumsuz yönde etkilemesi belirtilen nedenler arasında yer almaktadır. Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirmelerinde ders etkisini inceleyen bir çalışmaya rastlanmasa da, romantik eşlerinin notlarının ergenlerin kendi akademik performanslarıyla belirgin biçimde ilişkili olduğu; daha yüksek notları olan romantik eşlere sahip olan ergenlerin, daha yüksek notlar almaya daha eğilimli oldukları görülmüştür (Giordano, Phelps, Manning ve Longmore, 2008).Ergenlerin genellikle, akademik başarı açısından kendilerine benzer olanları romantik eş olarak seçmeleri daha önce yapılan araştırma bulguları arasındadır (Haynie, Giordano, Manning ve Longmore, 2005).

Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenlerine verdikleri cevapların cinsiyete göre ortalama, standart sapma ve t değerleri Çizelge 19'da verilmiştir.

Çizelge 19. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Bitirme Nedenlerine İlişkin Verdikleri Cevapların Cinsiyete göre Ortalama, Standart sapma ve t Değerleri

Ergenlerin Romantik İlişkilerin Bitirme Nedenleri	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p																																																																																																																																																																																																								
Zamanla sevmemeye başladığım için,	Kız	199	2.90	1.60	357	.048	.962																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	2.91	1.51				Beni sevmediği için,	Kız	199	3.45	1.77	357	.276	.783	Erkek	160	3.40	1.70	Gelecekte evlenmeyi düşündüğüm kişi olmadığını anladığım için	Kız	199	2.93	1.70	349	.270	.787	Erkek	160	2.88	1.59	Anlaşamadığımız için,	Kız	199	3.54	1.58	354	1.87	.062	Erkek	160	3.83	1.39	Sık sık görüşemediğimiz için,	Kız	199	2.39	1.50	337	1.36	.172	Erkek	160	2.61	1.54	Yalan söylediği için,	Kız	199	3.78	1.55	357	.696	.487	Erkek	160	3.67	1.52	Başka birine aşık olduğu için,	Kız	199	3.33	1.81	357	.520	.603	Erkek	160	3.43	1.78	Başkasıyla aldattığı için,	Kız	199	3.50	1.81	357	.026	.979	Erkek	160	3.51	1.79	Kıskandığım için,	Kız	199	2.75	1.57	357	1.16	.247	Erkek	160	2.56	1.50	Bana müdahale ettiği için (davranışlarımı kısıtladığı için),	Kız	199	2.70	1.53	357	.171	.864	Erkek	160	2.73	1.52	Güzel/ yakışıklı olmadığı için,	Kız	199	1.85	1.32	324	2.82	.005**	Erkek	160	2.28	1.46	Anlayışlı olmadığı için,	Kız	199	3.00	1.59	357	.463	.643	Erkek	160	3.08	1.49	Kibar olmadığı için,	Kız	199	2.48	1.52	357	.188	.851	Erkek	160	2.51	1.47	Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426	Erkek	160	2.56	1.43	Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**
Beni sevmediği için,	Kız	199	3.45	1.77	357	.276	.783																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	3.40	1.70				Gelecekte evlenmeyi düşündüğüm kişi olmadığını anladığım için	Kız	199	2.93	1.70	349	.270	.787	Erkek	160	2.88	1.59	Anlaşamadığımız için,	Kız	199	3.54	1.58	354	1.87	.062	Erkek	160	3.83	1.39	Sık sık görüşemediğimiz için,	Kız	199	2.39	1.50	337	1.36	.172	Erkek	160	2.61	1.54	Yalan söylediği için,	Kız	199	3.78	1.55	357	.696	.487	Erkek	160	3.67	1.52	Başka birine aşık olduğu için,	Kız	199	3.33	1.81	357	.520	.603	Erkek	160	3.43	1.78	Başkasıyla aldattığı için,	Kız	199	3.50	1.81	357	.026	.979	Erkek	160	3.51	1.79	Kıskandığım için,	Kız	199	2.75	1.57	357	1.16	.247	Erkek	160	2.56	1.50	Bana müdahale ettiği için (davranışlarımı kısıtladığı için),	Kız	199	2.70	1.53	357	.171	.864	Erkek	160	2.73	1.52	Güzel/ yakışıklı olmadığı için,	Kız	199	1.85	1.32	324	2.82	.005**	Erkek	160	2.28	1.46	Anlayışlı olmadığı için,	Kız	199	3.00	1.59	357	.463	.643	Erkek	160	3.08	1.49	Kibar olmadığı için,	Kız	199	2.48	1.52	357	.188	.851	Erkek	160	2.51	1.47	Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426	Erkek	160	2.56	1.43	Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15								
Gelecekte evlenmeyi düşündüğüm kişi olmadığını anladığım için	Kız	199	2.93	1.70	349	.270	.787																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	2.88	1.59				Anlaşamadığımız için,	Kız	199	3.54	1.58	354	1.87	.062	Erkek	160	3.83	1.39	Sık sık görüşemediğimiz için,	Kız	199	2.39	1.50	337	1.36	.172	Erkek	160	2.61	1.54	Yalan söylediği için,	Kız	199	3.78	1.55	357	.696	.487	Erkek	160	3.67	1.52	Başka birine aşık olduğu için,	Kız	199	3.33	1.81	357	.520	.603	Erkek	160	3.43	1.78	Başkasıyla aldattığı için,	Kız	199	3.50	1.81	357	.026	.979	Erkek	160	3.51	1.79	Kıskandığım için,	Kız	199	2.75	1.57	357	1.16	.247	Erkek	160	2.56	1.50	Bana müdahale ettiği için (davranışlarımı kısıtladığı için),	Kız	199	2.70	1.53	357	.171	.864	Erkek	160	2.73	1.52	Güzel/ yakışıklı olmadığı için,	Kız	199	1.85	1.32	324	2.82	.005**	Erkek	160	2.28	1.46	Anlayışlı olmadığı için,	Kız	199	3.00	1.59	357	.463	.643	Erkek	160	3.08	1.49	Kibar olmadığı için,	Kız	199	2.48	1.52	357	.188	.851	Erkek	160	2.51	1.47	Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426	Erkek	160	2.56	1.43	Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																				
Anlaşamadığımız için,	Kız	199	3.54	1.58	354	1.87	.062																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	3.83	1.39				Sık sık görüşemediğimiz için,	Kız	199	2.39	1.50	337	1.36	.172	Erkek	160	2.61	1.54	Yalan söylediği için,	Kız	199	3.78	1.55	357	.696	.487	Erkek	160	3.67	1.52	Başka birine aşık olduğu için,	Kız	199	3.33	1.81	357	.520	.603	Erkek	160	3.43	1.78	Başkasıyla aldattığı için,	Kız	199	3.50	1.81	357	.026	.979	Erkek	160	3.51	1.79	Kıskandığım için,	Kız	199	2.75	1.57	357	1.16	.247	Erkek	160	2.56	1.50	Bana müdahale ettiği için (davranışlarımı kısıtladığı için),	Kız	199	2.70	1.53	357	.171	.864	Erkek	160	2.73	1.52	Güzel/ yakışıklı olmadığı için,	Kız	199	1.85	1.32	324	2.82	.005**	Erkek	160	2.28	1.46	Anlayışlı olmadığı için,	Kız	199	3.00	1.59	357	.463	.643	Erkek	160	3.08	1.49	Kibar olmadığı için,	Kız	199	2.48	1.52	357	.188	.851	Erkek	160	2.51	1.47	Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426	Erkek	160	2.56	1.43	Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																
Sık sık görüşemediğimiz için,	Kız	199	2.39	1.50	337	1.36	.172																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	2.61	1.54				Yalan söylediği için,	Kız	199	3.78	1.55	357	.696	.487	Erkek	160	3.67	1.52	Başka birine aşık olduğu için,	Kız	199	3.33	1.81	357	.520	.603	Erkek	160	3.43	1.78	Başkasıyla aldattığı için,	Kız	199	3.50	1.81	357	.026	.979	Erkek	160	3.51	1.79	Kıskandığım için,	Kız	199	2.75	1.57	357	1.16	.247	Erkek	160	2.56	1.50	Bana müdahale ettiği için (davranışlarımı kısıtladığı için),	Kız	199	2.70	1.53	357	.171	.864	Erkek	160	2.73	1.52	Güzel/ yakışıklı olmadığı için,	Kız	199	1.85	1.32	324	2.82	.005**	Erkek	160	2.28	1.46	Anlayışlı olmadığı için,	Kız	199	3.00	1.59	357	.463	.643	Erkek	160	3.08	1.49	Kibar olmadığı için,	Kız	199	2.48	1.52	357	.188	.851	Erkek	160	2.51	1.47	Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426	Erkek	160	2.56	1.43	Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																												
Yalan söylediği için,	Kız	199	3.78	1.55	357	.696	.487																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	3.67	1.52				Başka birine aşık olduğu için,	Kız	199	3.33	1.81	357	.520	.603	Erkek	160	3.43	1.78	Başkasıyla aldattığı için,	Kız	199	3.50	1.81	357	.026	.979	Erkek	160	3.51	1.79	Kıskandığım için,	Kız	199	2.75	1.57	357	1.16	.247	Erkek	160	2.56	1.50	Bana müdahale ettiği için (davranışlarımı kısıtladığı için),	Kız	199	2.70	1.53	357	.171	.864	Erkek	160	2.73	1.52	Güzel/ yakışıklı olmadığı için,	Kız	199	1.85	1.32	324	2.82	.005**	Erkek	160	2.28	1.46	Anlayışlı olmadığı için,	Kız	199	3.00	1.59	357	.463	.643	Erkek	160	3.08	1.49	Kibar olmadığı için,	Kız	199	2.48	1.52	357	.188	.851	Erkek	160	2.51	1.47	Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426	Erkek	160	2.56	1.43	Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																																								
Başka birine aşık olduğu için,	Kız	199	3.33	1.81	357	.520	.603																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	3.43	1.78				Başkasıyla aldattığı için,	Kız	199	3.50	1.81	357	.026	.979	Erkek	160	3.51	1.79	Kıskandığım için,	Kız	199	2.75	1.57	357	1.16	.247	Erkek	160	2.56	1.50	Bana müdahale ettiği için (davranışlarımı kısıtladığı için),	Kız	199	2.70	1.53	357	.171	.864	Erkek	160	2.73	1.52	Güzel/ yakışıklı olmadığı için,	Kız	199	1.85	1.32	324	2.82	.005**	Erkek	160	2.28	1.46	Anlayışlı olmadığı için,	Kız	199	3.00	1.59	357	.463	.643	Erkek	160	3.08	1.49	Kibar olmadığı için,	Kız	199	2.48	1.52	357	.188	.851	Erkek	160	2.51	1.47	Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426	Erkek	160	2.56	1.43	Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																																																				
Başkasıyla aldattığı için,	Kız	199	3.50	1.81	357	.026	.979																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	3.51	1.79				Kıskandığım için,	Kız	199	2.75	1.57	357	1.16	.247	Erkek	160	2.56	1.50	Bana müdahale ettiği için (davranışlarımı kısıtladığı için),	Kız	199	2.70	1.53	357	.171	.864	Erkek	160	2.73	1.52	Güzel/ yakışıklı olmadığı için,	Kız	199	1.85	1.32	324	2.82	.005**	Erkek	160	2.28	1.46	Anlayışlı olmadığı için,	Kız	199	3.00	1.59	357	.463	.643	Erkek	160	3.08	1.49	Kibar olmadığı için,	Kız	199	2.48	1.52	357	.188	.851	Erkek	160	2.51	1.47	Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426	Erkek	160	2.56	1.43	Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																																																																
Kıskandığım için,	Kız	199	2.75	1.57	357	1.16	.247																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	2.56	1.50				Bana müdahale ettiği için (davranışlarımı kısıtladığı için),	Kız	199	2.70	1.53	357	.171	.864	Erkek	160	2.73	1.52	Güzel/ yakışıklı olmadığı için,	Kız	199	1.85	1.32	324	2.82	.005**	Erkek	160	2.28	1.46	Anlayışlı olmadığı için,	Kız	199	3.00	1.59	357	.463	.643	Erkek	160	3.08	1.49	Kibar olmadığı için,	Kız	199	2.48	1.52	357	.188	.851	Erkek	160	2.51	1.47	Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426	Erkek	160	2.56	1.43	Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																																																																												
Bana müdahale ettiği için (davranışlarımı kısıtladığı için),	Kız	199	2.70	1.53	357	.171	.864																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	2.73	1.52				Güzel/ yakışıklı olmadığı için,	Kız	199	1.85	1.32	324	2.82	.005**	Erkek	160	2.28	1.46	Anlayışlı olmadığı için,	Kız	199	3.00	1.59	357	.463	.643	Erkek	160	3.08	1.49	Kibar olmadığı için,	Kız	199	2.48	1.52	357	.188	.851	Erkek	160	2.51	1.47	Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426	Erkek	160	2.56	1.43	Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																																																																																								
Güzel/ yakışıklı olmadığı için,	Kız	199	1.85	1.32	324	2.82	.005**																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	2.28	1.46				Anlayışlı olmadığı için,	Kız	199	3.00	1.59	357	.463	.643	Erkek	160	3.08	1.49	Kibar olmadığı için,	Kız	199	2.48	1.52	357	.188	.851	Erkek	160	2.51	1.47	Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426	Erkek	160	2.56	1.43	Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																																																																																																				
Anlayışlı olmadığı için,	Kız	199	3.00	1.59	357	.463	.643																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	3.08	1.49				Kibar olmadığı için,	Kız	199	2.48	1.52	357	.188	.851	Erkek	160	2.51	1.47	Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426	Erkek	160	2.56	1.43	Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																																																																																																																
Kibar olmadığı için,	Kız	199	2.48	1.52	357	.188	.851																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	2.51	1.47				Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426	Erkek	160	2.56	1.43	Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																																																																																																																												
Eğlenceli olmadığı için,	Kız	199	2.44	1.53	357	.797	.426																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	2.56	1.43				Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832	Erkek	160	2.10	1.32	Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																																																																																																																																								
Zeki olmadığı için,	Kız	199	2.07	1.40	357	.212	.832																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	2.10	1.32				Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270	Erkek	160	1.58	1.10	Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																																																																																																																																																				
Popüler biri olmadığı için,	Kız	199	1.46	1.03	357	1.10	.270																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	1.58	1.10				Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752	Erkek	160	1.66	1.23	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																																																																																																																																																																
Arkadaşlarım ilişkiyi bitirmemi istediği için,	Kız	199	1.62	1.18	357	.316	.752																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	1.66	1.23				Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**	Erkek	160	1.73	1.15																																																																																																																																																																																												
Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,	Kız	199	1.42	.991	314	2.68	.008**																																																																																																																																																																																																								
	Erkek	160	1.73	1.15																																																																																																																																																																																																											

Ergenlerin Romantik İlişkileri Bitirme Nedenleri	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p																																
Bir ilişkimizin olduğu pek çok kişi tarafından öğrenildiği için,	Kız	199	1.87	1.32	357	1.25	.210																																
	Erkek	160	2.05	1.41				Anne babam istemediği için,	Kız	199	2.22	1.52	356	2.54	.011*	Erkek	160	1.84	1.28	Karşı tarafın ailesi istemediği için,	Kız	199	2.07	1.43	357	1.18	.239	Erkek	160	2.25	1.45	Derslerimi olumsuz yönde etkilediği için	Kız	199	2.86	1.53	357	.980	.328
Anne babam istemediği için,	Kız	199	2.22	1.52	356	2.54	.011*																																
	Erkek	160	1.84	1.28				Karşı tarafın ailesi istemediği için,	Kız	199	2.07	1.43	357	1.18	.239	Erkek	160	2.25	1.45	Derslerimi olumsuz yönde etkilediği için	Kız	199	2.86	1.53	357	.980	.328	Erkek	160	2.70	1.50								
Karşı tarafın ailesi istemediği için,	Kız	199	2.07	1.43	357	1.18	.239																																
	Erkek	160	2.25	1.45				Derslerimi olumsuz yönde etkilediği için	Kız	199	2.86	1.53	357	.980	.328	Erkek	160	2.70	1.50																				
Derslerimi olumsuz yönde etkilediği için	Kız	199	2.86	1.53	357	.980	.328																																
	Erkek	160	2.70	1.50																																			

*: p < .05   **: p<.01   ***:p <.001

Çizelge 19’da görüldüğü gibi, kızlar ve erkekler arasında romantik ilişkilerini bitirme nedenleri olarak “*güzel/yakışıklı olmadığı için*” (p<.01), “*arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için*” (p<.01), “*anne-babam istemediği için*” (p<.05) nedenleri arasında anlamlı fark olduğu saptanmıştır.

Erkeklerin romantik ilişkilerini başlatma ve sürdürmede olduğu gibi bitirmede de kızlara göre fiziksel çekiciliğe daha çok önem verdiği görülmektedir.

Kızların romantik ilişkilerini bitirme nedeni olarak, ailelerinin istememelerinin erkeklere göre daha yüksek oranda belirtmişlerdir. Anne-babalar, kızlarının çıkma etkinliklerini denetim altına almak için kurallar koymaya oğullarınınkinden daha eğilimlidirler. Anne-babaların kızları için koydukları kurallar, daha çok denetim içermekte ve anne-babalarının kontrollerini gerektirmektedir (Madsen, 2008). Anne-babalar, kızlarının romantik ilişkilerinde oğullarınınkinden daha sınırlayıcı davranmaktadır (Kan, McHale ve Crouter, 2008).

2. ARAŞTIRMANIN NİTEL BOYUTUNA İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR

2.1. Ergenlerin Romantik ilişkilerinin Yaşı, Süresi ve Sıklığına İlişkin Bulgular

“İlk kez kaç yaşında çıkmıştın?” sorusuna ergenlerin verdiği cevaplara ilişkin analizler Çizelge 20’de verilmiştir.

Çizelge 20. Ergenlerin İlk kez Romantik İlişki Yaşama Yaşları

Ergenlerin İlk kez Romantik İlişki Yaşama Yaşları	f
12 yaş	3
13 yaş	2
14 yaş	5
15 yaş	3
16 yaş	2
17 yaş	1

Ergenlerin 5’i 14 yaşında ilk romantik ilişkilerini yaşadığını söylerken, 3’ü 12 yaşında, diğer 3’ü 15 yaşında, 2’si 13 yaşında, diğer 2’si 16 yaşında ve 1 kişi de 17 yaşında ilk romantik ilişkilerini yaşadığını söylemiştir.

“Kaç kişiyle çıktın?” sorusuna ergenlerin verdiği cevaplara ilişkin analizler Çizelge 21’de verilmiştir.

Çizelge 21. Ergenlerin Yaşadıkları Romantik İlişki Sayısı

Ergenlerin Yaşadıkları Romantik İlişki Sayısı	f
1	2
2	3
3	4
4	2
5	3
7	1
10’dan fazla	1

Ergenlerden 4'ü 3 kişiyle çıktıklarını ifade ederken, 3'ü 2 kişiyle, diğer 3'ü 5 kişiyle, 2'si 4 kişiyle, diğer 2'si 1 kişiyle çıktıklarını ifade etmiştir. Ergenlerden 1'i 7 kişiyle çıktığını belirtirken, 1'i 10'dan fazla kişiyle çıktığını belirtmiştir.

“İlişkin ne kadar sürmüştü?” sorusuna ergenlerin verdikleri cevaplar Çizelge 22'de verilmiştir.

Çizelge 22.Ergenlerin Romantik İlişki Süreleri

Ergenlerin Romantik İlişki Süreleri	Ergenlerin Ortalama İlişki Süreleri
2 ay- 17 ay- 19 aydır devam eden	12.6 ay
11 ay- 1 hafta- 1 ay- 2.5 yıldır devam eden	10.5 ay
2 yıl-2 ay	13 ay
1 yıl- 2.5 yıldır devam eden	21 ay
1.5 ay-2 ay	1.75 ay
2 ay- 2 hafta- 1.5 ay- 3 hafta- 2 ay	1.2 ay
1 hafta-1.5 yıl- 3 ay	7 ay
8 ay-3ay- 4 gün- 7 ay- 5ay-4ay- 1 yıl- 1 hafta- 1 hafta- 3 ay- 10 ay	4.7 ay
4 ay 1	4 ay
14 ay- 3 ay-3 ay-4 ay- 5 ay- 1 yıl- 1 ay	6 ay
3 ay- 3 gün- 3 ay- 7 ay- 2.5 yıl	8.6 ay
4 yıl-1 hafta- 1 hafta	16.16 ay
4 ay	4 ay
1 ay- 2 ay- 3 haftadır devam eden	1.3 ay
6 ay- 2 ay- 3 ay- 2 yıldır devam eden	8.75 ay
13 ay- 5 ay- 1 ay- 1ay- 3 hafta	4.2 ay

Çizelge 22' de görüldüğü gibi, ergenlerin romantik ilişki sürelerinin 3 gün ile 4 yıl arasında değiştiği görülürken; ortalama ilişki sürelerinin 1.2 ay ile 21 ay arasında değiştiği görülmektedir.

2.3. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma Nedenlerine İlişkin Bulgular

“Neden çıkmıştın?” ya da “Romantik ilişkini başlatma nedenlerin nelerdi?” sorularına ergenlerin verdikleri cevaplar şu şekilde kategorilendirilmiştir:

Duygusal yakınlık kategorisi, sevme, sevilme, hoşlanma, hayranlık, bir kıvılcım çakması, içinin kıpır kıpır olması ve benzeri ifadeleri içermektedir.

Destek-ilgi kategorisi, birbirlerine destek olması, ilgi göstermesi, elinden tutan, yanında olan birinin olması, bir sırdaş, dost aradım ve benzeri ifadeleri kapsamaktadır.

İstenilen kişilik özellikleri kategorisi, iyi biri olması, merhametli, dürüst, düşünceli, olgun, doğru, samimi, ağır başlı, kibar, saygılı, cesur, yürekli, sıcakkanlı olması ve benzeri özellikleri içermektedir.

Benzerlik-Uyum kategorisi, iyi vakit geçirme, anlaşma, birbirimizi anlama, düşüncelerin uyması, beni tamamlaması, kafa ayarı, muhabbetinin iyi olması ve benzeri ifadeleri içermektedir.

Fiziksel çekicilik kategorisi, güzel/yakışıklı olması, yüz ifadesi, konuşması, ses tonu ve benzeri ifadeleri içermektedir.

Eski sevgili etkeni kategorisi, eski sevgilisini unutmak, onun gibi birini bulmak ve eskisinin acısını çıkartmak ve benzeri ifadeleri içermektedir.

Arkadaş etkisi kategorisi, arkadaşım üzülmesin diye, arkadaşlarım istedikleri için, arkadaşımın görüşlerinden etkilendim, etrafımdaki herkesin bir sevgilisi olduğu için ve benzeri ifadeleri kapsamaktadır.

Sosyal statü–popülerlik kategorisi, hava atmak, başkalarının dikkatini çekmesi, popüler olması, havasının gücünün olması ve benzeri ifadeleri içermektedir.

Merak kategorisi, acaba nasıl bir şey, hayatla tecrübe edinmek isteği gibi ifadeleri içermektedir.

Karşı tarafı üzmememe isteği kategorisi, acıdım, üzülmesini istemedim, kırmak istemedim gibi ifadeleri içermektedir.

“Neden çıkmıştın?” ya da “Romantik ilişkini başlatma nedenlerin nelerdi?” sorularına ergenlerin verdikleri cevaplara ilişkin analizler Çizelge 23’de verilmiştir.

Çizelge 23. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma Nedenlerine İlişkin İfadeleri

Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma Nedenleri	f
Duygusal Yakınlık	16
Destek-ilgi	5
Eski Sevgili Etkisi	7
Fiziksel Çekicilik	9
İstenilen Kişilik Özellikleri	11
Benzerlik-Uyum	5
Merak	2
Arkadaş Etkisi	6
Sosyal Statü- Popülerlik	4
Karşı Tarafı İncitmeme İsteği	3

Görüşme yapılan ergenlerin hepsi, yaşadıkları romantik ilişkilerini başlatma nedenleri olarak, duygusal yakınlıktan bahsetmiştir.

Bir ergenin (K, 18) duygusal yakınlık kategorisi altında yer alan cevabı şu şekildedir:

.....Böyle bir anda oldu. Hiç tanıımıyordum aynı okuldaydık ama yüzüne baktığımda içimin kıpır kıpır olduğunu hissettim. Bu yüzden onunla konuşmaya çalıştım. İlk defa böyle bir şeyle karşılaşmıştım.....

Bir diğer ergenin (K, 17) duygusal yakınlık kategorisine giren cevabı şöyledir:

.....Oturur oturmaz hayatımın aşkı diyeceğim insanı gördüm ve çok etkilendim. Hani böyle platonik aşklar olur ya posterdeki insanlara aşık olunur, aynen öyleydi. Tam aradığım kişi dedim. İlk görüşte aşktı. Ondan sonra onun da bana ilgisini hissettim.....

Bir başka ergenin (K, 17) duygusal yakınlık kategorisine giren ifadesi de şu şekildedir:

.....Hani ilk görüşte bir kıvılcım çıkar. Bende de öyle olmuştu....

Görüşme yapılan ergenlerin bugüne kadar yaşadıkları romantik ilişkilerini başlatma nedenleri olarak, 11'i istenilen kişilik özelliklerinden bahsetmiştir:

Ergenlerden birinin (K, 17) istenilen kişilik özellikleri kategorisinde yer alan cevabı şu şekildedir:

.....Fiziksel değil ama kişilik özelliklerine baktım. Cesurdu, yürekliydi. Öyle kişilik özelliklerine baktım. O yüzden o şekilde başladı.....

Ergenlerin romantik ilişkilerinde romantik eşlerinin kişilik özelliklerine dikkat etmeleri daha önceki araştırmaları desteklemektedir (bkz: Feiring, 1996; Royer ve diğerleri, 2009; Ondaş, 2007; Yıldırım, 2007).

Görüşme yapılan ergenlerin bugüne kadar yaşadıkları romantik ilişkilerini başlatma nedenleri olarak, 9'u fiziksel çekicilikle ilgili ifadeler yer verirken, 7'si eski sevgili etkeninden bahsetmiştir.

Ergenlerden birinin (K, 17) eski sevgili etkeni kategorisi altına giren ifadesi şu şekildedir:

.....Yine çıktım. Çıktım ama hep onu aradım. Belki dedim onun gibi bulabilirim. Onun gibi bana bakan, onun gibi bana dokunan, benimle konuşan. Çünkü çok farklıydı belki diğerleriyle aynıydı ama ben ona farklı şekilde bakıyordum.....

Bir başka ergenin (K, 18) ilgili kategoride yer alan cevabı şöyledir:

.....Bir boşluktaydım çünkü. Hala diğerinin acısı vardı. Bir şekilde kapatmam gerekiyordu. Uzun bir süre yalnız kalmayı düşündüm. Sonra en azından başka biri olsun dedim. Belki de yanlış bir şeydi bu.....

Sullivan (1953) ergenler yakınlık ihtiyaçlarını karşılamak için arkadaşlık kurduklarını (örneğin, karşılıklı empati, sevgi, güvenlik) ve aile ortamının dışından aynı ya da farklı cinsiyetten ilişkilerle yakınlık kurmalarının ergenlik gelişiminin bütüncül bir parçası olduğunu dile getirmektedir.

Bir başka ergenin (K, 18) romantik ilişkisini başlatma nedeni olarak, eski sevgili etkeni kategorisi altında yer alan cevabı ise şu şekildedir:

.....O zaman B....'ya karşı içimde çok büyük duygular vardı. Kendimi boşlukta hissettim. Seviyordum, sevmiyordum bunları hiç gözüm görmüyordu zaten.....

Romantik ilişkilerini başlatma nedenlerini, görüşme yapılan ergenlerin 6'sı arkadaş etkeni kategorileriyle açıklamıştır.

Ergenlerin arkadaş etkeni kategorisi altına giren ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

(E, 18).....Bunda arkadaşların etkisi vardı. Çünkü herkesin gözü o kızın üzerinde, güzel de keşke onunla çıksam filan.....

(E, 18).....Arkadaşım çık değişiklik olur dedi, ben de çıktım. Zaten kısa sürdü. Arkadaşım tavır koymuştu. O kırılmasın diye çıkmıştım.....

(E, 17).....Aslında biraz kuzenim şey yaptı. Biraz dürttü beni. Bak bu kız iyi bir kız. Onun gazına gelip şey yaptım. Onun görüşlerinden etkilendim. Öyle çıkmaya başladım....

Erikson (1984)'a göre bireyin yakınlık kurabilmesi için önce kendisinin tam olduğu konusunda belirli bir görüşe sahip olması gerekli olduğunu belirtmektedir. Daha önceki romantik yakınlıkların, genellikle bireyin kendini

romantik ilişkiler aracılığıyla tanıma çabalarından başka bir şey olmadığını öne sürmektedir. Aynı cinsiyetten olan akranlar gibi karşı cinsiyetten olan akranlar da, ergenlerin romantik ilişkilerine katkı sağlamaktadır. Aynı cinsiyetten olan akranlar, o anki romantik ilişkileri hakkında geri bildirimde buldukları gibi romantik ilişkiye girmelerinde motivasyon ve destek de sağlayabilirler (Connolly ve diğerleri, 2004).

Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatmalarında arkadaş etkenin önemli olduğunu görmekteyiz.

Bir başka ergenin (K, 18) arkadaş etkisi kategorisi altına giren cevabı şöyledir:

.....Hani kimseye ihtiyaç yoktu ama etrafımdaki herkesin bir ilişkisi var, hani bu artık zorunlu hale gelmiş bir şey. "Aaaa senin sevgilin yok mu?" felan derler .....

Yukarıdaki ifadeden de anlaşıldığı gibi, ergenlerin zihninde, romantik bir ilişkide olmak, akran grubuna "ait olma" ve akran grubunda statü kazanmak için temeldir (Conolly, Craig, Goldberg ve Pepler, 1999; Levesque, 1993; akt: Collins, 2003). Furman ve Wehner (1997) ergenlerin ilk ilişkilerinde, ilgilendikleri şeylerin; kim oldukları, nasıl çekici oldukları, biriyle nasıl etkileşimde bulunmaları gerektiği ve tüm bunların akran grupları tarafından nasıl karşılandığı olduğunu ileri sürmektedir. "Yanlış" insanlarla çıkmak, ergenlerin gruplarındaki konumlarına ciddi anlamda zarar verebilmektedir. Romantik ilişkiler, akran kabulünü sağlamak ya da artırmak için kullanılabilirler (Brown, 1999; akt: Seiffge-Krenke, 2003).

Görüşme yapılan ergenler, romantik ilişkilerini başlatma nedenleri olarak, 5'i destek- ilgi kategorisi altına giren ifadelere yer vermiştir.

Ergenlerden birinin (E, 17) destek- ilgi kategorisi altında yer alan cevabı şu şekildedir:

.....tek başımaydım. Konuşacak kimsem yok gibiydi. Kimseye güvenmiyordum. Bir sırdaş, bir dost aradım.....

Romantik ilişkilerini başlatma nedenleri olarak, görüşme yapılan ergenlerin 5'i benzerlik-uyum kategorisi altındaki ifadelerden söz etmiştir.

Ergenlerin bazılarının (K, 17-E, 17) benzerlik-uyum kategorisi altında yer alan ifadeleri şu şekildedir:

.....konuşmaları cidden beni çok etkiledi. İlk defa böyle. Bir konuşmaya başladık sabaha kadar. Beni tamamlıyordu. Bunu mu dinliyorsun diyordu mesela. Nerden anladın?, diyordum. İçime doğdu diyordu. Bir yerlerden çok uyduğumuzu anladım. ....

.....bana biraz yakındı. Hani kafa ayarı derler ya. Benim kafadandı. Çok güzel muhabbeti vardı....

Tutumları, ilgileri, değerleri ve kişilikleri bize benzeyen insanları sevmek eğilimdeyizdir (Brehm ve ark, 2000 akt: Taylor ve diğerleri). Çıkan çiftler üzerinde yapılan bir araştırma, arkadaşlarının yaş, zeka, eğitim planları, din, fiziksel çekicilik ve hatta boy uzunluğu bakımlarından bile birbirine benzemek eğiliminde olduklarını ortaya koymuştur (Hill ve Peplau, 1998; akt: Taylor ve diğerleri, 2007). Ergenlerle yapılan başka bir çalışmada, ergenlerin genellikle romantik eşlerini akademik başarı, popülerite ve çekicilik açısından kendilerine benzer olanlardan seçtikleri görülmüştür (Haynie, Giordano, Manning ve Longmore, 2005).

Benzerlik neden bu kadar önemlidir? Bu soruya ilişkin pek çok açıklama getirilmiştir: Benzerlik, çoğu zaman ödüllendirici olabilmektedir. Bize benzeyenler, bizim görüşlerimize katılmak ve düşüncelerimizin doğruluğuna olan inancımızı desteklemek eğilimindedir. Tersine, bizden farklı düşünülmesi, inançlarımızın eleştirilmesi, zevklerimiz beğenilmemesi hoş değildir. Değer ve ilgilerdeki farklılıklar sevmemeye ve kaçınmaya yol açar (Tan ve Singh, 1995; akt: Taylor ve diğerleri).

Romantik ilişkilerini başlatma nedenleri olarak, görüşme yapılan ergenlerin 4'ü sosyal statü-popülerlik kategorileri altındaki ifadelerden bahsetmiştir.

Ergenlerden birinin (17) sosyal statü-popülerlik kategorisi altından yer alan ifadesi şöyledir:

.....Sevgili herkesin gözünde hani abartı, yükselti gibi bir şey geliyordu. Beni alacak bir yere koyacak gibi geliyordu. Benim de sevgilim var filan hava diyelim. Hava atmak yani. Kendini yükseklerde görmek gibi bir şey geliyordu.....

İlk zamanlar, romantik eş arayışında olma, ergenin kendisini gösterme ihtiyacını gidermek amacıyla. Ergenlerin romantik ilişkiye başlamaları, farklı nedenlerden kaynaklanabilmektedir. Bir kız yakın ilişki kurmayı beklerken, bir erkek sosyal statüsünü yükseltmeyi bekliyor olabilir (Scheinkman ve Werneck, 2010).

Bir başka ergenin (E, 18) ilgili kategoriye giren ifadesi ise şu şekildedir:

.....Liseye geçtik. Bir sürü erkek. Alışmam ayak uydurmam biraz zor oldu. Erkeklerle beraber olunca insanın aklı biraz gidiyor. Mesela kızlardı felandı filandı. Mesela ben şu kızla çıktım, mesela ben şununla çıkıyordum ayrıldım. Hiç daha öncesinde böyle bir muhabbetim olmamıştı. Bir ara ben de dedim. Vay be bu çıkmak marifetmiş, dedim herhalde. Ben de biriyle çıkayım, kız tavlayayım, havam olur gibisinden düşüncelere kapıldık biraz...

Akran çevresi nitelikleri, özellikle erkeklerle ilgili olanlar, ergenlerin romantik ilişki algılarıyla ilişkilidir. Erkek arkadaşlarla fazla oranda birlikte olma, romantik ilişki algısıyla olumlu yönde ilişkilidir (Cavanagh, 2007).

Ergenlerden birinin (K, 18) sosyal statü-popülerlik kategorisine giren ifadesi şu şekildedir:

..... *Başkalarının onlara ilgileri, onların da bana ilgileri. Başkaları onlara "aaa bak çok yakışıklı" filan diyordu ama onlar da beni sevdiği için ay başkalarının dikkatini çekiyor o benim sevgilim olsun filan diye.....*

İlk ergenlikteki romantik ilişkiler, ergenlerin akran gruplarında statü ve popülerlik oluşturmalarını sağlar (Brown, 1999; akt: Simon ve diğerleri). Carlson ve Rose (2007) 3.,5.,7. ve 9. sınıfa devam eden öğrencilerle yaptığı çalışmada, ergenlerin romantik bir ilişkiye sahip olmayı, daha çok sevilmeyle ilişkilendirdikleri ve akranlarının "popülerlik" olarak algıladıkları görülmüştür. Başka bir çalışmada, ergenlerin % 33'ü çok arkadaşına sahip olmanın, popülerlik göstergelerinden biri olduğunu dile getirmiştir (Closson, 2008). Romantik ilişkisi olan ergenlerin olmayanlara göre, akranları tarafından fiziksel olarak daha çekici ve daha popüler olarak görüldüğü tespit edilmiştir (Simon, Aikins ve Prinstein, 2008).

Ergenlerden bir diğerrinin (K, 17) sosyal statü-popülerlik kategorisi altında yer alan cevabı şöyledir:

.....*o bizim okulda sözü geçen biri. Hani böyle kendini beğenmiş. Hıhh, sen dedim.....*

Simon ve diğerleri (2008)'nin yapmış olduğu çalışmada, popüleritesi yüksek olan biriyle çıkan, popüleritesi az olan ergenlerin zamanla diğer ergenlere göre daha fazla popülerlik kazandığı görülmüştür.

Ergenlerden 3'ü romantik ilişkilerini başlatma nedenleri olarak, karşı tarafı incitmeme isteği kategorisi altındaki ifadeleri dile getirirken; ergenlerden 2'si merak kategorisi altındaki ifadeleri dile getirmiştir:

Ergenlerden birinin (K, 17) karşı tarafı incitmeme kategorisine giren ifadesi, şu şekildedir:

.....Acıdım. Çünkü belki benimle çıkarsa benim tanıdığım kız bu değil belki bu sözü söyler çünkü beni tanımıyor görüyor sonuçta. Belki der ki ben sadece hayran kalmışım, görünüşünden hoşlanmışım derdi.....

Ergenlerden birinin (E, 18) merak kategorisi altında yer alan ifadesi şu şekildedir:

.....Hem de hani büyüyorduk. Hayatla tecrübe edinmek istiyorduk. Neler çıkacak karşımıza bilemiyorduk. Büyüyoruz acaba nasıl bir şey merak da vardı.....

Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma nedeni olarak söylediği ifadeler Sullivan (1953)'in görüşlerini destekler niteliktedir. Sullivan, bebeklikten ileri ergenliğe giden gereksinimlerin gelişimsel ilerleme tablosunda, 17-18 yaştan yetişkinliğe kadar olan dönemin gereksinimi olarak yetişkin dünyasıyla bütünleşme gereksinimine işaret etmektedir.

2.4. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Sürdürme Nedenlerine İlişkin Bulgular

“İlişkin neden o kadar sürdü?” ya da “romantik ilişkini sürdürme nedenlerin nelerdi?” sorularına ergenlerin verdikleri cevaplar, şu şekilde kategorize edilmiştir:

Duygusal yakınlık kategorisi, beni sevmesi, sevgi, soğumanın olmaması, elini tutunca içinin kıpır kıpır olması, birbirimizi sevmemiz gibi ifadeleri içermektedir.

Benzerlik-Uyum kategorisi, vakit geçirmek güzeldi, iyi vakit geçirmek, anlaşmak, hiç sıkılmıyordum, mutluyduk, yanında kendimi rahat hissediyordum, olduğum gibiydim, iyi anlaşıyorduk, huylarımızın benzemesi, ben ne düşünüyorsam aynısını düşünmesi, aynı özellikleri taşımamız, çoğu konuda hemfikir olmamız, kendime yakın bulmam, hayallerimiz, isteklerimizin aynı olması, benim kafadan, bir bütün olduk gibi ifadeleri kapsamaktadır.

İstenilen kişilik özellikleri kategorisi, olgun olması, saygılı davranması, anlayışlı, çok iyi biri, bana çok iyi davranması, dürüst, açık sözlü, hoşgörülü, sıcakkanlı, hareketleri gibi ifadeleri kapsamaktadır.

Destek kategorisi, birbirimize destek olmamız, ben senin yanındayım diyen, elini tutan birinin olması gibi ifadelerden oluşmaktadır.

İleriye düşünme kategorisi, ileriye dönük planlarının olması, evlenmeyi düşünmek ifadelerini içermektedir.

Karşı tarafı incitmeme isteği kategorisi, karşı tarafı üzme, kırmak istememe ifadelerini kapsamaktadır.

İlk olması kategorisi, ilk olduğu için, ilkleri onunla yaşadım ifadelerini içermektedir.

Güven kategorisi, birbirimize güvenmememiz, güven ifadelerini içermektedir.

Fiziksel çekicilik kategorisi, konuşması güzel, güzel gibi ifadeleri kapsamaktadır.

Sosyal statü kategorisi, birilerine kendimi gösterme, benim bir sevgilim var hoş geliyor gibi ifadelerden oluşmaktadır.

“İlişkin neden o kadar sürdü?” ya da “romantik ilişkini sürdürme nedenlerin nelerdi?” sorularına ergenlerin verdikleri cevaplara ilişkin analizler Çizelge 24’de verilmiştir.

Çizelge 24. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Sürdürme Nedenlerine İlişkin İfadeleri

Ergenlerin Romantik İlişkilerini Sürdürme Nedenleri	f
Duygusal yakınlık	12
Benzerlik- uyum	11
İstenilen kişilik özellikleri	8
Destek	2
İleriyi düşünme	2
Karşı tarafı incitmeme isteği	1
İlk olması	2
Güven	3
Fiziksel çekicilik	1
Sosyal statü	2

Görüşme yapılan ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedenleri olarak, 12'si duygusal yakınlık, 11'i benzerlik-uyum, 8'i istenilen kişilik özellikleri, 3'ü güven, 2'si destek-ilgi, 2'si ileriyi düşünme kategorileriyle açıklarken, 2'si ilk olması, 2'si sosyal statü, 1'i fiziksel çekicilik ve 1'i karşı tarafı incitmeme isteği kategorileri altındaki ifadelerden bahsetmiştir.

Ergenlerden biri (K, 17), romantik ilişkisini sürdürme nedenlerini şu şekilde açıklamaktadır:

.....ileriyi düşünme, sevme, gerçekten sevdiğim biri, kişiliğini sevmem, kendime yakın bulmam, anlaşabilmem, hayallerimizin, isteklerimizin ortak olması.....

Bir diğer ergen (E, 17) uzun süren ilişkisinin nedenlerini şöyle ifade etmektedir:

.....ilişkide soğumanın olmaması. Bir bütün gibi olduk artık. Saygı var. Her şey anlayış çerçevesinde ilerliyor. Anlayışlı olması var. Bir de ben çok sahiplendim. Benim sözümden çıkmıyor, bu da benim hoşuma gidiyor.

Ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedenlerine ilişkin yapılan çalışmaya pek rastlanmasa da elde edilen bulgular benzer çalışmalarını destekler niteliktedir. Yapılan başka bir nitel çalışmada, ergen kızlar, flört

ettikleri birinin olmasının avantajları olarak, sevgiyi, hayatı paylaşmaları, sevdiği kişinin her şart ve koşulda onlara destek olmalarını, yanlarında güvende olduklarını hissetmeleri, korunup kollanmalarını, onunla birlikte olmanın kendilerine verdiği mutluluk, ileride evlenecekleri insanı seçme ve flört ilişkisi yaşayan arkadaşlarıyla aynı gruba dahil olmalarını dile getirmişlerdir (Diyarbakirli, 2007).

Ergenlerden birinin (K, 17) duygusal yakınlık kategorisine giren cevabı şöyledir:

.....Zaman ilerledikçe sevmeye başladım. Elini tutunca içim kıpır kıpır oluyordu. Elim eline dokunsun yeterdi. Zaman geçtikçe iyice sevmeye başladım. Bu sefer hiç bırakamadım. Kavga etsek bile ayrılık kelimesi geçmiyordu.....

Ergenlerden birinin (K, 18) romantik ilişkisini sürdürme nedeni olarak benzerlik- uyum kategorisine giren ifadesi şöyledir:

.....Bazen öyle konuşuyoruz ki..Gülüyoruz beraber. İşte yaşadıklarını anlatıyor lisede, ben yaptıklarımı anlatıyorum. Hani gülüyoruz felan. Çok eğlenceli geçiyor zaman. Yanına gittiğimde bir anda geçiyor zaman. Hiç sıkılmıyorum yanında. Huylarımız çok benziyor birbirine. Aynı şeylerden hoşlanıyoruz, aynı yemekleri seviyoruz mesela.....

Bir diğer ergenin (E, 17) benzerlik-uyum kategorisi altında verdiği cevap şu şekildedir:

..... Çoğu konuda hemfikirdik. Anlaşıyorduk rahat rahat. Sorunumuz pek yoktu. Ara sıra kıskanma dışında pek kavga etmezdik....

Bir başka ergenin (K, 18) destek-ilgi kategorisine giren cevabı şöyledir:

..... İş olsun, çalışma olsun, okuma olsun bunlara değer verdiğini gördüm. İkimizin de bir yerlere gelmesi lazım. Bunun için de birbirimize destek veriyoruz. Bu yüzden bence çok doğru bir seçim yaptım.....

Ergenlerden birinin (K, 17) ileriye düşünme kategorisine giren cevabı şöyledir:

.....ileri görüşlüydü. Evliliğe felan. Ayrılma değil de evliliğe gideriz diye düşünüyordu. Ben de öyle düşünüyordum. Olsun bitsin değil de ileriye düşünen bir ilişki o yaşta.....

2.5. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Bitirme Nedenlerine İlişkin Bulgular

“Neden bitti?” ya da “romantik ilişkini bitirme nedenlerin nelerdi?” sorularına ergenlerin verdikleri cevaplar, şu şekilde kategorize edilmiştir:

Duygusal Yakınlık Eksikliği: Başkasını seviyordu, başkasına aşıkmiş, sevmemeye başladım (soğudum), bir şey hissedemediğim için, sevemedim gibi ifadeler

Kıskançlık: Davranışlarımı kısıtladı, kıskançlık, biraz tutucu olması, onu kısıtladığımı düşünüyordu, erkeklerle samimi hareketleri vardı, çocuk sarkıyordu ben de dövdüm gibi ifadeler

Kişilik özellikleri: Saygısızlık, utangaç, duygularını belli etmiyordu (soğuktu), tanımaya başladıkça çocuk gelmeye başladı gibi ifadeler

Fiziksel uzaklık (sık sık görüşememe): Uzaklık (şehir dışı), başka yere taşındılar gibi ifadeler

Güvensizlik: Güvenmemeye başladım, yalan söyledi gibi ifadeler

Eski sevgili etkisi: Eski sevgilimi unutamadım, eski sevgilimle görüşmeye başladım eski sevgilisiyle çıkmaya başladı gibi ifadeler

Sadakatsizlik: Aldatıldım, aldattım, yeni birine aşık olmam ifadeler

Cinsel Beklenti: Yakınlaşmak istedi, beklentileri farklıydı, kötü niyetli olduğunu düşündüm gibi ifadeler

Aile Etkeni: Aileler istemediği için, anneler istemediği için, ailemin kulağına gidecek diye, ailemden dolayı görüşemedik (soğuduk) gibi ifadeler

Ders-Sınav Etkeni: Ders çalışabilmek için, sınav zamanı bir kopukluk oldu (ilgilenmedik), kendini çok derslere verirdi gibi ifadeler

İlgisizlik: Sevgililer gününde telefonunu kapattı, dediklerimi önemsemez oldu gibi ifadeler

Uyumsuzluk: Anlaşamadık, konuşamıyorduk, tartışamıyorduk, çok baskındım gibi ifadeler

“Neden bitti?” ya da “romantik ilişkisini bitirme nedenlerin nelerdi?” sorularına ergenlerin verdikleri cevaplara ilişkin analizler Çizelge 25’te verilmiştir.

Çizelge 25. Ergenlerin Romantik İlişkilerini Bitirme Nedenlerine İlişkin İfadeleri

Ergenlerin Romantik İlişkilerini Bitirme Nedenleri	f
Duygusal yakınlık eksikliği	8
Cinsel beklenti	2
Kıskançlık	9
Olumsuz kişilik özellikleri	4
Fiziksel uzaklık (sık sık görüşememe)	3
Güvensizlik	3
Sadakatsizlik	4
Ailenin istememesi	5
Ders-sınav etkisi	4
Benzerlik uyumsuzluk	4
İlgisizlik	3

Görüşme yapılan ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenleri olarak, 9’u kıskançlık, 8’i duygusal yakınlık eksikliği, 5’i ailenin istememesi, 4’ü olumsuz kişilik özellikleri, 4’ü sadakatsizlik kategorileriyle açıklarken, 4’ü uyumsuzluk, 4’ü ders-sınav etkisi, 3’ü güvensizlik, 3’ü ilgisizlik, 3’ü fiziksel uzaklık ve 2’si cinsel beklenti kategorileri altındaki ifadelerden bahsetmiştir.

Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenlerini açıklarken kullandıkları ifadelerden kıskançlık kategorisine girenlerden bazıları şu şekildedir:

(K, 18)....İşi abartmıştı. Şöyle giyinme. Ki ben o zaman lise 1deydim. Bana öyle bir kısıtlama getirilmesi çok sinirlerimi bozmuştu. Bana babam bile karışamıyorken o nasıl karışabilir ki? .....

(K, 18).....Beni çok sıkımaya başlamıştı. Biz evliymişiz gibi davranıyordu bana. Sakın dar pantolon giyme. İşte makyaj yapma güzel oluyorsun. Şöyle böyle...Yani, sonuçta ben ne yapacağımı gayet iyi bilirim. Kimse bana karışamaz. Benim evde babam varken bana laf söylemiyorken, onun ne laf söylemeye yetkisi var? Karışamaz bana.....

(K, 17)..... Şimdi düşünüyorum da neden katlanmışım diyorum. Çok kıskançtı öyle böyle değil. Bu kıskançlık değil aslında. Atıyorum ilk çıktığımız gün facebooka bakıyor. Neden ilişki durumunu var yapmadın? Mesaj atmadın. Neden? Böyle çok saçma sebepler. Onunla neden arkadaşsın? Şu kişi neden o resmi beğendi? O resimde yanında kim var? Daha seni tanımıyorum. Sen kimsin ki bu kadar yargılıyorsun beni? Ben de tamam canım, tamam sakın ol. Şöyle düşünüyorum da ne kadar ezmişim kendimi. Sonra yavaş yavaş ben kendi kararlarımı ortaya koydum. O istemedi. Benim giymediğim, onun görmediği eteği şimdiden tartışıyorduk. Çok saçma bir şey bu. Davranışlarımı kısıtladı. O yüzden de onunla da bitirdim.....

Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirmelerinde kıskançlığın yüksek oranda belirtilen nedenlerden biri olduğu görülmektedir. Kıskançlık, çiftlerin ilişkilerinde güçlü duygusal bir tehdittir. Duygusal deneyim, sevilen kişinin kaybedilmesi korkusundan kaynaklanır. Genellikle, belirsizliklerle sürdürülür. Kıskanan kişi üçüncü bir kişiye karşı nerede durduğu, sevdiği kişinin hayatında ya da zihninde neler olduğu konularında kafası karışıktır (Scheinkman ve Werneck, 2010).

Ergenlerle yapılan başka bir çalışmada, benzer şekilde, ergenlerin çoğu, romantik bir ilişkiye sahip olmanın olumsuz yönü olarak bir şekilde özerkliklerini kısıtlanmalarından bahsetmişlerdir (Hand ve Furman, 2009).

Ergenlerden birinin (E, 18) duygusal yakınlık eksikliği kategorisine giren cevabı şöyledir:

.....Diğer sevdiğim kızı unutmak için çıktım onunla. Daha sonra belki bir şeyler olur da ona aşık olurum diye devam ettirdim biraz. Daha sonra olmadı ve bitti. Olmasını istedim ama olmadı. Onu sevemedim....

Bir diğer ergenin (K, 18) duygusal yakınlık eksikliği kategorisi altında yer alan cevabı şu şekildedir:

.....Ayrılma sebepimiz, ben seni sevemedim, dedi. Ben seni çok seviyorum ama sana aşık olamadım, dedi. Yapamadım yoksa gerçekten seni seviyorum, dedi. Konuştuk tekrar deneyelim, yapalım, edelim. Olmaz mı? Baktık olmuyor, ayrıldık.....

Ergenlerin (K, 17-E, 16) ailenin istememesi kategorisine giren ifadeleri şu şekildedir:

.....Ben onun hala beni sevdiğinden eminim. Ama onun ailesi, benim ailem çok karşıydı. İki taraf da birbirine çok karşıydı. O askere gitti, geldi. Ailesi bunu biriyle nişanladı. Ama ben hala eminim hatta dalga geçiyorum kendi kendime çocuğu olursa benim ismimi koyar, gülüyorum felan. Aileler istemediği için bitti.....

.....Ailesi öğrendi. Annesine söylemiş. Annesi de ayrıl, demiş. Ondan sonra 1 hafta filan uğraşmış. Olmayınca ayrıldı.....

Ergenlerin seçimlerinde arkadaşlarının büyük etkisi olsa da ergenlerin uzun dönemli gelişimsel sonuçları olan seçimlerinde anne-babalarının etkisi daha güçlüdür (Wang, Peterson ve Morphey, 2007). Yaşları 17-19 arasında değişen ergenlerin anne-babalarıyla yapılan çalışmada, anne-babaların büyük çoğunluğu kızlarının ya da oğullarının çıkma davranışlarını idare etmek için kurallar koyduklarını belirtmiştir (Madsen, 2008). Literatürdeki romantik ilişkilerin gelişiminde sosyal ağın etkilerini inceleyen pek çok araştırma, sosyal

ağdan alınan destek ve onayın, çiftin beraberliğinin devam etmesini olumlu yönde etkilediğini ve çiftin ilişkisinin bitme olasılığını azalttığını göstermektedir (Felmlee, 2001; Felmlee ve ark, 1990; Lewis, 1973; Sprecher,1988; Sprecher ve Felmlee, 1992, 2000; akt: Can, 2009).

Ergenlerden birinin (K, 17) uyumsuzluk kategorisine dahil edilen cevabı ise şöyledir:

.....Konuşamıyorduk, tartışamıyorduk. En büyük sorun buydu. Atıyorum ortada tartışacak bir konu olur kavga değil tartışma hiç cevap vermez bana. Tamam, aşkım; tamam canım. Ben hiç sevmem böyle. Saçımı yolasım geliyordu. İletişim kuramadık. Biraz şey olması lazım. Sevgili gibi değil de iki insan gibi tartışalım istedim. Ama sürekli alttan alıyordu. Biraz ergen gibiydi de.....

Ergenlerden birinin (E, 18) ders-sınav etkeni kategorisi altında yer alan cevabı şu şekildedir:

.....Meğerse sınava daha iyi hazırlanabilmek için hem benim açımdan, hem de kendi açısından ara vermek niyetiyle böyle bir şey yapmış. Yoksa sevmediğinden dolayı filan değil.....

Ergenlerin güvensizlik kategorisine giren cevaplarından bazıları şöyledir:

(K, 18)..... İşte ben A....liyim demişti; öğrendim Y...’lı çıktı. “M....’de holdingimiz var, babamın tek oğluyum, biz aşiretiz, amcam gözümün önünde vuruldu. Ben yaşamla ölüm arasındaki o çizgideyim.” Sürekli bu tarz şeyler söylüyordu. Bir kez de babasını görmüştüm. Takım elbiseliydi, esmerdi, mafya tipliydi. Aslında inandırıcı gelmişti ama değilmiş, hepsi yalanmış....

(E, 18).....Yalan söyledi bana. Böylelikle ayrılmak zorunda kaldım. Ona olan güvenim tamamıyla silinmişti. Denedim devam etmeyi ama en küçük bir sıkıntıda güvensizlik aklıma geliyordu. Söylediği şeye inanmıyordum. Bu da ister istemez kendimi kötü hissettiriyordu. Karşı taraf doğru söylese bile bunu

yanlış düşünmem onu üzüyordu, beni de üzüyordu. Ayrıldık. Seviyordum hala ama ayrılmak zorunda kaldım. Böyle olmasını istedim.....

Anderson (1968)'in yapmış olduğu çalışmada, katılımcılar sevebilecekleri insanda hangi özelliklerin istenir, hangilerinin istenilmez olduğu konusunda hemfikir olmuşlardır. Özellikler sıralamasının ilk sıralarında, içtenlik, dürüstlük, bağlılık, doğruculuk ve güvene ilişkin kişilik özellikleri yer alırken; en düşük değer verilen sıfatların ise, dürüst olmama ve sahtekarlık olduğu görülmüştür (Taylor ve diğerleri, 2007).

Fiziksel uzaklık kategorisinde yer alan ergen (18) ifadelerinden biri de şu şekildedir:

.....Biz hiç görüşemiyorduk. Ben sabahçıysam o öğlenciydi. Sadece cumartesi sabahları dersaneye birlikte yürüyerek gidiyorduk. Dışarıya çıkmıyorduk hiç.....

Ergenlerin (K, 16-K, 17) cinsel beklenti kategorisine giren ifadeleri ise şöyledir:

.... İlk başlarda her şey normaldi. Farklı beklentileri yoktu. Normal bir ilişki gibi sürüyordu. Sonra beklentileri farklılaştı. Yakınlaşmak istedi. O yüzden bitti....

.....O erkek olduğu için başka beklentileri oldu. Yakınlaşmak istedi. Ben de çok geri kafalıyım. Anneanne döneminden kalmış gibiyimdir. Benim için çok önemli. Yapmak istemediğim bir şeyi kesinlikle yapmam ve istemiyordum böyle bir yakınlaşmayı. Öpmek istedi ama o beni rahatsız etti. Çünkü şey gibiydi. Vakit geçiyor acele edelim der gibiydi. Bazı bakışları rahatsız etmeye başlamıştı. Artık öp der gibi bakıyordu; hoşuma gitmemişti. İçinden gelerek öpmesi değil de aralarında hani şey olur ya ben şunu öptüm gibi konuşur erkekler. Daha çok öyleydi. Beni rahatsız etti. Otobüs durağındayız mesela bakışından belli ama istemiyorum sen de beni anla...

Ergenlerin ifadelerinden kızlar için cinselliğin romantik ilişkilerini bitirme nedeni olabildiği görülmektedir. Türkiye’de toplumsal cinsiyet rollerine göre şekillenmiş cinsellik anlayışları, çocuklara çok erken yaşlarda aşılansmaktadır. Erkek çocukların, akrabalara ve komşulara penislerini göstermeleri istenirken ve bundan gurur duymaları beklenirken, kız çocukların oyun oynarken istemeden de olsa külotlarının bir an için görünmesinin utanılacak bir şey olduğu konusunda uyarılırlar (İlkkaracan ve Seral, 2003; akt: Dinçer, 2007). Kız çocuklar ve erkek çocuklar cinselliklerini cinsel organlarına verilen tepkiler doğrultusunda algırlar. Dolayısıyla, erkekler cinselliği; gurur duyma temelinde algırlar. Bununla birlikte bu temele eklenen diğer toplumsal öğeler de, erkek cinselliğini ve erkeklerin cinsel davranışlarını belirler (Dinçer, 2007).

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerini incelemek için yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda, araştırmanın nicel boyutunda ergenlere uygulanan anketle sayısal veriler sunulurken, araştırmanın nitel boyutunda ergenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen verilerle konu ayrıntılı bir biçimde resmedilmiştir.

Araştırmanın nicel boyutu ve nitel boyutundan elde edilen bulgular bir arada değerlendirildiğinde, iki boyutun birbirini destekler nitelikte olduğu görülmektedir.

Ergenlerin ilk romantik ilişkilerini yaşama yaşları, bugüne kadar yaşadıkları romantik ilişki sayıları ve bugüne kadar yaşadıkları en uzun romantik ilişki sürelerine ilişkin ergenlere uygulanan anket sonucunda elde edilen bulgular ve ergenlerle yapılan görüşmelerde elde edilen bulgular benzerlik göstermektedir. Ergenlerin bugüne kadar yaşadıkları romantik ilişki sayı ortalamasının cinsiyete göre farklılaştığı; ergenlerin ilk romantik ilişki yaşama yaşı ortalamasının cinsiyete ve yaşa göre farklılaştığı, ergenlerin bugüne kadar yaşadıkları en uzun romantik ilişki süreleri ortalamalarının ise yaşa göre farklılaştığı araştırmanın nicel boyutundan elde edilen bulgular arasındadır.

Ergenlere uygulanan anket sonucunda, ergenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen verilerle oluşturulan kategorilerden duygusal yakınlık kategorisi altına girebilecek ifadelerin ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma nedenleri olarak, en yüksek oranda belirtilen ifadeler olduğu görülmektedir. Bunlar, “sevdiğim için”, “birbirimizi sevdiğimiz için”, ifadeleridir. “Beni sevdiği için” ifadesi de yüksek oranda belirtilen bir neden olmasına rağmen yukarıda belirtilen nedenlerden sonra en yüksek oranda belirtilen

neden olmadığı görülmüştür. Benzer şekilde, görüşme yapılan ergenlerin hepsi görüşme esnasında romantik ilişkilerini başlatma nedeni olarak, “duygusal yakınlık” kategorisi altına giren ifadeleri dile getirmişlerdir.

Anket uygulanan ergenler de, görüşme yapılan ergenler de romantik ilişkilerinin olduğu kişinin istenilen kişilik özelliklerini, yüksek oranda romantik ilişkilerini başlatma nedeni olarak görmüşlerdir. Uygulanan anket sonucunda, “dürüst olduğu için” ifadesinin, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma nedenleri arasında en yüksek oranda belirtilen üçüncü neden olduğu görülmüştür. Araştırmanın nitel boyutunda oluşturulan “istenilen kişilik özellikleri” kategorisine denk gelen, araştırmanın nicel boyutunda sırasıyla en yüksek oranda belirtilen nedenlerin anlayışlı olması, kibar olması, eğlenceli olması ve zeki olması ifadelerinin, olduğu görülmüştür. Araştırmanın nitel boyutunda, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatmalarında, ankette yer alan özelliklerden başka, romantik ilişkilerini başlatacakları kişinin merhametli, düşünceli, olgun, ağır başlı, saygılı, cesur, sıcakkanlı olmasına dikkat ettikleri görülmüştür.

Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma nedenleri olarak yüksek oranda belirtilen diğer ifadelerin iyi anlaşma, romantik eşlerinin güzel-yakışıklı olması, onunla gelecekte evlenmeyi düşünmeleri olduğu görülmüştür. Araştırmanın nicel boyutunda ankette yer alan “iyi anlaştığımız için” ifadesinin araştırmanın nitel boyutunda “benzerlik-uyum” kategorisi altında yer alabileceği düşünülmektedir; romantik eşlerinin güzel-yakışıklı olması, “fiziksel çekicilik” kategorisi altında yer alabileceği düşünülmektedir. Anket uygulanan ve görüşme yapılan ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma nedenleri olarak, ifadelerin belirtilme oranlarında görülen belirgin olmayan farklılıkların çalışma gruplarında yer alan katılımcı sayısından ve görüşme yapılan ergenlere bugüne kadar yaşadıkları tüm romantik ilişkilerine ait bulguların analize dahil edilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Ankette yer alan ve ergenler tarafından romantik ilişkilerini başlatma nedeni olarak yüksek oranda belirtilen ifadelerden biri olan “gelecekte evlenmeyi düşündüğüm için” ifadesinin ise araştırmanın nitel boyutunda görüşme yapılan ergenler tarafından belirtilmediği görülmüştür.

Görüşme yapılan ergenlerden elde edilen bulgular sonucunda oluşturulan kategorilerden “acaba nasıl bir şey” gibi ifadeleri içine alan “merak” kategorisinin altında yer alabilecek ifadelerin araştırmanın nicel boyutunda uygulanan anket maddelerinde yer almamasına karşın, nitel boyutunda yapılan görüşmelerde ergenlerin romantik ilişkilerini, başlatma nedeni olarak belirttikleri görülmüştür.

Araştırmanın nitel boyutunda oluşturulan “destek- ilgi” kategorisi altında yer alan ifadelerin, uygulanan ankette “yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için” ifadesinin haricinde yer almadığı görülmüştür.

Ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedenleri olarak, araştırmanın hem nicel hem de nitel boyutunda başlatma nedenleriyle benzer şekilde bulgular elde edilmiştir. Ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedenleri olarak, en yüksek oranlarda araştırmanın nicel boyutunda “sevdiğim için”, “birbirimizi sevdiğimiz için”, “beni sevdiği için”, ifadelerini belirttikleri ve bu ifadelerin araştırmanın nitel boyutunda, sürdürme nedeni olarak en yüksek oranda belirtilen “duygusal yakınlık” kategorisi altında yer alabileceği düşünülmektedir.

Ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedeni olarak, “iyi anlaştığımız için” ifadesinin uygulanan ankette yukarıda belirtilen nedenlerden sonra en yüksek oranda belirtildiği görülmüştür. Benzer şekilde, araştırmanın nitel boyutunda “iyi anlaştığımız için” ifadesinin yer alabileceği “benzerlik-uyum” kategorisinin duygusal yakınlık kategorisinden sonra en yüksek oranda belirtilen kategori olduğu görülmüştür.

Ankette yer alan, “dürüst olduğu için”, “anlayışlı olduğu için”, “kibar olduğu için”, “eğlenceli olduğu için”, “zeki olduğu için”, ifadelerinin araştırmanın nitel boyutunda oluşturulan istenilen kişilik özellikleri kategorisi altında yer alabileceği düşünülmektedir. Bu ifadelerin, ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedeni olarak belirtilme oranının benzerlik gösterdiği görülmüştür.

Ankette yer alan ve ergenlerin romantik ilişkilerini sürdürme nedeni olarak yüksek oranda belirttikleri nedenlerden biri olan, “gelecekte onunla

evlenmeyi düşündüğüm için” ifadesinin, araştırmanın nitel boyutunda oluşturulan “ileriye düşünme” kategorisi altında yer alabileceği; ancak bu kategorinin altında yer alan ergenlerin ifadelerinin oranının çok az olduğu görülmüştür.

Ergenlerle yapılan görüşmeler sonucunda oluşturulan “ilk olması” ve “güven” kategorisi altında yer alabilecek ifadelerin araştırmanın nicel boyutunda ergenlere uygulanan ankette yer almadığı görülmüştür.

Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenleri olarak, araştırmanın nicel boyutunda yalan söylemeleri, anlaşamamaları, sadakatsizlikleri, sevmemeleri, anlayışlı olmamaları, gelecekte evlenmeyi düşündüğü kişi olmadıklarını anlamaları yüksek oranlarda belirtirlerken; araştırmanın nitel boyutunda kıskançlık, duygusal yakınlık eksikliği, ailenin istememesi, iyi anlaşamama ve sadakatsizliğin yüksek oranlarda belirtildiği görülmüştür. Araştırmanın her iki boyutunda da bitirme nedenleri olarak belirtilen ifadelerin benzer olduğu ancak ifadelerin belirtilme oranlarında farklılıklar olduğu görülmüştür. Bu farklılıkların da romantik ilişkilerini başlatma nedenlerinde görülen farklılıkla aynı sebepten, çalışma grubunda yer alan ergenlerin sayısındaki farklılıktan ve görüşme yapılan ergenlere bugüne kadar yaşadıkları tüm romantik ilişkilerine ait bulguların analize dahil edilmesinden, kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmanın nitel boyutunda ergenlerle yapılan görüşmeler sonucunda, ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenlerine ilişkin “yakınlaşmak istemesi”, “beklentilerinin farklı olması” gibi ifadelerinin yer aldığı cinsellik kategorisi oluşturulmuştur. “Cinsel beklenti” kategorisi altında yer alan cevapların kızlar tarafından belirtildiği de dikkat çekmiştir. Araştırmanın nicel boyutunda yapılan ankette ise “cinsel beklenti” kategorisi altında yer alabilecek herhangi bir ifade bulunmamaktadır.

Ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerinde cinsiyete göre farklılıklar tespit edilmiştir. Erkekler için romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenleri olarak romantik eşlerinin güzel/yakışıklı olması ya da olmamasının kızlara göre daha önemli bir neden olduğu görülmüştür. Romantik ilişkilerini başlatma nedeni olarak, romantik

eşlerinin zeki olması; sürdürme nedeni olarak ise romantik eşlerinin eğlenceli olması kızlar tarafından erkeklere göre daha yüksek oranda belirtilmiştir. Erkeklerin kızlara göre romantik ilişkilerini başlatmalarında ve sürdürmelerinde arkadaş çevresinin ve böylelikle arkadaş çevresinde statü kazanmanın daha etkili olduğu görülmüştür. Kızlar, romantik ilişkilerini bitirme nedenleri olarak, anne-babalarının istememelerini erkeklere göre daha yüksek oranda belirtirken; erkekler romantik ilişkilerini başlatma ve sürdürme nedenleri olarak anne-babalarının ilişkilerini onaylamalarını kızlara göre daha yüksek oranda belirtmiştir. Yaptıkları etkinliklerde onlara eşlik etmelerinin, erkeklerin romantik ilişkilerini başlatma ve sürdürme nedeni olarak kızlara göre daha önemli olduğu görülmüştür. Kızların sevmeseler de bağlandıkları için erkeklere göre romantik ilişkilerini daha çok sürdürdükleri görülürken; erkeklerin ilişkilerinin olduğu kişiler sürdürmeleri konusunda ısrarcı oldukları ve eski sevgililerini kıskandırmak için kızlara göre romantik ilişkilerini daha çok sürdürdükleri görülmüştür.

Bu araştırma sonucunda, faydalı olacağına inanılan bazı öneriler getirilmiştir:

Bu çalışmada, romantik ilişkilerin yalnızca yetişkinliğe özgü bir deneyim olmadığı desteklenmiştir. Ayrıca, bu çalışmayla, yakın zamanlara kadar ergen romantik ilişkileri üzerine çalışmama gerekçesi olarak belirtilen ergenlikte yaşanan romantik ilişkilerin yüzeysel ve geçici olduğu düşüncesinin yanlış olduğu görülmüştür. Ancak, ergenlerin ve yetişkinlerin romantik ilişkilerini karşılaştıran bir çalışmanın yapılmasının alana önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Yapılan çalışma sonucunda, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirmelerinde arkadaş çevreleri ve ailelerinin önemli etkenler olduğu görülmüştür. Ergen romantik ilişkilerinin, arkadaş ve aile bağlamından ayrı ele alınamayacağı düşünülmektedir. Ailelerin de ergenlerin romantik ilişkilerinde etkili oldukları konusunda bilinçlendirilmesi gerektiğine inanılmaktadır. Bu çerçevede, ergenlerin romantik ilişkilerini arkadaş ve aile bağlamında inceleyen hem nicel hem nitel çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Ergenlerle yapılan görüşmelerde, ergenlerin küçük yaştaki romantik ilişkilerinde arkadaşlarının etkisinin ileriki yaşlardaki romantik ilişkilerinden daha fazla olduğu dikkat çekmiştir. Benzer çalışmalar, küçük yaştaki ergenlerle yapıldığında daha farklı sonuçlar elde edilebileceğine inanılmaktadır. Ayrıca, ergenlerin romantik ilişkilerinin boylamsal olarak çalışılması da alana katkı sağlayacaktır.

Ergen romantik ilişkilerinin ergenliğin en belirgin psikososyal gelişimlerinden biri olmasına rağmen, Türkiye’de buna ilişkin eğitimsel-gelişimsel programlar yer almamaktadır. Böyle programlara yer verilmesinin büyük faydalar sağlayacağı düşünülmektedir.

Cinselliğin ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedenlerinden biri olduğu araştırma sonuçları arasındadır. Ergenlerin romantik ilişkilerinin cinsellik boyutunun araştırmalarda ele alınmasının özellikle ergenlerin romantik ilişkilerinde cinselliğe bakış açılarının cinsiyete göre incelenmesi, ergen romantik ilişkilerinin daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

Yapılan çalışma sonucunda, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma ve sürdürme nedenleri olarak, gelecekte o kişiyle evlenmeyi düşünmelerini yüksek oranda belirttikleri görülmüştür. Bu bulgudan yola çıkarak, sağlıklı evlilikler için flört döneminin olması gerektiği söylenebilir.

Ergenlerin romantik ilişkilerini bitirme nedeni olarak, romantik ilişkilerinin derslerini olumsuz yönde etkilemelerinden bahsetmişlerdir. Ergen romantik ilişkilerinin derslerine olan hem olumlu hem olumsuz etkilerini, ele alan çalışmaların öğretmenlere de önemli farkındalıklar kazandıracağına inanılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Bahadır, Ş. (2006). **Romantik İlişkilerde Bağlanma Stilleri, Çatışma Çözme Stratejileri ve Olumsuz Duygu Durumunu Düzenleme Arasındaki İlişki.** Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Berndt, T.J. (1992). Friendship and Friends' Influence in Adolescence. **Current Directions in Psychological Science**, **1**, 156-159.
- Black, K.A. (2000). Gender Differences in Adolescents' Behaviour During Conflict Resolution Tasks with Best Friends. **Adolescence**, **35**, 499-512.
- Boekhout, B. A., Hendrick, S. and Hendrick, C. (2003). Exploring Infidelity: Developing the Relationship Issues Scale Infidelity. **Journal of Loss and Trauma**, **8**, 283- 306
- Bouchev, H. A. (2007). Perceived Romantic Competence, Importance of Romantic Domains, and Psychosocial Adjustment. **Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology**, **36**, 503–514.
- Burger, J. M. (2006). **Kişilik.** (Çev. İnan Deniz Erguvan Sarıoğlu) İstanbul, Kaknüs Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş.(2007). **Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum.** (8. Baskı) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyükşahin Çevik, G. (2007). **Lise 3. Sınıf öğrencilerinin Arkadaşlık İlişkileri ve Benlik Saygılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi.** Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

- Can, F. (2009). **Yakın İlişkilerde Sosyal Ağın İlişki Nitelikleri ile Bağlantısı**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Carlson, W. and Rose, A.J. (2007). The Role of Reciprocity in Romantic Relationships in Middle Childhood and Early Adolescence. **Merrill-Palmer Quarterly**, **53**, 262–290.
- Cavanagh, S.E.(2007). The Social Construction of Romantic Relationships in Adolescence: Examining the Role of Peer Networks, Gender, and Race. **Sociological Inquiry**, **77**, 572–600.
- Cavanagh, S.E., Crissey, S.R. and Raley, R.K. (2008). Family Structure History and Adolescent Romance. **Journal of Marriage and Family**, **70**, 698–714.
- Chen, H., Cohen, P., Kasen, S., Johnson, J.G., Ehrensaft, M. and Gordon, K. (2006). Predicting Conflict within Romantic Relationships During the Transition to Adulthood. **Personal Relationships**, **13** , 411–427.
- Closson, L. M. (2008). Status and Gender Differences in Early Adolescents' Descriptions of Popularity. **Social Development**, 412-426.
- Collins, W. A. (2003). More Than Myth: The Developmental Significance of Romantic Relationships During Adolescence. **Journal of Research On Adolescence**, **13**, 1-24.
- Connolly, J., Craig, W., Goldberg, A. and Pepler, D. (2004). Mixed-Gender Groups, Dating, and Romantic Relationships in Early Adolescence. **Journal of Research on Adolescence**, **14(2)**, 185-207.
- Connolly, J., Furman, W. and Konarski, R. (2000). The Role of Peers in the Emergence of Heterosexual Romantic Relationships in Adolescence. **Child Development**, **71**, 1395–1408.

- Conolly, J. and Mclsaac, C. (2009). Adolescents' Explanations for Romantic Dissolutions: A Developmental Perspective. **Journal of Adolescence**, **32**, 1209- 1223.
- Creswell, J. W. (2009). **Research Design Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods and Approaches**. (Third Edition). Los Angeles: Sage.
- Çanakçı, M. (2000). **The Relationship Between Dating and Self-Esteem**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Daddis, C and Randolph, D. (2010). Dating and Disclosure: Adolescent Management of Information Regarding Romantic Involvement. **Journal of Adolescence**, **33**, 309-320.
- Darling, N. and Clarke, S.A. (2009). Seeing the Partner: A Video Recall Study of Emotional Behavior in Same- and Mixed-Sex Late Adolescent Romantic Couples. **Journal of Youth Adolescence**, **38**, 1015–1026
- De Goede, I. H. A, Branje, S. J. T ve Meeus, W. H. J. (2009) Developmental Changes and Gender Differences in Adolescents' Perceptions of Friendships. **Journal of Adolescence**, **32**, 1105-1123
- Demir, N.Ö, Baran, A.G. ve Ulusoy, D. (2005). Türkiye'de Ergenlerin Arkadaş-Akran Grupları İle İlişkileri Ve Sapmış Davranışlar: Ankara Örneklemi. **Bilig**, **32**, 82-108.
- Dinçer, Ö. (2007). **Namus Ve Bekaret: Kuşaklar Arasında Değişen Ne? İki Kuşaktan Kadınların Cinsellik Algıları**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Diyarbakirli, H. (2007). **Ergen ve Yetişkin Kadınların Ergenlik Dönemlerindeki Flört İlişkilerinin Karşılaştırılması**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Ercan, H. (2008). **Genç Yetişkinlerin Aşk Biçemleri ve Benlik Tipleri.** Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erikson, E. H. (1984). **İnsanın Sekiz Çağı.** (Çevirenler: T. Üstün ve V. Şar) Ankara, Birey ve Toplum Yayınları.
- Erikson, E. H. (1963). *Childhood and Society* (2nd Edition). New York: Norton.
- Eryılmaz, A. (2004). **Ergenlik ve Genç Yetişkinlik Döneminde Romantik Yakınlığı Başlatmada Algılanan Kontrol.** Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Feiring, C. (1996). Concepts of Romance in 15- Year-Old Adolescents. **Journal of Research on Adolescence, 6,** 181-200.
- Florsheim, P. and Moore, D., R. (2008). Observing Differences Between Healthy and Unhealthy Adolescent Romantic Relationships: Substance Abuse and Interpersonal Process. **Journal of Adolescence, 31,** 795-814.
- Flynn, H. and Felmler, D. (2002). **Social Factors that Influence Friendship Quality: Parents, Peers, Romantic Partners, and Life Transitions.** Conference Papers, American Sociological Association, 2007 Annual Meeting, 1-27.
- Freeman, H. S. and Newland, L. A. (April, 11-14, 2002). **Romantic Partners, Best Friends, Mothers and Fathers: Links Between Adolescents Social Worlds.** Paper presented at the Biennial Meeting of the Society for Research on Adolescence, New Orleans.
- Furman, W. (2002). The Emerging Field of Adolescent Romantic Relationships. **Current Directions in Psychological Science, 11,** 177-181.
- Furman, W. and Wehner, E. (1997). Adolescent Romantic Relationships: A Developmental Perspective. **New Directions For Child Development, 78,** 21- 36.

- Furman, W., Brown, B. B. and Feiring, C. (1999). **The Development of Romantic Relationships in Adolescence**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Furman, W. and Shomaker, L., B. (2008). Patterns of Interaction in Adolescent Romantic Relationships: Distinct Features and Links to Other Close Relationships. **Journal of Adolescence**, **31**, 771-788.
- Fuhrman, R. W., Flannagan, D. and Matamoros, M. (2009). Behavior Expectations in Cross-sex Friendships, Same-sex Friendships, and Romantic Relationships. **Personal Relationships**, **16**, 575-596.
- Johnson, H. D. (2004). Gender, Grade and Relationship Differences in Emotional Closeness Within Adolescent Friendships. **Adolescence**, **39**, 243-255.
- Giordano, P. C., Longmore, M. A. ve Manning, W.D. (2006). Gender and the Meanings of the Adolescent Romantic Relationships: A Focus on Boys. American **Sociological Review**, **71**, 260-287.
- Giordano, P. G., Phelps, K. D. Manning, W. D. and Longmore, M. A. (2008). Adolescent Academic Achievement and Romantic Relationships. **Social Science Research** **37**, 37-54.
- Grover, L.R. and Nangle, D.W. (2007). Introduction to the Special Section on Adolescent Romantic Competence: Development and Adjustment Implications. **Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology**, **36**, No. 4, 485-490.
- Grover, L.R., Nangle, D.W., Serwik, A. and Zeff, K.R (2007). Girl Friend, Boy Friend, Girlfriend, Boyfriend: Broadening Our Understanding of Heterosocial Competence. **Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology**, **4**, 491-502.
- Guerro, L. K. and Andersen, P. K. (2000). Emotion in Close Relationships. C. Hendrick and S.S. Hendrick (Eds.). **Close Relationships: A Sourcebook** (pp. 171-185). Thousand Oaks: Sage.

- Hand, L., S. and Furman, W. (2009). Rewards and Costs in Adolescent Other-sex Friendships: Comparisons to Same-sex Friendships and Romantic Relationships. **Social Development, 18**, 270-287.
- Haugen, T., Welsh, D. P. ve McNulty, J. K. (2008). Empathic Accuracy and Adolescent Romantic Relationships. **Journal of Adolescence, 31**, 709-727.
- Haynie, D., Giordano, P. C., Manning, W.D. And Longmore, M.A. (2005). Adolescent Romantic Relationships And Delinquency Involvement. **Criminology, 43**, 177-210.
- La Greca, A., M. and Harrison, H.,M. (2005). Adolescent Peer Relations, Friendships, and Romantic Relationships: Do They Predict Social Anxiety and Depression?. **Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology, 34**, No:1, 49-61.
- La Greca, A.,M. and Mackey, E.R. (2007). Adolescents' Anxiety in Dating Situations: The Potential Role of Friends and Romantic Partners. **Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology, 36**, No. 4, 522–533.
- Kan, M.L., McHale, S.,M. and Crouter, A.,C. (2008). Parental Involvement in Adolescent Romantic Relationships: Patterns and Correlates. **Journal of Youth Adolescence, 37**, 168–179.
- Madsen, S.,D. (2008). Parents' Management of Adolescents' Romantic Relationships Through Dating Rules: Gender Variations and Correlates of Relationship Qualities. **Journal of Youth Adolescence, 37**, 1044–1058.
- Madsen, S.,D. and Collins, W.,A. (2011). The Salience of Adolescent Romantic Experiences for Romantic Relationship Qualities in Young Adulthood. **Journal of Research on Adolescence**.
- Markiewicz, D., Lawford, H., Doyle, A., B. and Haggart, N. (2006). Developmental Differences in Adolescents' and Young Adults' Use of Mothers, Fathers, Best

Friends, and Romantic Partners to Fulfill Attachment Needs. **Journal of Youth and Adolescence**, **35**, 127–140.

Mba, C. ve Kuo, F. (2007). A Study of Internet Addiction Through the Lens of the Interpersonal Theory. **Cyber Psychology and Behaviour**, **10**, 799-804.

McDaniel, A., K. (2005). Young Women's Dating Behavior: Why/Why Not Date a Nice Guy?. **Sex Roles**, **53**, 347-359.

McNelles, L. R. ve Conolly, J. A. (1999). Intimacy Between Adolescent Friends: Age And Gender Differences In Intimate Affect And Intimate Behaviours. **Journal of Research on Adolescence**, **9 (2)**, 143-159

Meijs, N., Cillessen, A., N., Scholte, R., H., J., Segers, E. and Spijkerman, R. (2010). Social Intelligence and Academic Achievement as Predictors of Adolescent Popularity. **Journal of Youth Adolescence**, **39**, 62–72.

Melinda S. Harper, M., S., Joseph W. Dickson, J., W. and Deborah P. Welsh, D., P. (2006). Self-Silencing and Rejection Sensitivity in Adolescent Romantic Relationships. **Journal of Youth and Adolescence**, **35**, No: 3, 459-467.

Montgomery, M, J. and Sorell, G, T. (1998). Love and Dating Experience in Early and Middle Adolescence: Grade and Gender Comparisons. **Journal of Adolescence**, **21**, 677-689

Moore, S., Leung, C., Karnilowicz, W. and Lung, C. (2011). Characteristics and Predictors of Romantic Relationships in Late Adolescence and Young Adulthood in Hong Kong and Australia. **The Australian Psychological Society**, 1-10.

Neuman, L. W. (2007) **Toplumsal Araştırma Yöntemleri**. (Çev: Sedef Özge), İstanbul: Yayın Odası.

Ondaş, B. (2007). **Üniversite Öğrencilerinin Evlilik ve Eş Seçimiyle İlgili Görüşlerinin İncelenmesi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Onur, B. (1995). **Gelişim Psikolojisi**. (Yedinci Baskı). Ankara: İmge Yayınları.

Özatça, A. (2009). **Ergenlerde Sosyal ve Duygusal Yalnızlığın Yordayıcısı Olarak Aile İşlevleri**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Özdemir, K. (2006). **Romantik İlişkilerde Kendini Ayarlama: Prototip Analiz Yöntemiyle İlgili Bir Uygulama**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Pagano, M.,E. and Hirsch, B., J. (2007). Friendships and Romantic Relationships of Black and White Adolescents. **Journal of Child and Family Studies**, **16**, 347–357.

Regan, P.,C.and Joshi, A. (2003). Ideal Partner Preferences Among Adolescents. **Social Behaviour and Personality**, **31**, 13-20.

Roisman, G.,L., Booth-LaForce, C.,Cauffman, E. and Spieker,S. (2009). The Developmental Significance of Adolescent Romantic Relationships: Parent and Peer Predictors of Engagement and Quality at Age 15. **Journal of Youth Adolescence**, **38**, 1294–1303.

Royer, H., R., Keller, M., L. and Heidrich, S., M. (2009). Young Adolescents' Perceptions of Romantic Relationships and Sexual Activity. **Sex Education**, **9**, 395–408.

Scharf, M. and Mayseless, O. (2008). Late adolescent girls' relationships with parents and romantic partner: The distinct role of mothers and fathers. **Journal of Adolescence**, **31**, 837–855.

Scharf, M. ve Mayseless, O. (2001). The capacity for romantic intimacy: exploring the contribution of best friend and marital and parental relationships. **Journal of Adolescence**, **24**, 379-399.

- Scheinkman, M. and Werneck, D. (2010). Disarming Jealousy in Couples Relationships: A Multidimensional Approach. **Family Process**, **49**, 486-502.
- Seiffge-Krenke, I. (2003). Testing Theories of Romantic Development From Adolescence to Young Adulthood: Evidence of a Developmental Sequence. **International Journal of Behavioral Development**, **27**, 519–531.
- Shulman, S., Collins, A.,W. and Knafo, D. (1997).Afterword: Romantic Relationships in Adolescence- More Than Casual Dating. **New Directions for Child Development**, **78**, 105-110.
- Shulman, S. and Scharf, M.(2000). Adolescent Romantic Behaviours and Perceptions: Age-and-Gender Differences, and Links with Family and Peer Relationships. **Journal of Research on Adolescence**, **10**, 99-118.
- Sippola, L., K., Buchanan,C., M. and Kehoe, S. (2007). Correlates of False Self in Adolescent Romantic Relationships. **Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology**, **36**, 515-521.
- Simon, V., A., Aikins, J., W. ve Prinstein, M., J.(2008). Romantic Partner Selection and Socialization During Early Adolescence. **Child Development**, **79**, 1676-1692.
- Sprecher, S. (1998). Insiders' Perspectives on Reasons for Attraction to a Close Other. **Social Psychology Quarterly**, **61**, 287-300.
- Steinberg, Laurence. (2007). **Ergenlik**. F. Çok. (Editör). Birinci Baskı. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Suitor, J.J., Minyard, S.A. and Carter, R.S. (2001). "Did You See What I Saw?" Gender Differences in Perceptions of Avenues to Prestige among Adolescent. **Sociological Inquiry**, **71**, 437-54.
- Sullivan, H.S. (1953). **The Interpersonal Theory of Psychiatry**. New York: Norton.

- Taylor, S. E., Peplau, L. A. ve Sears, D.O. (2007). **Sosyal Psikoloji** (Çev. Ali Dönmez), Ankara, İmge Kitabevi Yayınları.
- Tezer, E. and Demir, A. (2001). Conflict Behaviours Toward Same-sex and Opposite-sex Peers Among Male and Female Late Adolescents. **Adolescence**, **36**, No, 143.
- Tuval-Mashiach, R. and Shulman, S. (2006). Resolution of Disagreements Between Romantic Partners, Among Adolescents, and Young Adults: Qualitative Analysis of Interaction Discourses. **Journal of Research on Adolescence**, **16(4)**, 561–588.
- Tüfekçi, S. (2008). **Romantik İlişkilerde Genç Yetişkinlerin Aşka İlişkin Tutumları Ve Kişilik Özellikleri: Transaksiyonel Analiz Ego Durumları Açısından Bir Değerlendirme**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Marion K. Underwood, M. K. and Lisa H. Rosen, L.H. (2009). Gender, Peer Relations, And Challenges For Girlfriends And Boyfriends Coming Together in Adolescence. **Psychology of Women Quarterly**, **33**, 16–20.
- Uraz, G. (1979). **Müstakbel Eşten Beklentiler Üzerine Bir İnceleme**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Wolman, Benjamin B. (1998). **Adolescence: Biological and Psychosocial Perspectives**. Westport: Greenwood Press.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, A. (2006). **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri**. (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, İ. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Eş Seçme Kriterleri. **Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi**, **3 (27)**, 15-30.

Wang, A., Peterson, G.,W. and Morphey, L.,K. (2007). Who Is More Important for Early Adolescents' Developmental Choices? Peers or Parents? **Marriage & Family Review, 42 (2)**, 95-122.

Zarrett, N. and Eccles, J. (2006). The Passage to Adulthood: Challenges of Late Adolescence. **New Directions for Youth Development, No. 111**, 13-28.

Zimmer-Gembeck, M. J. (2002). The development of romantic relationships and adaptations in the system of peer relationships. **Journal of Adolescent Health, 31**, 216-225.

Zimmer-Gembeck, M. J., Siebenbruner, J. ve Collins, W. A. (2001). Diverse aspects of dating: associations with psychosocial functioning from early to middle adolescence. **Journal of Adolescence, 24**, 313-336.

EKLER

EK I

Ergenlerin Romantik İlişkilerini Başlatma, Sürdürme ve Bitirme Nedenlerini Ölçme Aracı

Sevgili Öğrenciler,

Bu ölçme aracı, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Her ifadeyi okuduktan sonra ifadenin size ne derece uygun olduğunu belirten kutucuğun altına işaret koymanız istenmektedir. Cevapsız soru bırakmadığınızdan emin olunuz. Araştırmadan elde edilecek bilgiler yalnızca bilimsel amaçla kullanılacaktır. Cevaplarınız gizli tutulacaktır. İsim yazmanıza gerek yoktur. Araştırma sonuçlarına ilişkin bilgi isterseniz e-mail adresinizi yazabilirsiniz. İçten cevaplarınız ve katkılarınız için teşekkürler.

Çiğdem GÜLDEN

Cinsiyetiniz: ( ) Kadın ( ) Erkek Yaşınız: ...
 Bugüne kadar yaşadığınız romantik ilişki sayısı kaçtır? .....
 Bugüne kadar yaşadığınız en uzun romantik ilişki süresi ne kadardır?.....
 İlk romantik ilişkinizi kaç yaşında yaşadınız? .....
 Bu araştırmaya gönüllü olarak katılıyorum ( ) Evet ( ) Hayır İmza .....

	Romantik İlişkimi "BAŞLATMA" Nedenlerim	Bana Hiç Uygun Değil	Bana PEK uygun değil	Bana BİRAZ Uygun	Bana OLDUKÇA Uygun	Bana TAMAMEN Uygun
1	Güzel/ yakışıklı olduğu için,					
2	Sevdiğim için,					
3	Beni sevdiği için,					
4	Arkadaşlarımın romantik bir ilişkisi olduğu için,					
5	Popüler biri olduğu için,					
6	Arkadaşlarım çıkmam konusunda ısrarcı oldukları için,					
7	Zeki olduğu için,					
8	Eski sevgilimi kıskandırmak için,					
9	Birbirimizi sevdiğimiz için,					
10	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olacağını düşündüğüm için,					
11	Arkadaşlarımla sohbet ederken "benim de sevgilim var" demek için,					
12	İyi anlaştığımız için,					
13	Arkadaşlarım arasında dikkat çekmek istediğim için,					
14	Dürüst olduğu için,					
15	Reddettiğimde üzüleceğini bildiğim için,					

	Romantik İlişkimi “BAŞLATMA” Nedenlerim	Bana HiÇ Uygun Değil	Bana PEK uygun değil	Bana BİRAZ Uygun	Bana OLDUKÇA Uygun	Bana TAMAMEN Uygun
16	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,					
17	Anne-babam böyle bir ilişkiyi onayladığı için,					
18	Ailemle iyi anlaşamadığım için,					
19	Yaptığım etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için),					
20	Karşı taraf ilişkiyi başlatmayı çok istediği için,					
21	Eğlenceli olduğu için,					
22	Kibar olduğu için,					
23	Onunla gelecekte evlenmeyi düşündüğüm için,					
24	Anlayışlı (hoşgörülü) olduğu için,					
	Romantik İlişkimi “SÜRDÜRME” Nedenlerim					
1	Güzel/ yakışıklı bulduğum için,					
2	Popüler biri olduğu için,					
3	Sevdiğim için,					
4	Beni sevdiği için,					
5	Birbirimizi sevdiğimiz için,					
6	Romantik ilişkimin olduğu kişi sürdürmemi çok istediği için,					
7	İyi anlaştığımız için,					
8	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulduğu için,					
9	Arkadaşlarım devam etmem konusunda ısrarcı olduğu için,					
10	Eski sevgilimi kıskandırmak için,					
11	Dürüst olduğu için,					
12	Sevmesem de bağlandığım için (alışkanlıktan),					
13	Eski sevgilimi kıskandırmak için,					
14	Yaptığımız etkinliklerde bana eşlik etmesi için (birlikte vakit geçirmek için)					
15	Önceki sevgilimi unutmama yardımcı olduğu için,					
16	Ayrılırsam çok üzüleceğini düşündüğüm için,					
17	Gelecekte onunla evlenmeyi düşündüğüm için,					
18	Anne babam istediği için,					
19	Zeki olduğu için,					
20	Kibar olduğu için,					
21	Ailemle iyi anlaşamadığım için,					

	Romantik İlişkimi “SÜRDÜRME” Nedenlerim	Bana HiÇ Uygun Değil	Bana PEK uygun değil	Bana BİRAZ Uygun	Bana OLDUKÇA Uygun	Bana TAMAMEN Uygun
22	Arkadaşlarımla sohbet ederken “benim de sevgilim var” demek için,					
23	Eğlenceli olduğu için,					
24	Anlayışlı (hoşgörülü) olduğu için,					
	Romantik İlişkimi “BİTİRME” Nedenlerim					
1	Sık sık görüşemediğimiz için,					
2	Başkasıyla aldattığı için,					
3	Arkadaşlarım ilişkiimi bitirmemi istediği için,					
4	Yalan söylediği için,					
5	Anlaşamadığımız için,					
6	Zeki olmadığı için,					
7	Anne babam istemediği için,					
8	Beni sevmediği için,					
9	Popüler biri olmadığı için,					
10	Kıskandığım için,					
11	Başka birine aşık olduğu için,					
12	Bir ilişkimizin olduğu pek çok kişi tarafından öğrenildiği için,					
13	Bana müdahale ettiği için (davranışlarımı kısıtladığı için),					
14	Gelecekte evlenmeyi düşündüğüm kişi olmadığını anladığım için					
15	Güzel/ yakışıklı olmadığı için,					
16	Anlayışlı olmadığı için,					
17	Zamanla sevmemeye başladığım için,					
18	Arkadaşlarım güzel/yakışıklı bulmadığı için,					
19	Kibar olmadığı için,					
20	Eğlenceli olmadığı için,					
21	Karşı tarafın ailesi istemediği için,					
22	Derslerimi olumsuz yönde etkilediği için					

EK II

Görüşme Formu

Öncelikle, çalışmamda yer aldığın için teşekkür ederim (*Kendimizi tanıtıyoruz*). Bu çalışmada, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerini araştırıyorum. Görüşme sırasında sana bazı sorular yönelteceğim ve cevaplarını ses kayıt cihazı ile kaydedeceğim. Sorularına içten cevaplar vermen araştırmamın güvenilirliği için çok önemli. Görüşmemizden elde edilen bilgiler, yalnızca bu araştırma için kullanılacaktır. Kim olduğun kesinlikle açıklanmayacaktır.

Bu görüşme yaklaşık olarak 15-20 dakika sürmektedir. Ancak sorulara vereceğin cevapların uzunluğu tamamen sana bağlı, istediğin şekilde cevaplayabilirsin. Sorularımı sormaya başlamadan önce bilmek istediğin başka bir şey var mı?

Adını soyadını söyler misin?

Kaç yaşındasın?

Kaçıncı sınıfa gidiyorsun?

Hangi okula gidiyorsun?

Anne-baban ne iş yapıyorlar?

1. Kaç kişiyle çıktın?
2. İlkini kaç yaşında yaşamıştın? Nasıl olmuştu, neden çıkmıştın? (**Kısa cevap verirse**) ilişkini başlatmada etkili olan şeyler yalnızca bunlar mıydı? *Ya da başlatmada etkili olan başka şeyler var mıydı? Çıktığın kişinin kişilik özellikleri, fiziksel özellikler gibi.*

3. Ne kadar sürdü? Neden o kadar sürdü? Sürdürme nedenlerin nelerdi? **(Kısa cevap verirse)** Sürdürmede etkili olan şeyler yalnızca bunlar mıydı? *Ya da sürdürmede etkili olan başka şeyler var mıydı?*
4. Peki, sonra? Neden bitti, ilişkini bitirme nedenlerin nelerdi? **(Kısa cevap verirse)** Bitmesinde etkili olan şeyler yalnızca bunlar mıydı? *Ya da bitmesinde etkili olan başka şeyler var mıydı?*

İlişki sayısının 1'den fazla olduğunu söylese sırasıyla aynı sorular diğer ilişkiler için de yöneltilir.

Çalışmama sağladığın katkılardan dolayı tekrar teşekkür ederim. Araştırma bittikten sonra araştırma sonuçlarına ilişkin bilgi ister misiniz? Eğer evet ise, size ulaşabileceğim bir mail adresi veya telefon numarası verebilir misiniz?

EK III

Görüşme Örnekleri

Örnek 1

Öncelikle, çalışmamda yer aldığın için teşekkür ederim (*Kendimizi tanıtıyoruz*). Bu çalışmada, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerini araştırıyorum. Görüşme sırasında sana bazı sorular yönelteceğim ve cevaplarını ses kayıt cihazı ile kaydedeceğim. Sorularına içten cevaplar vermen araştırmamın güvenilirliği için çok önemli. Görüşmemizden elde edilen bilgiler, yalnızca bu araştırma için kullanılacaktır. Kim olduğun kesinlikle açıklanmayacaktır.

Bu görüşme yaklaşık olarak 15-20 dakika sürmektedir. Ancak sorulara vereceğin cevapların uzunluğu tamamen sana bağlı, istediğin şekilde cevaplayabilirsin. Sorularımı sormaya başlamadan önce bilmek istediğin başka bir şey var mı?

F: Hayır, yok.

Ç: Adını soyadını söyler misin?

F: F.Y.

Ç: Kaç yaşındasın?

F: 18 yaşındayım

Ç: Kaçınıcı sınıfa gidiyorsun F.....?

F: 12. sınıf, bu sene son.

Ç: Hangi okula gidiyorsun?

F: .....Kız Meslek Lisesi

Ç: Annen baban ne iş yapıyorlar?

F: Babam emekli, annem de ev hanımı

Ç: Bugüne kadar kaç kişiyle çıktın F....?

F: Bugüne kadar 3 kişiyle çıktım.

Ç: İlkini kaç yaşında yaşamıştın?

F: İlkini 4 sene önce yaşadım. Yani 9. Sınıfta; 14 yaşında yaşadım.

Ç: Peki, nasıl olmuştu, neden çıkmıştın?

F: Böyle bir anda oldu, hiç tanıımıyordum aynı okuldaydık ama yüzüne baktığımda içimin kıpır kıpır olduğunu hissettim. Bu yüzden onunla konuşmaya çalıştım. İlk defa böyle bir şeyle karşılaşmıştım. Ondan sonra baya peşinde koştum ama işte çıktık. Çok seviyordum onu gözlerim kararmıştı.

Ç: İlişkini başlatmada etkili olan şeyler yalnızca bunlar mıydı?

F: Bilmiyorum bana daha çok çekici geldi. Böyle konuşmaları, ses tonu, yüz ifadeleri, mimikleri.. o yüzden.

Ç: Ne kadar sürdü peki?

F: 2 ay sürdü.

Ç: Neden 2 ay sürdü?

F: Aslında o başkasını seviyordu, ayrılacaktı ama hani ben şey yapamıyordum. Bunu benim kaldırmayacağı mı bildiği için ayrılamıyordu bir türlü benden.

Ç: Peki, sonra?

F: O beni doğum günümde terk etti. Çok önceden başkasına aşıkmiş. Hani benimle devam edemiyordu. Bana canım diyemiyordu. Ama sırf ben kırılmayayım üzülme yeyim diye benimle ilgilendi. Beni sevmediğini biliyordum. Ben bitmesini istemedim. 1 sene daha onun peşinden koştum. Sürekli aklımdaydı. Benim psikolojim gerçekten çok bozulmuştu. Bende takıntılar oluşmaya başlamıştı. Doğum günümde beni istemediğini başkası tarafından

söyleyerek bitirdi. Benimle bu konuyu hiç konuşmadı bile. Ama aylar sonra ben onunla diyaloga geçmeye çalıştım. Konuştuk. Sen çok iyi birisin, senin üzülmene istemiyorum. Böyle olması gerekiyordu dedi. Çünkü ben seni sevmedim hiç dedi.

Ç: Peki, F., diğer ilişkisini anlatır mısın? O zaman kaç yaşındaydın?

F: O da 3 sene önceydi. Hemen bu olaydan sonra. 15 yaşındaydım sanırım.

Ç: O nasıl olmuştu?

F: Bu ilişkimden sonra bende takıntılar oluşmaya başladı demiştim ya. Ondan sonra kendimi bir boşlukta hissettim. Hani kimseye ihtiyaç yoktu ama etrafımdaki herkesin bir ilişkisi var, hani bu artık zorunlu hale gelmiş gibi bir şey. Aaa senin sevgilin yok mu felan derler. Biriyle konuşuyordum facebook adresinden görmemiştim. Benden hoşlanıyormuş. Uzun zaman konuştum facebook adresimden. Uzun zaman dediğim 2-3 ay felan konuştuk. Ondan sonra benimle çıkmak istediğini söyledi.

Ç: Başlatma sebeplerin nelerdi?

F: İyi biri olduğu için. Yani zaman onunla geçebiliyordu. Hani konuşabiliyorduk. Sürekli mesajlaşıyorduk. O beni arıyordu. Akşamları msnde konuşuyorduk. Burda olmaması aslında güzel bir şeydi. Çünkü burada olsaydı buluşacaktık; eve gelince konuşamayacaktık msnde. Ama tüm gün konuşuyoruz biz onunla mesela. Msjlaşıyorduk.

Ç: Peki, bu ne kadar sürdü?

F: 17 ay sürdü.

Ç: Peki, neden o kadar sürdü?

F: Hoşlanmayla başladım. İlişkim güzel gidiyordu. Hayatımda eksik olan bir şeyim yoktu. Fazla olan bir şeyim de yoktu. Hayat devam ediyordu, güzeldi.

Ç: Peki, neden bitti?

F: Çünkü beni çok sıkmaya başlamıştı. Biz evliymişiz gibi davranıyordu bana. Sakın dar pantolon giyme. İşte makyaj yapıyorsun; güzel oluyorsun şöyle

böyle... Yani sonuçta ben ne yapacağımı gayet iyi bilirim. Kimse bana karışamaz. Benim evde babam varken babam bana laf söylemiyorken, onun ne laf söylemeye yetkisi var. Karışamaz bana. Ben soğudum. Sürekli aramaya devam ediyor felan. Bir süre sonra aynı şeylerden sıkılmaya başladığımı hissettim. Dedim böyle olmayacak herhalde. Hiç aramadım, mesaj atmadım. O sürekli aradı, cevap vermedim. O da zaten biriyle buluşmaya başlamış 4 gündür bu boşlukta. Doğal bir şey aslında. Ben de bunu bilmiyordum. Ben de işte bu yeni sevgilimi gördüm okulda. İlk görüşte aşık oldum.

Ç: Peki, bitmesinde etkili olan şeyler yalnızca bunlar mıydı?

F: Davranışlarımı kısıtlaması ve yeni birine aşık olmamdı. Davranışlarımı kısıtlaması düzelebilir bir şeydi aslında, bana karışma felan diyebilirdim ama başkasını gördüm ve ilk görüşte oldu. Onu da seviyordum ama artık bir şey hissetmediğimi anladım. 4 gündür de biriyle buluşmaya başladığını söyleyince aman tamam zaten değer vermiyormuş dedim. O yoluna, ben yoluma.

Ç: Peki, diğeri?

F: Buna da 19 ay oldu. 19 aydır çıkıyoruz. Onu gördüm. İlk görüşte aşık oldum.

Ç: Aşk mı sadece?

F: Evet, sadece aşk. Şöyle bir şey oldu. Gözlerine baktığımda gözleri, biraz çekikti, hani çok hoşuma gitti. Sanki böyle sürekli bana bakıyormuş gibi geldi. Öyleymiş zaten. Hani böyle içim kıpır kıpır oldu. O yüzden onunla konuşmaya başladım. Benimle bayağı bir ilgilendi. O da benden hoşlanmıştı. Ben de ondan hoşlandım.

Ç: Peki, bunlardan başka ilişkini başlatmada etkili olan şeyler var mıydı?

F: Aslında kişilik özellikleri tam istediğim gibi. Maço, kıro erkeklerden hoşlanırım. Aslında giyinişi sportifti ama ben gömlek giyen erkeklerden hoşlanırım deyince 1 gün sonra gömlek giyip geldi. Benim söylediklerimi yaptı. Sevdığım parfümler vardır. Onları çok seviyorum dedim baktım o kokuyla yanıma geliyor. Hani öyle oldu işte. Ama aşk biter ve aşk bitti zaten, sevgi başlar. Ben şu anda onu seviyorum. Hani ona deli divane aşık değilim

tabi ki de bazen böyle içimde bir kıpırtı oluyor. Yanaklarımın kızardığının hissediyorum ama aşk bitti yani. Şu anda ben onu seviyorum.

Ç: Sürdürme nedenlerin neler?

F: Seviyorum. Sadece çok seviyorum. Araya saygısızlık girerse sevgi de biter ama saygısızlık girmezse sevgi de bitmez.

Ç: Sürdürmende etkili olan şeyler yalnızca bunlar mıydı?

F: Beraber olduğum kişinin ileriye dönük düşünceleri var. Hem kendi hayatında hem de ikimizin hayatında. İş olsun, çalışma olsun, okuma olsun bunlara değer verdiğini gördüm. İkimizin de bir yerlere gelmesi lazım. Bunun için de birbirimize destek veriyoruz. Bu yüzden bence çok doğru bir seçim yapmışım. Bazen öyle konuşuyoruz ki...Gülüyoruz beraber. İşte yaşadıklarını anlatıyor lisede, ben yaptıklarımı anlatıyorum. Hani gülüyoruz felan çok eğlenceli geçiyor zaman. Yanına gittiğimde bir anda geçiyor zaman. Hiç sıkılmıyorum yanında. Huylarımız çok benziyor birbirine. Aynı şeylerden hoşlanıyoruz, aynı yemekleri seviyoruz mesela.

Ç: Sormak istediklerim bu kadar. Çalışmama sağladığın katkılardan dolayı tekrar teşekkür ederim F.....cığım.

F: Ben teşekkür ederim. Çok keyifliydi.

Ç: Araştırma bittikten sonra araştırma sonuçlarına ilişkin bilgi ister misiniz?

F: Evet, çok iyi olur.

Ç: Sana ulaşabileceğim bir mail adresi veya telefon numarası verebilir misin?

F: Tabi. ....

Örnek II

Öncelikle, çalışmamda yer aldığın için teşekkür ederim (*Kendimizi tanıtıyoruz*). Bu çalışmada, ergenlerin romantik ilişkilerini başlatma, sürdürme ve bitirme nedenlerini araştırıyorum. Görüşme sırasında sana bazı sorular yönelteceğim ve cevaplarını ses kayıt cihazı ile kaydedeceğim. Sorularına içten cevaplar vermen araştırmamın güvenilirliği için çok önemli. Görüşmemizden elde edilen bilgiler, yalnızca bu araştırma için kullanılacaktır. Kim olduğun kesinlikle açıklanmayacaktır.

Bu görüşme yaklaşık olarak 15-20 dakika sürmektedir. Ancak sorulara vereceğin cevapların uzunluğu tamamen sana bağlı, istediğin şekilde cevaplayabilirsin. Sorularımı sormaya başlamadan önce bilmek istediğin başka bir şey var mı?

M: Hayır.

Ç:Adını soyadını söyler misin?

M: M.Y.

Ç: Kaç yaşındasın M?

M: 17

Ç:Kaçınıcı sınıfa gidiyorsun?

M: 11. sınıf.

Ç:Hangi okula gidiyorsun?

M:.....Lisesi (Düz Lise)

Ç: Annen baban ne iş yapıyorlar?

M: Annem ev hanımı, babam oto elektrikçisi

Ç: Bugüne kadar kaç kişiyle çıktın?

M: 2 kişiyle çıktım.

Ç: ilkini kaç yaşında yaşamıştın?

M: İki benden 1 yaş büyüktü. Ben 14'tüm.

Ç: Nasıl olmuştu, neden çıkmıştın?

M: Tanıştık. Gördük birbirimizi. Numaramı filan istedi. Numaramı verdim. Msnde konuşmaya başladık. Önce arkadaş diye başladı ama ondan sonra ilişkiye döndü. Hoşlantı filan vardı öyle çıkmaya başladık.

Ç: Başlatmada etkili olan başka sebepler yok muydu? Kişilik özellikleri, fiziksel özellikler gibi

M: Fiziksel değil ama kişilik özelliklerine baktım. Cesurdu, yürekliydi. Öyle kişilik özelliklerine baktım. Bana yakın geldi. Isındım. Sıcakkanlı. Beni anlayabiliyordu, ben onu anlayabiliyordum. O yüzden öyle o şekilde başladı.

Ç: Ne kadar sürdü?

M: 364 gün.

Ç: Neden o kadar sürdü M...ciğim?

M: Anlaşabiliyorduk zaten ayrılmamızın sebebi de 3 ay tatilde benim ailemden dolayı görüşemememiz. Bu yüzden ayrıldık.

Ç: Sürdürme sebeplerin nelerdi?

M: Anlaşıyorduk. İleri görüşlüydü. Evliliğe felan. Ayrılma değil de evliliğe gideriz diye düşünüyordu ben de öyle düşünüyordum. Olsun bitsin değil de ileriye düşünen bir ilişki o yaşta. Şimdi çok mantıksız geliyor ama o zaman öyleydi.

Ç: Neden bitti peki?

M: O 3 ayda ailem yüzünden soğuma oldu. Görüşemedik. Konuşamadık. Zaten yüzüme de söylemedi ayrıldığını. Bir mesajla işi bitirdi. 3 ay görüşemeyince soğudum dedi. Ailem sevgili durumlarına karşı. Bilseler de evden rahat dışarı çıkamıyordum o yüzden engel oldu. O 3 ayda bitti yani. 3 ay hiç görmediğim için.

Ç: Diğer ilişkin ne zaman oldu?

M: Ondan 4 ay sonra oldu.

Ç: O zaman kaç yaşındaydın?

M: 15 felandım.

Ç: O nasıl başladı, neden çıktınız?

M: Arkadaş vesilesiyle tanıştık. İlk başta arkadaş olduk. Onun da kız arkadaşı vardı benim de erkek arkadaşım vardı tanıştığımızda. Öyle derken kanka ayağı felan oldu. Ondan sonra bir şekilde oldu yani.

Ç: Neden peki?

M: Onu da kendime çok yakın buluyordum. Hani bir arkadaşım değil de çok yakın biriymiş gibi geliyordu. Davranışları sıcak konuşması felan. Güvenilir geldi. Güvendim ona da aynı şekilde. Sıcak geldi. Ondan sonra oldu işte. O benden hoşlanıyordu ben de ondan hoşlanıyordum.

Ç: Başlatmada etkili olan başka nedenler var mıydı?

M: Kişilik özelliklerine önem verdim. Güvenilir, tanıyorsun zaten bir yakınlık hissediyorsun, arkadaşlarını seviyorsun.

Ç: Ne kadar sürdü?

M: 2.5 senedir sürüyor.

Ç: Neden bu kadar süredir sürüyor?

M: İleriyi düşünme, sevme, gerçekten sevdiğim biri, kişiliğini sevmem, kendime yakın bulmam, anlaşabilmem, hayallerimizin isteklerimizin ortak olması. Yani anlaşabilmemiz. Benim kafamdan olması.

Ç: Sormak istediklerim bu kadar. Çalışmama katıldığın için çok teşekkür ederim.

M: Rica ederim. Çok güzeldi.

Ç: Araştırma bittikten sonra araştırma sonuçlarına ilişkin bilgi ister misiniz?

F: Tabi.

Ç: Sana ulaşabileceğim bir mail adresi veya telefon numarası verebilir misin?

F: .....